

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu. św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 396

Poznań, środa dnia 28 sierpnia 1929

Rok XXIV

Parlamentarzyści francuscy w Poznaniu

Przybyła dziś do Poznania wycieczkę parlamentarzystów francuskich wita ogół polski bardzo serdecznie, jak każdy objaw wielkiej przyjaźni francusko-polskiej, posiadającej stare, krwią przypieczętowane tradycje, których wartość dla obu narodów, jak i dla Europy, jest olbrzymia.

Goście nasi przybywają, by rewizytować wycieczkę parlamentarzystów polskich do Francji. Wśród wybitnych posłów i senatorów, jacy do nas zawitali, niektórzy znają już nasz kraj, wielu jednak przybywa po raz pierwszy.

Dobrze się więc stało, że wstępnym etapem podróży jest Poznań i Powszechna Wystawa Krajowa, która umożliwi szybkie i plastyczne zorientowanie się, czem jest Polska, ten naturalny sojusznik Francji. Goście nasi będą mogli się przekonać, jak naogół niedoceniany jest nasz kraj, który jakże często w przeciętnym wyobrażeniu bywa pomniejszany, nie tyle ze złej woli, ile z braku dobrych wiadomości i naocznego przekonania się o rzeczywistości.

Chcielibyśmy jednak, aby nasi przyjaciele wywieźli nie tylko dobre wrażenie z zewnętrznego wyglądu Polski, jej pracowitości i gospodarczych aspiracji. Sami zdajemy sobie sprawę, że wiele jeszcze pod tym względem zrobić należy, wiele poprawić, ulepszyć, lub postawić na nowo.

Jest jednak jedna dziedzina, która, możemy to śmiało powiedzieć, znajduje się w postaci nienagannej. Jest to dziedzina moralna. Jest to wola narodu do życia, pełnego i swobodnego. Jest to nieugięta postawa trzymania się morza jako płuc każdego kraju. Naród polski dzisiaj nie jest już tym z przed rozbiorów. Ma on pełną świadomość swoich praw i swego honoru i na żadne ich naruszenie nie dopuści.

Gdy się ma świadomość takiej Polski, a taką jest ona w rzeczywistości, można zrozumieć, jak fantastyczne, a zatem szkodliwe są te pomysły, które pod pozorem pacyfikacji chciałyby naruszyć podstawy pokoju, zdobyte krwawymi ofiarami Francji i jej sojuszników. Wszelkie tego rodzaju sugestje, które tulają się po prasie europejskiej, są najpierw nierealne, bo niedoceniania Polski, a następnie zbrodnicze, bo chcą zburzyć pokój.

Mówi się w ostatnich czasach wiele o sposobach utrzymania pokoju i o bezpieczeństwie. Wysuwa się różne koncepcje. Lecz czy nie jest najrozsądniejszą powierzenie pieczy nad pokojem przede wszystkim tym, którzy istotnie są zainteresowani w jego utrzymaniu? I czy właśnie wielkie, moralne i ogólne znaczenie sojuszu polsko-francuskiego nie polega na tem, że Francja i Polska są dwoma równorzędnymi słupami, które dźwigają pokój europejski?

Nie wszyscy to w Europie rozumieją. Rzuca się nawet na Francję i Polskę ciągle jakieś zarzuty i podejrzenia. Lecz nie należy się tem przejmować. Francja i Polska mają jasno wytkniętą drogę i jasno zarysowane obowiązki. Trzeba tylko, by były one dobrze wyryte w świadomości obu narodów. Do tego wzajem-

Porozumienie w Hadze osiągnięte

Kosztom dalszych ofiar państw wierzyielskich na rzecz Anglii

Warszawa, 28. 8. (Tel. wł.) Dzisiejszy Ekspres Poranny donosi z Hagi, że między czterema mocarstwami a Anglią nastąpiło porozumienie za cenę zgody na 80 proc. żądań Anglii. Nieoczekiwany zwrot w rokowańach haskich wywołał wśród zgromadzonych w Hadze dziennikarzy olbrzymie wrażenie. (w)

Haga, 28. 8. (PAT) Komunikat oficjalny konferencji z godziny 2-jej w nocy zaznacza, iż w wyniku obrad, które trwały bez przerwy do godziny 1,30 w nocy, delegacji głównych mocarstw wierzyielskich dzięki wspólnym wysiłkom doszli do porozumienia. Wynik obrad zakomunikowano następnie delegacji niemieckiej celem uzyskania jej zgody. Dyskusja z delegacją niemiecką podjęta zostanie dzisiaj o godz. 11-jej rano naposiedzeniu 6 mocarstw zapraszających.

Haga, 28. 8. (PAT) Havas dowiadyje się z kompetentnego źródła francuskiego, że w wyniku osiągniętego porozumienia Anglija uzyskała dodatkowe spłaty roczne w wysokości 36 milionów na 48, których się domagała, to zn. iż przyznano jej 7 milionów więcej niż w ostatniej propozycji Francji, Belgii i Włoch, które to państwa czynią ze swej strony poświęcenie na rzecz Anglii. Anglija przyjęła propozycję francuską, dotyczącą rocznych spłat bezwarunkowych i świadczeń w naturze. Osiągnięty też został bezpośredni układ włosko-angielski

w sprawie dostawy węgla dla Włoch z tytułu świadczeń niemieckich. Delegaci Niemiec, którzy wzięli udział w posiedzeniu już po osiągnięciu porozumienia przez pozostałe delegacje, przedstawili szereg uwag. Snowden poruszył na wczorajszym posiedzeniu różne sprawy, m. in. kwestję siedziby banku międzynarodowego. Kwestja ta została jednak narazie usunięta od dyskusji. Jak zaznacza Ag. Havasa osiągnięcie porozumienia zapewnia dalszy sukces konferencji i przyjęcie planu Younga.

London, 28. 8. (PAT) Dzisiejsza ranna prasa londyńska wyraża wielką radość z powodu kompromisu osiągniętego w Hadze. Snowden wyraża znowu na ogólnego bohatera, gdyż po tych 3 tygodniach dramatycznych sporów między mocarstwami kompromis obecnie osiągnięty stanowi maksimum tego, co można było uzyskać dla Wielkiej Brytanii. Dzienniki obliczają, że pretensje brytyjskie zostały zaspokojone w wysokości 83-84 proc. Wskutek innego podziału annuitetów Wielka Brytania otrzyma rocznie 4.800.000 ft. szt. z rat t. zw. bezwarunkowych, przez co podział spłat ustalony w Spaa zostanie utrzymany prawie bez zmian. Wreszcie Włosi zobowiązali się do odbioru w ciągu 3 lat po jednym miljonie ton węgla walijskiego rocznie po zwykłej cenie rynkowej.

Obrady kongresu mniejszości narodowych

Genewa, 28. 8. (PAT) Przy wielkim zainteresowaniu obraduje tu kongres mniejszości narodowych. Przedstawiciele państw i sekcji mniejszościowej Ligi Narodów nieobecni. Z sekretariatu Ligi Narodów obecny jest tylko Niemiec Baer, prasa niemiecka i urzędnicy niemieccy.

Przewodniczący Wilfan powitał nowe grupy, mianowicie Litwinów z Polski i Szwedów z Estonii, i wyraził ubolewanie, że grupy polskie i mniejszości narodowe z Niemiec nie przybyły, pomimo, iż na poprzednim kongresie doszło do pewnego pojednania. Sprawozdanie egzekutywy — mówił p. Wilfan, — zaznacza między innymi, iż podejmowano z powodzeniem próby wpływania na politykę narodowościową poszczególnych państw. Objawem pocieszającym dla rozwoju idei mniejszości narodowych jest tworzenie się związków. Jądro zagadnienia narodowościowego leży, zdaniem mówcy, w stosunku Ligi Narodów do mniejszości. Nie chodzi tu o samą organizację, lecz o metody działania. Wilfan przypomina, że związek mniejszości w Niemczech, który stoi poza akcją kon-

gresową, opracował wszechstronną deklarację w tych sprawach. Sądzi on jednak, że nowa ta deklaracja nie odbiega od dawnych uchwał kongresów.

Następny mówca Wifloughby Tickinson, Anglik z Irlandji, dowodzi, że mniejszości nielojalne należą do rzadkich wyjątków. Naogół zaś wypełniają one swe obowiązki państwowe; należy pozostawić mniejszościom swobodny rozwój kulturalny. Katalonczyk Elsterrich polemizuje z teząmi przemówienia ministra Zaleskiego, wysuniętymi na sesji madryckiej Rady Ligi, dotyczącymi zadań Komitetu 3-ch. Traktat o mniejszościach winien być, zdaniem mówcy, interpretowany na korzyść mniejszości a nie państw. Leo Motzkin, mówiąc o ekscjach antysemickich, które wydarzyły się ostatnio na Litwie i w Palestynie, domaga się traktatowej ochrony życia i mienia mniejszości.

Litwini wileńscy złożyli kongresowi deklarację, którą jednak prezydium kongresu odrzuciło.

Następne kongresy odbywać się będą co dwa lata.

Konfiskata pism

Lublin, 28. 8. (AW.) Dziennik „Głos Narodu” skonfiskowany został za artykuł p. t. „Zjazd w Druskienikach”.

Toruń, 28. 8. (Tel. wł.) Wczoraj-

szy numer 197 „Słowa Pomorskiego” został skonfiskowany na skutek zarządzenia prezydenta miasta Torunia z powodu artykułu pt. „Wyczyny sarnacji w Gdyni”. (wd)

nego uświadomienia walnie przyczyni się niewątpliwie wycieczka naszych przyjaciół w parlamencie francuskim.

Powstają różne plany polityczne, jesteśmy świadkami wielu konferencji i rozlicznych związków politycznych. — Wszystkie one jednak przemijają. Trwa natomiast sojusz Francji i Polski, jako

związek narodów, stawiających sobie równe obowiązki. A dopóki ten sojusz istnieje, można być spokojnym o pokój i bezpieczeństwo Europy.

Niechaj więc przymierze dwóch wolnych narodów będzie jak najserdeczniejsze, jak najbardziej twórcze, zażyłe i skuteczne.

Podłoże walk w Palestynie

Od kilku dni z Palestyny nadchodzi alarmujące wiadomości o krwawych walkach, toczących się tam między ludnością żydowską a arabską, które pochłonęły już kilkadziesiąt ofiar po obu stronach. Stacjonowane w Palestynie oddziały angielskie są za słabe, by opanować sytuację, to też rząd angielski zarządził wysyłkę dalszych oddziałów do tego kraju. Tymczasem jednak rozruchy objęły cały obszar Palestyny — i uśmierzenie ich nawet wzmocnionymi siłami, staje się coraz trudniejsze.

Bezpośrednią przyczyną rozruchów były zajścia przy t. zw. „ścianie płaczu” w Jerozolimie, gdzie doszło do bójki między modlącymi się tam żydami, a Arabami, którzy zdążyli do świątyni przed wejściem do „ściany płaczu” meczetu Omaru — jednej z największych świętości wyznawców Mahometa. W istocie jednak podłoże rozruchów jest natury znacznie poważniejszej. Jest nim poprostu kolonizacja żydowska w Palestynie, forsowana przez organizacje sjonistyczne, a wywołująca żywą reakcję ze strony zasiedlałej oddawna w Palestynie ludności arabskiej.

Trzeba bowiem zważyć, że minęły dawne czasy, kiedy Palestyna zaludniona była w przeważającej części przez plemiona żydowskie. Obecnie żydzi stanowią tam zaledwie kilkanaście procent ogółu mieszkańców, to też Arabowie, których liczebność wynosi około 85 proc. nie bez słuszności uważają się za gospodarzy kraju.

Nic też dziwnego, że ogłoszona podczas wojny t. zw. deklaracja Balfoura, mocą której rząd angielski uznał Palestynę za teren kolonizacyjny dla żydów — wywołała wśród Arabów palestyńskich wielkie wzburzenie. Deklaracja Balfoura miała na celu pozyskanie poparcia przywódców żydowskich dla polityki angielskiej w czasie wojny — i ten cel swój osiągnęła, zarażem jednak stała się zarzewiem groźnych konfliktów. Pod wpływem rozbudzonych przez nią nadziei, organizacje sjonistyczne rozpoczęły forsowną kolonizację Palestyny, stawiając sobie za cel zupełne wyparcie z niej żywołów nieżydowskich i w dalszych perspektywach utworzenie niepodległego państwa żydowskiego. Kolonizacja ta, z powodu trudnych warunków gospodarczych, nie dała takich rezultatów, jakich się spodziewali jej inicjatorzy — bądź co bądź jednak doprowadziła do powstania w Palestynie całego szeregu osiedli żydowskich, z których największym jest miasto Tel-Awiw. Równocześnie jednak rosło rozgorzenie wśród ludności arabskiej, która była pod każdym względem opuszczana przez władze na korzyść przybyszów, podrywających jej egzystencję gospodarczą. Już w latach ubiegłych doszło parokrotnie do rozruchów arabskich przeciw żydom; pod wpływem wiadomości o nich emigracja żydowska do Palestyny malała z roku na rok, aż w końcu ustała niemal zupełnie. Obecne rozruchy, które przybrały tak wielkie rozmiary, stanowią poważny cios dla ruchu sjonistycznego, zarazem zaś twarde orzech do zgryzienia dla rządu. Mac Donalda, przed którym wogóle zaczyna się piętrzyć coraz więcej trudności.

Aresztowanie za nadużycia finansowe

Łódź, 28. 8. (Tel. wł.) Wczoraj na skutek ujawnienia nadużyć finansowych w magistracie miasta Brzezina, aresztowano burmistrza Niedźwiedzia, którego osadzono w areszcie śledczym. (w)

O marszałku Fochu

W formie związanej broszury ukazała się rozprawa gen. Władysława Sikorskiego o Ferdynandzie Fochu. (Kraków 1929).

Autor przedstawia tam Focha najpierw jako wodza, następnie zastanawia się nad stosunkiem marszałka Focha i rolą człowieka w nowoczesnej wojnie, wreszcie przechodzi do omówienia stosunku Focha do Polski.

Gen. Sikorski stwierdza przede wszystkim, że gdy w r. 1918 nie uwzględniono postulatów pokojowych marsz. Focha w sprawie bezpieczeństwa, uznał on w sojuszu polsko-francuskim główną przeciwwagę dla nowej inwazji niemieckiej.

„Sojusz ten był również, jego zdaniem, najsilniejszą gwarancją spokoju na niemiecko-polskiej granicy, gdzie istotnie wobec wzrostu niemieckich tendencji rewizjonistycznych rozpocząć się może najbliższa wojna, i to nie z polskiej przyczyny.

„Polska silna, możliwie najsilniejsza, była jego stałym hasłem. Od tego zaczął swój ostatni, niestety niedokończony wywiad, o tem mówił jeszcze na trzy dni przed śmiercią, jak mi to zakomunikowała pani marszałkowa Foch.

„Bezwzględny zwolennik rozbudowy naszego przymierza wojskowego z Francją, pracował stale nad spreycyzowaniem jego wzajemnych zobowiązań, będąc pewnym ich dotrzymania w razie narzuconej nam wojennej potrzeby, i to ze strony obydwóch kontrahentów.

„Marszałek Foch odznaczony tytułem marszałka Polski oraz wielką wstęgą Virtuti Militari, był naszym gościem w 1923 r. Jako podejmujący go w owym czasie gospodarz, zaświadczyć mogę o głębokiej i szczerzej radości, która była jego udziałem, gdy stwierdził, że odrodzona przy jego życzliwym współudziale Polska posiada istotnie wszystkie warunki, niezbędne dla jej pomyślnego i trwałego na przyszłość rozwoju.

„Czas pracować będzie już niedługo dla was — mawiał on niejednokrotnie. — Dysponując wszystkimi danymi, pomagajcie więc jak najusilniej czasowi przez zorganizowaną, zgodną, twórczą i konstruktywną pracę.

„Czas ten zawarowany przez traktat wersalski świeżo odbudowanym państwom w Europie środkowej, może ulec obecnie skróceniu. Jak wiadomo, według traktatu wersalskiego druga strefa Nadrenji miała być opróżniona 10 stycznia 1930 r., trzecia zaś 10 stycznia 1935 r. Otóż na podstawie decyzji, powziętej 16 września 1928 r. przez Anglię, Francję, Japonię, Belgię, Niemcy i Włochy, opróżnienie tych stref nastąpi wcześniej. Specjalnie zaś opróżnienie wcześniejsze strefy trzeciej uzależniono od powołania do życia pewnego rodzaju mieszanej komisji rozjemczej, któraby miała czuwać nad rozbrojeniem zneutralizowanego terytorjum pogranicznego Niemiec zachodnich.

„O uregulowaniu bezpieczeństwa na wschodnich granicach niema w tych postanowieniach ani słowa. A przecież przyspieszenie opróżnienia Nadrenji postawi Polskę w nowej sytuacji. Okupacja bowiem Renu przez wojska sprzymierzone przedstawiała wystarczającą rękojmię naszego spokoju na zachodzie, którą w razie jej zniesienia, należałoby zastąpić inną. Sprawę tę poruszyłem u marszałka Focha w październiku ubiegłego roku i stwierdziłem, że podzielał on najzupełniej moje obawy i że nie krył swego zdania wobec powołanych czynników francuskich.

„Ktożby zaś przypuszczał, a nawet twierdził, że marszałek Foch pod wpływem wzrostu niemieckich sił, oraz ich odwetowych zamierzeń skłaniał się do uznania potrzeby „pokojowej” rewizji niemiecko-polskich granic, ten popełniłby wielki błąd, względnie jedną z najbrutalniejszych nielojalności, jakiej dopuścić się można wobec wielkiego zmarłego. Wszelkie projekty rewizjonistyczne — jak to mogłem osobiście stwierdzić — odrzucał marszałek Foch z wrodzoną sobie kategorycznością. „Rewizję — mówił — bardzo łatwo rozpocząć, lecz niewiadomo, kiedy, na czym i w jaki sposób ją później zakończyć.”

„O przyszłości zaś naszych granic — które uznawał za minimum gwarancji istotnej siły odrodzonej Polski i jej pełnej niezależności — nie żywił obaw, gdyż poznał w 1920 i 1923 r.

niespożyte siły i wielką ciężką moralną i fizyczną polskiego ludu.

W rozdziale „Foch jako człowiek i obywatel” warto zwrócić uwagę na następujące ustępy:

„Jako obywatel swego kraju służył zawsze lojalnie Rzeczypospolitej i ustanowionym przez nią prawom. Ci zatem z jego współziomków, którzy pod wpływem powojennych trudności chcieliby widzieć w nim człowieka zdolnego do wyzyskania swej nieograniczonej po 1918 r. we Francji popularności dla samodzielnego ujęcia władzy w państwie — ulegli rozczarowaniu. Na wołanie bowiem o człowieka silnej ręki, tak popularne do niedawna w Europie powojennej, pozostał Foch głuchy. I to nie dlatego, iżby go nie stać było na sprawowanie władzy, a z tego jeno powodu, że, zamknięty w świadomie narzuconej sobie dyscyplinie, nie podjął nigdy nic takiego, co by wychodziło poza ramy uprawnień, jakimi darzyła go republika. Jego więc wielka ambicja twórcza pozostała na zawsze w ramach karnego żołnierza i lojalnego obywatela.

„By jednak poznać bliżej człowieka, trzeba móc rzucić okiem za kulisy jego codziennego życia. W ciągu ostatnich siedmiu lat miałem wielokrotnie sposobność obserwowania marszałka Focha zbliska. Otóż sędzę, że nie spotkałem się z zaprzeczeniem najbliższych przyjaciół zmarłego marszałka, jeżeli stwierdzić, że do niego to właśnie zastosować można w całej rozciągłości piękną formułę La Bruyère'a, określającą wielkość człowieka, a przytoczoną obecnie w głębokim dziele gen. Weyganda (Turenne, Paris 1929, s. 255—256).

Tezy radykalnych zwolenników „Paneuropy”

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, w sierpniu.

W przeciwieństwie do ekonomistów i przemysłowców, dążących do organizacji ekonomicznej starego kontynentu, jakoteż obrony zabytków jego cywilizacji przed kolonizacją amerykańską, p. Lucien Le Foyer, były deputowany Paryża, uważa, iż „Unja Federalna” Europy powinna być równocześnie rozważana z punktu widzenia administracyjnego, politycznego i ekonomicznego. Zastrzega się on jednakowoż energicznie, iż Federacja Europy nie ma być w żadnym razie „Paneuropa”. Ta ostatnia bowiem o tendencjach imperjalistycznych i podejrzanych jest kolportowana przez agentów Mittel - Europy i przyłączenia Austrii do Niemiec. Uważa on iż „Unja Federalna Europy” pod względem ekonomicznym powinna rozwijać się równocześnie z organizacją administracyjną i polityczną, która ma stać się organizacją demokracji na terytorjum starego kontynentu. Kwestja tej „Federacji ludów” będzie dyskutowana na powszechnym kongresie pokoju, jaki odbędzie się z inicjatywą pacyfistów w tym roku w Atenach w pierwszej połowie października.

Obecnie jest przeprowadzana kampanja w kołach radykalnych, celem organizowania propagandy, zmierzającej do szczenia ducha już nie lokarneckiego, ale „europejskiego”. Po między młodymi przywódcami tej idei należy wymienić pp. Bertrand de Jouvenel, redaktora tygodnika „La Voix”, oraz posłów Pierre Cot i Jean de Montigny.

Ktoś mógłby słusznie zauważyć, iż obrady w Hadze bynajmniej nie wykazały dojrzałości owej „myśli europejskiej”. Panuje jednakowoż przekonanie, iż prędzej czy później, drogą oczywiste różnych kompromisów, przyjdzie do ostatecznej likwidacji wojny. To też „Unja Międzyparlamentarna”, która przez tydzień będzie obradowała w Genewie zamierza na zgromadzeniu plenarnym grup, uczcić nie tylko rocznicę podpisania paktu Kelloga, ale równocześnie wystąpić z propozycją, aby rozpocząć studia przygotowawcze do zrealizowania przyszłych Stanów Zjednoczonych Europy na podstawie ekonomicznej i celnej.

Zwolennicy zbliżenia francusko-niemieckiego opierają urzeczywistnienie tych planów na zupełnym pojednaniu tych dwóch narodów. Wobec tego odzywają się głosy, wyrażające o-

Formuła ta brzmi: „Prawdziwa wielkość jest swobodna, pełna siodyczy, dobrodusza i popularna; pozwała się dotykać i poruszać, nie traci na bliższym poznaniu, im więcej się ją zna, tem więcej ją się kocha, z dobrocią schyla się do mniejszych i bez wysiłku wraca do zwykłej pozycji, każdy zbliża się do niej ze swobodą, lecz z umiarem”.

„Te głębokie słowa rysują wyraźnie portret zmarłego marszałka Focha.

„Skromny, opanowany i dyskretny, był tak prosty, w swoim codziennym życiu, że aż krępował prostotą. Skromność jego wynikała z mistrzowskiego opanowania siebie samego. Znał bowiem dobrze swą wartość i umiał ją cenić jak należało, a w razie potrzeby narzucić drugim. Wspaniałych przykładów słuszności tego twierdzenia dostarczają nam osobiste interwencje marszałka Focha, podejmowane przezeń w tragicznych momentach wojny, tak w stosunku do generałów francuskich jak i wodzów angielskich, oraz belgijskiej armji. Zawsze w tych wypadkach wola marszałka triumfowała bezapelacyjnie. Nie zawsze zaś mógł on przy tem poprzeć swe żądania wyściskami pod względem formalnym pełnomocnictwami, nie posiadając w pierwszej połowie wielkiej wojny uprawnień naczelnego wodza.

„Jako człowiek prywatny, był marszałek Foch zawsze szlachetny w myślach i szlachetny w czynach. Pewny i niezawodny jako przyjaciel, obliczalny był jako przeciwnik. Brzydząc się podstępem oraz intrygą, działał zawsze w pełnym świetle, oraz podążał prostymi drogami do celu.

„Dlatego też w historii, do której przeszedł na zawsze, zajmie miejsce nie tylko obok największych ludzi genialnego umysłu i woli, ale i obok ludzi wielkiego serca”.

odrzuca rewizję granic. Ta jednak odmowa nie znajduje nawet we Francji całkowitego zrozumienia. Wielokrotnie już rozmaici wpływowi Francuzi wypowiedzieli się na temat niemożliwości utrzymania tego stanu, o czym jednak w Warszawie nic nie chcą wiedzieć. Każdy jednak cudzoziemiec, który przejeżdżał przez korytarz do Niemiec, uważa te stosunki, które wielki kraj rozrywają na dwie części, za niemożliwe do utrzymania.

„Przyznaję, że większość ludności w korytarzu jest polska, to jednak nie jest powodem, aby obecny stan uwiecznić. Ludność korytarza mogłaby tak samo tworzyć mniejszość w państwie niemieckim, jak tworzy polska ludność niemieckiego G. Śląska. Spodziewam się, że w przyszłości uda się doprowadzić do jakiejś modyfikacji, leżącej w interesie obu państw”.

W dalszym ciągu pos. Breitscheid poruszył również sprawę Gdańska i oświadczył:

„Co się tyczy Gdańska, to utworzenie w m. Gdańska uważam za głupstwo. Gdańsk jest miastem odwiecznie niemieckim o zwartej niemieckiej ludności”.

A więc, jak zwykle, socjaliści niemieccy tworzą wspólny front z pangermanistami.

Dalsze represje wobec prasy narodowej

W tych dniach skonfiskowano „Rozwój” Łódzki po raz 62-gi. O konfiskacie tej wspomniany dziennik pisze, co następuje:

„Konfiskata nastąpiła za sprawozdanie z odczytu jednego z filarów miejscowej masonerii, niejakiego Hannemanna; gdzie m. innymi podkreślono, przedziwne zachowanie się władz, które zezwoliły na bezkarne miotanie najochniejszych bluźnierstw przeciwko religji.

„Protestujący przeciwko tak bezczelnemu i wyzywającemu stanowisku prelegenta p. W. Chadziński, został aresztowany.

„Opisanie jednak takiego faktu w naszym piśmie pociąga za sobą konfiskatę „Rozwoju”.

„Zresztą — postanowienie władz jest tu zdaje się na miejscu, gdyż my jesteśmy niepoprawnymi recydywistami, mającymi na sumieniu już 62-go proces kryminalny — zaś p. Hanneman był wszystkiego tylko raz aresztowany, gdy pod jego figowym liściem, noszącym skromne miano „Związku Wolnomyślicieli” — wykryto nadzwyczajny zjazd zwyczajnych delegatów z wszystkich jaćzejek komunistycznych w Rzeczypospolitej”.

Ostatni numer (34) „Gazety Kościelnej” z niedzieli 25 bm. został skonfiskowany za artykuł p. t.: „Co to ma znaczyć?” podpisany pseudonimem „Pleban”.

Wydany został nakład drugi pisma, zawierający wewnątrz numeru wielką białą plamę po usuniętym artykule.

Tygodnik „Gazeta Kościelna” jest poświęcony wyłącznie sprawom kościelnym i jest organem stowarzyszeń kapłańskich w Polsce. Wychodzi we Lwowie pod redakcją księży dr. Aleksandra Pechnika i Franciszka Błotnickiego.

Konfiskaty, jak widać, dotyczą nie tylko pisma polityczne, ale również gazety katolickie, sprawom kościelnym służące.

Banda dywersyjna z Litwy

Wilno, 28. 8. (Tel. wł.) Na odcinku granicznym koło Druskienik patrol K. O. P. zauważył szereg tajemniczych ludzi, którzy przeszli z Litwy przez granicę na terytorjum Polski. Gdy żołnierzy wezwali nieznanymi o wylegitymowanie się, ukryli się oni w zaroślach i zasypali straż polską gradem kul. Zanim nadeszła pomoc napastnicy wycofali się na terytorjum litewskie w głąb lasu. (w)

Briares.

Socjaliści niemieccy za aneksją Pomorza

„Jaunakas Zinas” zamieszcza wywiad z przewodniczącym socjalno-demokratycznej frakcji w parlamencie niemieckim, pos. dr. Breitscheidem, który poruszył m. in. także stosunek Niemiec do Polski. W sprawie tej p. Breitscheid oświadczył:

„Pod względem politycznym sprawa rewizji granicy polsko-niemieckiej jest jedną z najbardziej delikatnych i najtrudniejszych. Tak samo, jak całe Niemcy rozumieją trudności gospodarce, wyłaniające się wskutek obecnego wytyczenia granicy na wschodzie, tak samo jednolicie cała Polska

Stosunki handlowe polsko-japońskie

Lwów, 28. 8. (AW). W wywiadzie z przedstawicielem „Lwowskiego Kurjera Porannego”, przybyły do Lwowa celem urzędowania stoiska japońskiego na Targach Wschodnich dr. Takynagi. reprezentant federacji japońskich izb przemysłowo-handlowych oświadczył, że był w Polsce przed 8 laty. Stwierdził ogromny postęp. uwydatniający się nawet w zewnętrznym wyglądzie miast. Udział Japończyków w Targach traktowany jest jako wstęp do dalszej szerokiej współpracy w czasie przyszłych kampanij. Podkreśla, że stosunki handlowe polsko-japońskie dotąd nie stoją na odpowiednim poziomie rozwoju, jak-

kolwiek ostatnio wykazały znaczny postęp. Japonia interesuje się polskiem żelazem, drzewem, solą, przedzą wełnianą, skórą, bydłem, szczecinią, rogiem i cynkiem. W Japonii liczy można na zbyt mebli giętych, dyktów, parkietów i szeregu wyrobów z drzewa. Polska sprzedawać może sztaby żelazne, wstęgi żelazne, drut, gwoździe. Japonia dostarczać może Polsce jedwab surowy, wyroby jedwabne, pióra, specjalny papier, porcelanę, lakier i wyroby celulozowe i t. p. Stoisko japońskie na Targach mieścić się będzie w pałacu sztuki w osobnej dużej sali.

Zaburzenia w Palestynie

Walki jeszcze trwają

Londyn, 28. 8. (PAT). Ministerstwo kolonij ogłasza oficjalnie, że w czasie walk w Palestynie ilość zabitych do dnia wczorajszego wynosiła 143 osób, w tem 93 żydów, 46 muzułmanów i 4 chrześcijan. Rannych jest około 500 osób.

Londyn, 28. 8. (PAT). Urząd kolonialny ogłosił wczoraj komunikat, według którego sytuacja w Palestynie znajduje się prawie całkowicie w rękach rządu. W Jeruzolimie i w Jaffie, gdzie rozruchy miały przebieg najgroźniejszy, nastąpiło znaczne uspokojenie, natomiast na prowincji sytuacja jest w dalszym ciągu napięta. Zbrojne oddziały Arabów dokonywały napadów na liczne rozsiane po kraju osiedla żydowskie, nigdzie jednak nie zanotowano napaści na organa władz i instytucje użyteczności publicznej.

Londyn, 28. 8. 29. (AW). Według doniesień ze źródeł francuskich, wal-

ki arabów z żydami w Palestynie trwają w dalszym ciągu i ogółem pociągnęły za sobą 500 ofiar. Z różnych miejscowości kraju donoszą o krwawych walkach. W Bothalfal eskadra angielskich samolotów wojennych ostrzeliwała z karabinów maszynowych oddziały arabskie, szyczące się do ataku na dzielnicę żydowskie. Lotnicy rzucili szereg bomb. Straty arabów nieznaczne.

Londyn, 28. 8. 29. (AW). Wiadomości z Jeruzolimy podlegają cenzurze, jednak wiadomem jest, iż w mieście panuje stan wojenny, po ulicach krążą samochody pancerne, oraz patrolne konne wojsk angielskich. Walki arabów z żydami na przedmieściach nie ustają. Trwa niemal nieprzerwana strzelanina. Do Jeruzolimy przybył w ostatniej chwili oddział angielski złożony z 1500 żołnierzy. Z Kairu wysłano dalsze oddziały piechoty i artylerji.

Nastroje antyżydowskie w Anglii

Londyn, 28. 8. (PAT). Zajęcia w Palestynie są głównym tematem dnia w Londynie. O ile z początku sympatja angielska była po stronie Żydów, o tyle obecnie zaczęły się odzywać głosy krytyczne w stosunku do polityki popierania ruchu sjonistycznego. Najbardziej zdecydowane stanowisko w tej sprawie zajmuje „Evening News”, które nawołuje rząd brytyjski do jak-najszybszego zrewidowania polityki w sprawie Palestyny. Nie można żądać od obywateli brytyjskich, aby podatki z ich kieszeni szły na koszt wypraw

wojennych wojsk brytyjskich do Palestyny dla popierania Żydów, pochodzących z Rosji lub z wschodniej Europy, przeciw tubylcom, którzy nigdy nie podporządkują się Żydom. Żydzi palestyńscy wcale nie są dobrze usposobieni dla tych przybyszów. Dziennik nazywa politykę tworzenia ojczyzny narodowej Żydów w Palestynie farsą i oświadcza, że farsa ta poszła zadaleko i że Anglicy dość mają własnych kłopotów i nie mają zamiaru płacić za kłopoty obcych narodów.

Demonstracja Żydów w Warszawie

Warszawa, 28. 8. (AW). Wczoraj w godzinach popołudniowych na znak protestu przeciwko pogromom Żydów w Palestynie Żydzi warszawscy urządzili wiec protestacyjny, poczem mimo zakazu policji usiłovali udać się przed konsulac anglielski. Przy ul. Senatorskiej policja rozproszyła pochód a przy Żelaznej Bramie

doszło do awantury, mianowicie przechodzący tamtędy malarz Władysław Pawlak, wystąpił z krytyczną uwagą pod adresem manifestantów. W odpowiedzi został tak pobity, iż przewieziono go do szpitala Dzieciątka Jezus. W czasie manifestacji, wszystkie składy żydowskie były zamknięte.

Z pomorskiego sejmiku wojewódzkiego

Toruń, 28. 8. (Tel. wł.) Wczoraj odbyła się w Toruniu nadzwyczajna sesja pomorskiego sejmiku wojewódzkiego. Posiedzenie zagał wojewoda pomorski p. Lamot. W przemówieniu swem poświęcił kilka słów pamięci zmarłego b. starosty krajowego śp. dr. Józefa Wybickiego. Obradom przewodniczył jako marszałek mecenas Szychowski z Grudziądza. Obecnych było 54 członków sejmiku oraz wszyscy prawie członkowie wydziału krajowego. Obfity porządek dzienny zawierał m. in. sprawę zaciągnięcia pożyczki w wysokości 3 milionów zł na zakup maszyn dla nowo-budującej się elektrowni wodnej w Żurze. Najważniejszym punktem obrad był wybór nowego starosty krajowego w miejsce zmarłego. W głosowaniu tajnym starostą krajowym został wybrany dotychczasowy wicestarosta p. Wincenty Łącki, który otrzymał 35 głosów. Kandydat N. P. R. prawnik mecenas Szychowski otrzymał 18 głosów. (wd)

Aresztowanie komunistów

Wilno, 28. 8. (Tel. wł.) W nocy ubiegłej dokonano w Wilnie aresztowania 21 przewodników komunistycznych, którzy przybyli do lokalu białoruskiego sekretariatu poselskiego. Między aresztowanymi znaleźli się posłowie białoruscy Wołyniec, Górecki, Borczański i Fryńczak, których po wylegitymowaniu zwolniono.

Pozostałych osadzono w więzieniu.

Przeprowadzona rewizja ujawniła obfity materiał obciążający, który dowodzi, że komuniści działali z polecenia Moskwy. (w)

Samobójstwo w więzieniu

Lublin, 28. 8. (Tel. wł.) W więzieniu lubelskim zastrzelił się z rewolwru sekretarz sądu pokoju z Janówca, Antoni Puczkowski. Kto mu dostarczył broni, dotąd nie ujawniono. Puczkowski osadzony był w więzieniu za nadużycia. (w)

Napady bandyckie

Łuków, 28. 8. (AW.) Ludność powiatu łukowskiego pozostaje od pewnego czasu pod grozą napaści bandy rabunkowej, nieujętej dotychczas i umiejającej doskonale zacierać swoje ślady. Banda ta dokonała napadu na mieszkanie niejakiego Michalaka Franciszka we wsi Biardy, pow. łukowskiego. Bandyści obrabowali doszczętnie mieszkańców zagrody i zbiegli w niewiadomym kierunku. Policja znajduje się już na tropie sprawców napadu.

Cmentarz

z czasów napoleońskich

Wilno, 28. 8. (AW.) Podczas prowadzenia robót ziemnych na drodze około wsi Wielka Góra natrafiono na wielki cmentarz, pochodzący z czasów wojny napoleońskiej. Wydobyto około 200 szkieletów żołnierzy armji napoleońskiej i rosyjskiej.

Zaginęli w górach

Paryż, 28. 8. (PAT.) „Echo de Paris” donosi z Grenoble, iż w ubiegły piątek udali się na wycieczkę w góry Pelvoux dwaj młodzi ludzie, o których od tej chwili zaginęł wszelki ślad. Jest słaba nadzieja na odnalezienie ich jeszcze przy życiu.

Broń dla komunistów

Wiedeń 28. 8. (AW) Policja wiedeńska zatrzymała na Praterstrasse samochód, który sądząc z kierunku jazdy udawał się na zgromadzenie komunistyczne. Po przeprowadzeniu rewizji okazało się, iż samochód nalożony był bronią palną, maczugami, sztyletami i t. p. Znalezioną broń skonfiskowano a szofera i jego pomocnika aresztowano.

Wybuch prochowni

Moskwa, 27. 8. (PAT.) Z Nankinu donoszą o wybuchu największej chińskiej prochowni, znajdującej się w obrębie tamtejszej twierdzy. Straty mają wynosić powyżej półtora miliona dolarów. Wskutek wybuchu powstał pożar w dzielnicy międzynarodowej. Sąsiednie tereny zostały ewakuowane.

W mieście ogłoszono stan wojenny.

Wylewy w Bułgarii

Sofja 27. 8. (PAT.) Ulewny deszcz spowodował wylewy, które wyrządziły wielkie szkody w okolicach Radomiru. 24 osoby poniosły śmierć a 10 osób zaginęło.

Powódź w Grecji

Ateny, 27. 8. (PAT.) Wskutek panujących burz i ulewnych deszczów dwie dzielnice miasta znalazły się pod wodą. Rzeka Struma zalala duże przestrzenie. Dwie osoby utonęły, szkody są znaczne.

Opieka nad emigrantami

Warszawa, 27. 8. (PAT.) Dowiadujemy się, że urząd emigracyjny na wiosnę r. b. powołał do życia instytucję stałych opiekunów okrętowych, których zadaniem jest opieka nad emigrantami na okrętach podczas ich podróży do Ameryki. Opiekunowie okrętowi odbywają podróż w 3 klasie razem z emigrantami, dzięki czemu są w ciągłej z nimi styczności i mają możność dokładnego poznawania warunków ich podróży i okazywania im pomocy do-raznej. Zadanie opiekunów okrętowych jest dość trudne i wymagające oprócz uspołecznienia, odpowiednich kwalifikacji i znajomości obcych języków, przede wszystkim angielskiego lub włoskiego, również dużo energii i dobrej woli.

Jak okazuje praktyka, opieka, wykonywana przez stałych opiekunów okrętowych daje dobre rezultaty, wobec czego zamierzone jest jej rozszerzenie.

Ciekawy wypadek śpiączki

Sosnowiec, 28. 8. (Tel. wł.) Dyrektor generalny walcowni p. Edward Angles po powrocie z parudniowego pobytu na Wystawie w Poznaniu zapadł w tak głęboki sen, iż domownicy myśleli, że umarł. Lekarz skonstatował, że chory żyje, mimo to nie udało mu się obudzić Anglesa. Chory daje oznaki życia, porusza się, oddycha, lecz obudzić go nie można.

Wobec niemożliwości zastosowania diagnozy przez miejscowych lekarzy, wezwano telefonicznie z Krakowa dwóch profesorów z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz kilku lekarzy z Katowic, ale i im nie udało się obudzić Anglesa.

Lekarze twierdzą, że zachodzi tu prawdopodobnie wypadek złośliwej śpiączki, której dotąd nie zbadano.

Za rozszerzanie fałszywych monet

Pszczyna, 28. 8. (AW.) Onegdaj w miejscowości Midzna, pow. pszczyńskiego zatrzymano niejakiego Ryszarda Świdra z Krakowa, przebywającego u swego teścia. Schwytyany on został na gorącym uczynku puszczania w obieg fałszywych monet dwuzłotowych. W czasie rewizji w mieszkaniu Moški, teścia Świdra, znaleziono obfity materiał dowodowy, na którego podstawie można stwierdzić, iż Świder już od dłuższego czasu puszczal w obieg fałszowane monety. Świdra aresztowano i przekazano władzom sądowym.

Wybuch bomby

Nowy York, 27. 8. (PAT.) „Herald” donosi z Chicago, iż w bramie jednego domu wybuchła bomba,

która na szczęście nie pociągnęła za sobą ofiar w ludziach. Jest to 67-my w tym roku zamach bombowy w Chicago.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 2/6 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płaćć dziś za 100 mkn. w dewizach — 211,91 zł, gotówką — 211,48 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,53 zł, gotówką — 172,19 zł.

Poznańska giełda nienięzna

Poznań, 28 sierpnia 1929.

Nastrój giełdowy utrzymuje się nadal przy tendencji bez zmiany.

Z papierów procentowych wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poz. konwers. 47 proc., za 5 proc. premj. dol. były w oddaniu po 62,— a 4 proc. poz. inwest. robiono transakcje po 118—118,50. 8 proc. listy dolarowe są nadal poszukiwane po 95 proc. natomiast 6 proc. listy żytnie są w oddaniu po 23,50.

Akcje bankowe bez obrotu i notowania. Z akcji przemysłowych doszło do notowania Cegielskim po 38,— i Cukr. Zduny po 40,— w oddaniu, zaś C. Hartwigiem robiono transakcje po 39,—.

Z papierów nieoficjalnych płacono za Sinnera 80,—.

Cedula urzędowa z dnia 28 sierpnia 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 47% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 95% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 23,50 O.
5% Pożyczka premjowa serja II 62,— O.
4% Prem. Poz. Inwestycyjna 118—118,50 +

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 38,— O.

Cukrownia Zduny I em. zł. 40,— O.

C. Hartwig I em. zł. 39,— +

Tendencja: Bez zmiany.

Giełda warszawska

dnia 28 sierpnia 1929 r.

Waluty Gotówka

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,88 sp. 8,90 kup. 8,88

Dewizy:

	tr.	000,00	sp.	000,00	kup.	000,00
Belgia	043,23		043,24		043,12	
Londyn	008,90		008,92		008,88	
Nowy Jork	034,90		034,90		034,82	
Paryż	026,41		026,48		026,35	
Praga	171,64		172,07		171,21	
Szwajcaria	238,95		239,54		238,34	
Sztokholm	125,87		125,88		125,26	
Wiedeń	046,63		046,75		046,52	

Papiery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest.	118,00	118,00	118,25
5% poz. premj. dol.	000,00	062,50	060,50
6% poz. dol.	000,00	000,00	083,25

Akcje w złotych:

Bank Polski	164,00—164,50
Bank Dyskontowy	000,00—127,00
Bank Handlowy	000,00—117,00
Bank Zachodni	000,00—070,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
W. T. F. Cukru	000,00—031,00
W. T. Węgla	000,00—065,00
Norblin	000,00—138,00
Rudzki	000,00—031,50
Starachowice	000,00—026,75

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg

reszta za 100 kg

Berlin, dnia 28 sierpnia 1929

Pszonica march. od st. zał.	225,00—228,00
Tendencja słabsza.	
Zyto march. od st. zał.	182,00—186,00
Tendencja spokojniejsza.	
Owies march. od st. zał.	166,00—173,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień trowarny	210,00—227,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień past. i przemysł.	167,00—186,00
Tendencja spokojna.	
Kukurydza loco Berlin	213,00—214,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	28,75—34,50
Tendencja słaba.	
Mąka żytnia	24,75—27,60
Tendencja słaba.	
Ospa pszenna	11,50—12,25
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	11,00—11,25
Tendencja spokojna.	
Rzepak	000,00—340,00
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	40,00—48,00
Groch dr. jad.	28,00—34,00
Groch past.	21,00—23,00
Wyka	28,00—32,00
Makuchy rzepakowe	18,30—19,00
Makuchy niane	24,00—24,30
Wyłoki suche	11,50—11,60
Strut Soja	19,60—20,10
Płatki ziemniaczane	17,70—18,00
Ogólna tendencja słabsza.	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 28 sierpnia 1929.

Wypłaty na Warszawę 46,975—47,175

Noty wielkie: 46,875—47,275

Wycieczka parlamentarzystów francuskich

Po godz. 10-tej odbyło się w sali hotelu „Polonia” uroczyste powitanie wycieczki parlamentarzystów francuskich przez grupę parlamentarną polsko-francuską. Prócz parlamentarzystów francuskich i polskich z pp. Locquain i Januszem Radziwillem na czele byli obecni: pp. wicewojewoda poznański Gronziewicz, min. Bertoni, prezydent miasta Ratajski, grono delegatów M. S. Z., przedstawiciele prasy i t. d.

Imieniem grupy polsko-francuskiej przemówił pos. Radziwiłł, który powiedział m. in.: „Stare polskie przysłowie głosi, że najlepiej jest w domu u siebie. Śmiem życzyć i mam nadzieję, że będziecie się czuć u nas, jak u siebie we Francji. Ci, którzy znają historię wiekowych stosunków, jakie łączą Polskę i Francję, rozumieją pochodzenie i siłę sympatii, jaka łączy obydwie narody, stosunków przyjaźni, które były początkowo przywilejem wybranych, a obecnie stały się udziałem całego narodu”.

Na przemówienie to odpowiedział prezes grupy francusko-polskiej p. Locquain. Mówił on m. in.: „Kiedy cztery lata temu po raz pierwszy odwiedziliśmy Poznań, już wtedy słyszeliśmy o przygotowaniach do wystawy. Obiecaliśmy wtedy powrócić. Pan prezes wspominał o tem, że każdy czuje się najlepiej w domu u siebie. Jesteśmy pewni, że w Polsce będziemy czuli się jak we Francji. Kiedy usłyszeliśmy nasz język rodzinny, tak jak jest on wymawiany u nas, poczuliśmy, że pierwsze lody pękły. Zwiedzając wystawę, przekonamy się, że jest ona dowodem, że losy Polski znajdują się w dobrych rękach. Wprawdzie słycać było głosy sceptyków, ale zamilkiły one wobec tak kolosalnego wysiłku, dokonanego w tak krótkim czasie. Postąpiliście jak ów filozof starożytny, który dowiódł ruchu tem, iż poszedł naprzód. Odwaga Wasza została nagrodzona powodzeniem. Cudzoziemcy wracają zachwyceni z wystawy. Po podróży jesteśmy pewni, że powrócimy z zaufaniem do Polski jeszcze bardziej wzmożonym, chociaż nigdy go nam dotychczas nie brakowało. Każdy z nas sta-

nie się tłumaczem wrażeń, jakie odniósł z wystawy, która w ten sposób znajdzie echo we wszystkich kołach, które reprezentujemy. Kończąc jeszcze raz muszę powtórzyć jak jestem wzruszony serdecznym przyjęciem, z jakim spotkaliśmy się i wyrazić p. prezesowi grupy polsko-francuskiej wyraz naszej wdzięczności.”

W holu reprezentacyjnym P. W. K. w imieniu dyrekcji wystawy wygłosił przemówienie powitalne prezes zarządu P. W. K. p. dr. Wachowiak. Oświadczył on m. in.:

„W imieniu Rady i Zarządu P. W. K. witam Panów i pragnę wyrazić moje najwyższe podziękowanie za zaszczyt, jaki nam uczyniliście zwiedzając naszą wystawę. Spełniam tę misję z tem większą przyjemnością, iż mogę się zwrócić do przedstawicieli tak wybitnych kół parlamentarnych narodu, związanego z nami nietyklo sojuszem politycznym i wojskowym, ale również i węzłami o wiele potężniejszymi, uczuciami, które głęboko są zakorzenione w naszych sercach. W szczególności jednak jestem szczęśliwy i dumny, że wystawę zwiedzają wybitni Francuzi, zasłużeńi dla naszego kraju, których stała przyjaźń i cenne usługi zostały już tyle razy wypróbowane. Wystawa Powszechna stanowi krok naprzód na drodze ścisłej i harmonijnej współpracy narodów.”

Rozwija ona przed oczami zwiedzającego jak w kalejdoskopie produkty pracy za pierwszą dekadę współczesnej niepodległej Polski. Studując w syntezie rezultaty i postęp, osiągnięty przez nas we wszystkich dziedzinach działalności narodowej, można stwierdzić, że ta potężna manifestacja pracy ma tylko jeden cel podstawowy: stać się symbolem tendencji i dążności narodu, którego jedynym celem jest przyczynić się do triumfu ideału pokoju. Pozwólcie mi, Panowie, wznowić moje gorące podziękowania, iż zechcieliście przez swe odwiedziny dać nam cenną aprobata dla tego dzieła odbudowy i pokoju. W duchu głębokiej i szczerzej wdzięczności mówię Wam „witajcie”.

Czy słuszne odwołanie?

Jądro obecnego poglądu P. P. S. na sprawę rokowań w Hadze, oraz związku bezpieczeństwa w Europie z ewakuacją Nadrenji tkwi w zdaniach:

„Polska nie ma obecnie widoków uzyskania gwarancji bezpieczeństwa poza temi, które istnieją w traktatach obowiązujących (pakt Kellogga, traktat locarneski, układ z Francją). Specjalna gwarancja stałaby się aktualna w chwili wysunięcia sprawy rewizji granic przez Niemcy. Zresztą sama gwarancja traktatowa nie miałaby większej wartości, dopóki Niemcy nie wyrzekłyby się same raz na zawsze myśli odwetowych”.

Otóż tu naprzód trzeba stwierdzić, a nawet prościej tylko przypomnieć, bo miłk temu przeczyć nie będzie, że P. P. S., na równi z innymi odłamami politycznymi polskimi, uważa te dotychczasowe gwarancje bezpieczeństwa, o których tu wspomniano, za niewystarczające, bo przecież także P. P. S., w głosowaniu sejmowym dnia 6-go lutego r. b., starannie przebiegającym w poszczególnych częściach wniosku, głosowała jednak bez wahania za następującymi oświadczeniami:

„Stwierdzając, ... że przy istniejącym obecnie ustosunkowaniu się wzajemnym państw rękojmie bezpieczeństwa poszczególnych państw i powszechnego pokoju nie są dostateczne,

że pakt Kellogga, stanowiący jako potępienie wojen, poważny krok naprzód na drodze pokoju, nie przewiduje jednak sankcji w wypadku pogwałcenia jego postanowień,

że bezpieczeństwo wszystkich państw, niezależnie od ich wielkości, wpływów i geograficznego położenia, a zwłaszcza wszystkich członków Ligi Narodów winno być w równym stopniu zapewnione, ... Sejm zwraca się do rządu o wszczęcie, w związku z rokowaniami nad weześniejszym usunięciem okupacji Nadrenji, akcji, zmierzającej do wzmocnienia rękojm bezpieczeństwa powszechnego i bezpieczeństwa Polski...”

Wyraźnie tu powiedziano, a P. P. S. mogła za tem głosować, bo i sama nie raz to mówiła, że dotychczasowe bezpieczeństwo jest niedostateczne, że pakt Kellogga jest bez mocy, że Locarno nie dało równości bezpieczeństwa na zachodzie i na wschodzie, czyli, że jest niedo-
brze i że trzeba wzmocnić.

brze i że trzeba wzmocnić.

Dlaczego P. P. S., która do niedawna sądziła, że rokowania w sprawie ewakuacji Nadrenji dadzą dobrą sposobność wszczęcia starań o inne wzmocnienie bezpieczeństwa, teraz już się wyrzeka tej sposobności, a czeka na inną.

To wyrzeczenie się jest niezrozumiałe. Niema dzisiaj na gruncie międzynarodowym dążenia, które śmieiej i z bardziej podniesionem czołem można wysuwać, niż dążenie do zabezpieczenia pokoju. P. P. S. należy do obozu przekonaniowego, który istotnie pragnie tego zabezpieczenia. Dlaczegoż zatem w Hadze, gdy mowa o ewakuacji Nadrenji, nie mówić o tej konieczności innego zabezpieczenia pokoju, sposobami umownymi, nie tak drażniącymi jak okupacja? Wszakże to jest doskonała chwila do przeprowadzenia swej naprawę pokojowej polityki. Czy dlatego trzeba milczeć, że wysuwanie tej sprawy jest niedogodne dla tych, którzy nie chcą zabezpieczenia pokoju, bo myślą o odwecie, albo dla tych, którzy nie chcą się kłopotać kłopotami innych, skoro sami czują się bezpieczni? Nie, po stokroć nie, wyrzeczenie się sposobności haskiej jest niezrozumiałe.

Co więcej, jeżeli P. P. S. sama uznaje, że dotychczasowe rękojmie i zabezpieczenia pokoju są niedostateczne, to przecież z ewakuacją Nadrenji odpadnie jeszcze jedna z nich i to wcale nie najmniejsza. Czy łatwiej jest wysuwać żądanie rękojmiami zamiennie, przy opuszczeniu dotychczasowej, czy też łatwiej będzie żądać rękojmiami nowej za nic? — Rzecz jest chyba jasna.

Ale P. P. S. powiada, że na to żądanie lepszej rękojmii przyjdzie czas, gdy Niemcy wysuną sprawę rewizji granicy polsko-niemieckiej. Czy jeszcze nie wysuwają, czy dzień w dzień nie brzmi to w Niemczech, czy za mało jeszcze urzędowych o tem oświadczeń ministrów Rzeszy, czy nie muszą już o tem rozprawić parlamenty nietylko w Berlinie i Warszawie, ale także w Paryżu i Londynie? Nie jest dobra polityka, która czeka na... inne jeszcze wysunięcie sprawy rewizji granic. Nietylko nie dobra, ale nawet bardzo a bardzo lekkomyślna.

Dodaje jednak P. P. S., że najważniejszą sprawą jest to, by w Niemczech malały dążności odwetowe i powiada:

„Streśmy się: Rozwiązanie sporu polsko-niemieckiego leży w rękach demokracji. Przeciwności są zbyt duże, by to rozwiązanie mogło nastąpić z dnia na dzień. Będzie to dłuższy proces. Spór graniczny nie może być i nie będzie dla demokracji powodem do wojny. A w przyszłości — już może niedalekiej — inne sprawy, daleko ważniejsze, usuną sprawy graniczne tak dalece w cień, że ludzie zdziwić się będą, że o nie można było wojny prowadzić i wysłać na rzeź miliony ludzi. Powiemy więcej: granica polsko-niemiecka będzie jednym z przykładów, jak można i należy organizować współżycie dwóch państw, których granice zezabiają się tak, jak granica polsko-niemiecka. Na granicy polsko-niemieckiej będzie się demonstrowało, że hasło braterstwa ludów nie jest utopją, lecz rzeczywistością.”

Któż, czytając to, nie wysuwa polotu marzycielskiego? Rozpęd marzycielskiego idzie tak daleko, że nagle... spór graniczny staje się blachostką. Ale i poza tem to, czego wszyscy pragniemy, mianowicie, aby w Niemczech wzięły górę dążności pokojowe, a co niestety tak bardzo dalekie jest od rzeczywistości, przyjmuje się tu jako niechybna rzeczywistość. I dla tych pragnień, marzeń, nadziei lekceważy się wzmocnienie bezpieczeństwa wobec niebezpiecznych dążeń, które są twardą rzeczywistością.

Jest to polityka nawskroś błędna. — Nic tak nie wzmocnia odwetowych dążności w Niemczech, jak stwarzanie warunków, które odwet ułatwiają. Najlepszym sposobem hodowania pokojowych dążeń w Niemczech, a zwalczania odwetowych, jest stwarzanie mocniejszych rękojmii bezpieczeństwa, a nie naodwrot. Wszelkie odwołanie tej sprawy jest wzmocnieniem dążeń odwetowych, liczeniem się z niemi, przyjmowaniem ich jako czegoś uprawnionego.

Żądając w Hadze stanowczego postawienia sprawy bezpieczeństwa, robiłaby P. P. S. swoją politykę pokojową, słuszną i rozumną, wyrzekając się tego, popiera politykę inną, przeciwną, skierowaną przeciw pokojowi.

St. Stroński.

Ś. p. Antoni Brejski

W dniu wczorajszym zmarł w Toruniu w 62 roku życia znany szerokiemu ogółowi — szczególnie rodakom z obczyzny — działacz społeczny i b. redaktor „Wiarusa Polskiego”, brat b. wojewody pomorskiego Jana — ś. p. Antoni Brejski.

Zmarły spędził niemal całe lata życia swego wśród rodaków na obczyźnie, w Westfalji lub Saksonji. W Saksonji — w Lipsku — wydawał przez dłuższy czas „Gaz. Lipską”, w Bochum był redaktorem „Wiarusa Polskiego”, które to piśmo było własnością Jana Brejskiego. Tamże niemałe usługi oddał Zjednoczeniu Zawodowemu Polakom w pierwszych latach jego istnienia.

W Toruniu wydawał Zmarły przez dłuższe lata „Gazetę Toruńską”, oraz „Przyjaciele”.

Po ukończonej wojnie i wyzwoleniu się Polski z niewoli, wrócił Zmarły do kraju, gdzie do końca swego życia pracował na niwie społeczno-narodowej. Niechaj odpoczywa w pokoju.

Pogrzeb odbędzie się w Toruniu w przyszły czwartek.

Zjazd delegatów Zw. Tow. Restauratorów

We wtorek, 27 b. m., toczyły się w sali Ogrodu Zoologicznego obrady dzielnego dorocznego zjazdu delegatów Polsko-Chrześć. Zw. Towarzystw Restauratorów, właścicieli hoteli i kawiarni. Obrady wobec licznie zgromadzonych delegatów i gości otworzył prezes Antoniewicz.

Na przewodniczącego zjazdu poproszono p. Penkałę z Torunia, zaś na jego zastępcę p. A. Gniatczyńskiego. Urząd

Wydział Grodzki m. Poznania

Młodych Obozu Wielkiej Polski

zwołuje zebranie ogólne grupy „A”

na czwartek 29. 6. b. m. o godz. 20

w sali Stronnictwa Nar. św. Marcin 65.

Referaty wygłoszą członkowie Komitetu Głównego z Warszawy.

Sympatycy naszego Ruchu mile widziani.

sekretarza pełnił p. Pawlak z Gniezna. Obszerne sprawozdania przedłożyli: prezes Antoniewicz, sekretarz Ziętek, gen. sekretarz Blachaczek i skarbnik Orzykowski. Dokonano wyboru komisji wniosków, której skład jest następujący: Leon Penkalla — Toruń, Józef Landowski — Wejherowo, Kwaczewski — Kepno, Michał Marciniak — Pleszew, Bolesław Nowak — Gniezno, Franciszek Piossek — Poznań, Józef Palejowski — Bydgoszcz, Matecki — Bydgoszcz, Teodor Kocerka — Bydgoszcz, Andrzej Marciniak — Buk. Różycki — Gniezno, Ekiert — Inowrocław, Tkaczyk — Kościerzyna.

Wybrana komisja zajęła się zadaniami zjazdu. Przedłożone przez komisję rezolucje wywołały rzeczową dyskusję, poczem je z małemi poprawkami przyjęto. Uczestnicy zjazdu w rezolucjach domagają się od czynników miarodajnych nowelizacji ustawy antyalkoholowej z 23 kwietnia 1920 r. w tym kierunku, aby:

1) jedno miejsce sprzedaży wyrobów alkoholowych przypadło na 1000 mieszkańców, oraz, by zostały zniesione ograniczenia, co do wyszynku na dworcach, w sąsiedztwie kościołów itd.;

2) wstrzymano wykonanie ustawy antyalkoholowej, jak i rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 26 marca 1927 r. art. 78, aż do znowelizowania obu tych norm;

3) ażeby nie udzielano osobom niekoncesjonowanym patentów jednolitych na sprzedaż napojów alkoholowych, ponieważ restaurator koncesjonowany, o placujący wysokie podatki, jest przez to zagrożony w swej egzystencji;

4) przeniesienie wszystkich miast poniżej 10,000 mieszkańców do IV klasy miejscowości;

5) zniesienie pobierania opłat od patentów akcyzowych przez komuny;

6) zmniejszenie podatku obrotowego od lokali, podział świadectw przemysłowych i patentów akcyzowych na więcej kategorii;

7) spłacanie wszelkich podatków, świadectw przemysłowych i patentów akcyzowych w równych ratach kwartalnych;

8) wydanie rozporządzenia Izdom Skarbowym, ażeby uwzględniły prośby wnoszone przez płatników do Urzędów Skarbowych o wstrzymanie przymusowego ściągania powstałej różnicy między II a III kat. handlową świadectw przemysłowych aż do czasu rozstrzygnięcia wniesionego odwołania; jak również, aby Urzędy Skarbowe wstrzymywały się w tej sprawie z nakładaniem wysokich grzywien.

Zjazd Delegatów wyraża głębokie przekonanie, że rząd uwzględni potrzeby przemysłu gospodniego i przychylił się do przedstawionych wyżej postulatów, tembardziej, że wykonanie zarządzeń Prezydenta R. P. z 26. 3. 1927 pozbawiłoby około 26 tys. rodzin warsztatu pracy, a przeszło 100 tys. osób utrzymania. Następnie uchwalono, że przyszły zjazd delegatów odbędzie się na Pomorzu w Kościerzynie.

Bezpośrednio po obradach delegaci udali się autobusami do firmy A. Gaede, fabryki wódek przy ul. Św. Wojciecha, która w tych dniach obchodzi 10-lecie swego istnienia i na cześć delegatów zjazdu urządziła przyjęcie we własnych lokalach, w czasie którego wygłoszono cały szereg toastów. (z)

Bankructwo fabryki sukna

Biała (na Śląsku) 28. 8. Tel. wł.) Wielkie wrazenie wywołało tutaj bankructwo fabryki sukna Batelet i Syn. Pasywa przekraczają sumę 30 milionów zł. (w)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z obrad U. Z. S.

We wtorkowym wydaniu popołudniowym podaliśmy pokrótce przebieg drugiego dnia obrad kongresu Unji Związków Spółdzielczych. Poniżej podajemy w streszczeniu referaty, wygłoszone w ciągu przedpołudnia.

Sprawozdanie sekretarza gen. U. Z. S. W. Kuczewskiego

Pierwszy referat w drugim dniu obrad kongresu Unji Związków Spółdzielczych był poświęcony sprawozdaniu z działalności i rozwoju U. Z. S., które przedstawił sekretarz generalny p. Witold Kuczewski. Po retrospektywnym rzucie oka na rozwój U. Z. S. w ciągu ostatniego 5-cio lecia, powrócił referent do punktu wyjścia istnienia Unji do r. 1924, kiedy w obecności 200 delegatów rozmaitych dzielnicowych organizacji spółdzielczych uchwalono stworzyć Unję. Unja jest przedewszystkiem ruchem społeczno-gospodarczym, który drogą licznych etapów doszedł do tego stanu, jaki dziś widzimy. Polityka zaborców usiłowała pomniejszać zakres działalności i wpływy agend spółdzielni. Szczególnie silny był nacisk władz pruskich, gdzie do walki ze słabym polskim spółdzielnictwem zorganizowano całą kulturę materialną Rzeszy Niemieckiej. A przecież z czasem historycy niemieccy doszli do smutnego dla siebie przeświadczenia, że walka ta odniosła skutki wręcz przeciwne i wyposażyła społeczeństwo polskie w znakomitą broń odporną — w rodzimy kapitał.

Ogromny ten kapitał, odpowiadający w chwili wybuchu wojny światowej w kwocie obecnej 1 500 milionów uległ zgubnym skutkom inflacji. Dziś spółdzielczość polska zablizniła rany, poniesione w czasie wojny światowej i Unja Związków Spółdzielczych obejmuje 4 związki rewizyjne, w których znajduje się w sumie 9 centrali gosp., obejmujących 1 400 spółdzielni z 750 tys. udziałowców. I kiedy kapitał własny spółdzielni w roku 1924 wynosił 43 miliony, to dziś wynosi 120 milionów. Wkłady urosły od roku 1924 z 50 na 250 milj., kredyty udzielone członkom z 90 na 450 milj., a ogólna suma bilansu spółdzielni, która w roku 1924 zamykała się sumą 180 milj. wynosi dziś 900 milj. Widzimy tedy współmierny rozrost działalności i wpływów U. Z. S. o 400 proc. Działalność U. Z. S. należy rozpatrywać w płaszczyźnie jej funkcji w dziedzinie spółdzielczości kredytowej, handlowej i mleczarstwa. Szczególnie aktualne w dobie obecnej są 1. zagadnienie racjonalnej organizacji kapitału polskiego dla użytku spółdzielni, 2. organizacji zaopatrywania warsztatów pracy w narzędzia, maszyny, nawozy, nasiona i t. d., 3. zagadnienie organizacji zbytu warsztatów pracy zarówno rolnych jak rzemieślniczych i handlowych. Unja podkreśla dziś z dumą, że około 15 proc. polskich gospodarstw rolnych korzysta z usług spółdzielni. Działalność Unji uwydatnia się zarówno zewnątrz jak i wewnątrz. Na zewnątrz przypadają jej różniczne funkcje reprezentacyjne, zaś na wewnątrz pełni ważne zadanie rewizyjne, poddawania kontroli sprawności działalności podlegających jej spółdzielni. Na terenie zewnętrznym wywalczyła sobie Unja miano instytucji nadzwyczaj poważnej, która obok interesów spółdzielczości reprezentuje w poważnej mierze rolnictwo polskie. Na terenie wewnętrznym zaś przez kontrolę działalności swych agend wydoskonalało nadzwyczajnie biurowość spółdzielni, przeprowadzono zaciśnienie między związkami rewizyjnymi, a spółdzielniami, nad których rozwojem czuwają kierownicy z należytym wykształceniem. Unja z odwagą kroczy świadoma swej wielkiej wartości wychowawczej, którą kształtuje charakter nowego polskiego obywatela.

Referat dyr. T. Brzeskiego

Ważną rolę centrali gospodarczych w ruchu spółdzielczym zajął się dyr. Banku Zw. Spółek Zarobkowych, p. T. Brzeski. Ruch spółdzielczy każdego kraju — zaczął ceniony ekonomista — pozostaje zawsze w ścisłej zależności od jego rozwoju gospodarczego. Zaczają się ten ruch drogą łączenia się zainteresowanych z konieczności ich warunków życiowych. Od zakresu

działania spółdzielni zależy ich specjalizacja i stąd spółdzielnie: kredytowe, handlowe, wytwórne i inne. Istota znaczenia społecznego spółdzielczości polega na współpracy jednostek gospodarzo słabych, które stanowią dopiero siłę dzięki swej liczbie. Z zrozumienia tej prawdy zrodziła się myśl stworzenia centrali gospodarczych, będących nadbudową licznych spółdzielni. Na tych centralach spoczęły ważne zadania wzmocnienia sił spółdzielczości. Zajęły się one wszechstronnem załatwieniem swoich czynności: scentralizowały nabywanie produktów dla spółdzielni handlowych, które odtąd prowadzą ujednolicony towar, jednocześnie najlepszy. Spółdzielnie rolnicze znowu odsyłały ziemiopłody do centrali, która zajęła się ich najkorzystniejszym lokowaniem na rynkach zbytu. Funkcyj tych mogły podjąć się centrale, posiadając większe kapitały. Tak z czasem stały się centrale kręgosłupem i mózgiem spółdzielni, tem więcej, że zajęły się nadto akcją eksportową.

Najdonioślejsza jest jednak rola centrali jako ośrodka finans., służącego spółdzielniom. Centrali zawdzięczają obecnie liczne spółdzielnie, że po kryzysie spowodowanym inflacją dźwignęły się onez upadku. W dziedzinie kredytowej postępują centrale finansowe ogólnie, aby nigdy nie naruszyły stosunku kapitałów własnych do kapitałów obcych. W dalszym rozwoju wypadków związały się centrale swoją działalnością z całym życiem gospodarczym oraz powszechnym rynkiem pieniężnym.

Oparcie się spółdzielczości o własne centrale handlowe i finansowe dało znakomite wyniki tam wszędzie, gdzie znalazło zastosowanie. Doprowadziło ono do rozkwitu spółdzielczości niemieckiej (Dresdner Bank i Preussische Zentral-Genossenschaftskasse), czeskiej, której przewodzi Zivnostenska Banko, angielską, skandynawską i t. d. Wszystkie one zapewniły sobie tą drogą zdrowe podstawy bytowania.

Polska spółdzielczość mimo ciężkich przejść wojennych wykaże zdrowe podstawy. Chociaż cyfry bilansowe z pierwszych lat gospodarki w złotych polskich były szczupłe i nie mogą być porównane z cyframi zagranicznymi, to jednak rozwój ostatnich lat jest dowodem dalszego wzmocnienia i rozszerzenia działalności spółdzielczości polskiej. Unja posiada już 9 centrali gospodarczych, pracujących na zdrowych zasadach, w zrozumieniu doniosłości swych zadań, co daje gwarancję dalszego zdrowego rozwoju całej organizacji dla dobra spółdzielczości jak również całego kraju.

Referat prezesa dr. J. Dębskiego ze Lwowa

Ostatni referat o samodzielności ruchu spółdzielczego w stosunku do państwa i jego instytucji wygłosił p. dr. Jan Dębski, prezes Związku Rewizyjnego Spółdzielni Kółek Rolniczych.

Referent wprowadził słuchaczy do poszczególnych organizmów państwowych, w których spółdzielczość, jako forma gospodarcza, doniosłe odgrywa znaczenie. Sowiety przyjęły spółdzielczość jako jedną z części składowych programu socjalizacji życia gospodarczego. I dziś można bez obstrukcji stwierdzić, że eksperyment ten zupełnie zawiódł, i spółdzielczość o charakterze wyłącznie państwowym nawraca obecnie do inicjatywy prywatnej. Według statutu członkami spółdzielni sowieckiej mogą być li tylko robotnicy. Odrzucono w ustroju sowieckim prawdy przyjęte w spółdzielczości jako dogmaty, mianowicie: samopomoc oraz samorządzenie. Przy równoczesnym upaństwowieniu produkcji w Sowiatach stały się spółdzielnie jak gdyby stacjami rozdzielczymi dla produktów państwowych. Spółdzielnie te uprzywilej. przy opodatkowaniach. Wartość tego ruchu jest bardzo mała, gdyż jest on wewnętrznie słaby. Do ujawnienia jego stron należą stale sprzeniewierzenia, zwyrodnienie biurokratyczne oraz brak zaufania w szerszych kołach społeczeństwa.

We Włoszech faszystowskich organizacje spółdzielcze nie należą do międzynarodowego związku spółdzielczego. Przeciwnicy ustroju faszystowskiego a m. i. także prof. Gide twierdzą, że system faszystowski usunął sa-

mostanowienie w spółdzielni, biorąc je całkowicie pod kuratelę rządu. Natomiast przychylnie usposobieni do faszystów twierdzą, że działalność spółdzielni została ograniczoną na skutek pogwałcenia przez nie zasady apolityczności. W wynikach jednak okazuje się, że spółdzielczość włoska jest stosunkowo słaba.

Zasadniczo ważne momenty to niezależność od organizacji politycznych, społecznych i religijnych. Spółdzielczość winna stanąć na stanowisku neutralności, sama partii nie tworzyć, jako organizacja nie występować do walk, natomiast na kształtowanie się stosunków politycznych może oddziaływać za pośrednictwem członków swoich, spółdzielców.

Ważny jest stosunek spółdzielni do państwa: nie ulega już dziś wątpliwości, że spółdzielczość jest najdoskonalszą szkołą obywatelską. Stąd leży w interesie państwa, ażeby interesować się działalnością spółdzielni. Ważny jest kontakt między spółdzielniami a państwem, zarówno w ustawodawstwie jak i w gospodarstwie społecznym. Doświadczenia wykazały, że spółdzielnie rozkwitają tam, gdzie istnieją najliberalniejsze zasady prawne w odniesieniu do ruchu spółdzielczego. Spółdzielnie nie żądają żadnych uprzywilejowań w zakresie skarbowym, wymagają jednak sprawiedliwego traktowania ich interesów. Jako instytucje nie odrzucające zysków we formie dywidendy czy kuponów procentowych, a obracające zyski na ulepszenie i rozszerzenie swego zakresu działań, żądają słusznie stosowania niższej skali opodatkowań. Jeśli zaś chodzi o stronę gospodarzo-społeczną pragnie Unja, aby państwo już w szkołach wdrażało w umysł dziecka szacunek dla idei spółdzielczej i w ten sposób upraszczało zadania spółdzielczości. Praktyka dowiodła, że instytucje spółdzielcze, korzystające z kredytu uprzywilejowanego, czy subwencji lub dotacji państwowych nie utrzymywały się długo; dlatego należy się domagać, ażeby powstawały samowystarczalne organizmy spółdzielcze, poparte przez inicjatywę prywatną, wyposażone w własne kapitały, nie zaś sztuczne twory, pielęgnowane w hodowlanej atmosferze, które za lada ostrzejszym podmuchem się lamia. Narzucanie jakiegokolwiek linii wytycznej działalności spółdzielni ze strony państwa, należy tedy zgóry uważać za szkodliwe, jako n'e wpływające na jej rozwój, lecz odwrotnie zahamowujące jej rozpęd twórczy. (rf)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Ruch towarowy w Gdyni. Ruch portowy w Gdyni, dzięki podniesionej sprawności kolejowej i postępującej z dnia na dzień rozbudowie urządzeń portowych, wykazuje stały, bardzo szybki wzrost. Ogólny obrót w lipcu wyniósł przeszło 335 tys. tonn, przywożąc 1 796 pasażerów i 74 tys. tonn ładunku. Natomiast wyszło z portu 170 okrętów o ogólnej pojemności 176 tys. tonn rej. netto, które zabrały 1 781 pasażerów oraz 262 tys. tonn ładunku, przeważnie węgla (25 tys. tonn), oraz około 4 tys. tonn cukru. Bardzo pomyślnie wzrastają również obroty pp. okrętowego „Żegluga Polska”. W lipcu statki tego przedsiębiorstwa przewiozły przeszło 58 tys. tonn towarów, wywożąc z kraju przeważnie węgiel, przywożąc zaś rudy, fosforyty i nawozy sztuczne. Tytułem frachtów za przewozy otrzymała Żegluga w lipcu Ł. 18.405.00.

(k) Z Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie. Z wiadomości otrzymanych z Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie wynika, że bieżący sezon sprzedaży nawozów azotowych produkowanych przez powyższą fabrykę ma przebieg pomyślny i że ogólna cyfra sprzedaży przekroczy rezultat osiągnięty w tym samym okresie w ubiegłym roku. Mimo stosowanej przez fabrykę na wielką skalę sprzedaży kredytowej, ilość protestów wekslowych jest wciąż bardzo nieznaczna, przyczem wszystkie weksle zaprotestowane zostały wykupione po proteście.

(k) Wystawa produkcji śląskiej. Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej zamierza zorganizować jesienią wystawę w Katowicach, na które złożą się produkty śląskie, znajdujące się obecnie

Jeszcze tylko kilka dni!
wspaniały dramat

ICH CZWORO

W rolach głównych: przepiękna Ewelina Brent oraz utubieniec kobiet Clive Brook.
Początek przedstawień o godz. 5, 7 i 9.

Z ZAGRANICY

(z) Handel zewnętrzny Francji. Dane statystyczne dla handlu zewnętrznego Francji za pierwsze 7 miesięcy 1929 r. wykazują import 33.673.393 ton wartości 32.267.211.000 fr. W porównaniu z tym samym czasem z r. 1928 daje to zniżkę o 5.912.000 tonn i 4.996.297.000 fr. Eksport za ten sam czas w r. b. wyniósł 23.050.058 tonn wartości 28.996.882.000 fr., co daje w porównaniu z tym samym czasem z r. 1928 zniżkę w wysokości 504.171 tonn i 196.111.000 fr.

(o) XII Targ wzorów w Zagrzebiu. W czasie XII wielkiego Targu wzorów w Zagrzebiu, który trwać będzie od 7 do 16 września r. b. odbędą się specjalne targi przemysłu włókienniczego, ciężkiego przemysłu, żelaznego i metalowego, papieru i wyrobów papierniczych, szkła i porcelany, skór i wyrobów skórzanych, narzędzi i przyborów rolniczych.

(z) Posunięcie gospodarcze Niemiec wzbudziło zaniepokojenie na Litwie. Litewskie koła przemysłowo-rolnicze zostały mocno zaniepokojone podniesieniem przez Niemcy stawek celnych na produkty rolnicze, które w dość wielkiej ilości były wywożone do Niemiec z Litwy. Ogólnie uważają, iż podniesienie stawek celnych będzie silnym ciosem, zadaniem litewskiemu gospodarstwu rolniczemu.

(z) Ograniczenie eksportu bydła duńskiego do Niemiec. Rząd niemiecki na podstawie uchwały parlamentu postanowił wejść z rządem duńskim w porozumienie w sprawie ograniczenia importu bydła duńskiego do Niemiec w okresie czasu od miesiąca sierpnia do listopada. Rokowania na temat powyższy mają być rozpoczęte w najbliższym czasie.

(z) Powstanie światowego kartelu ołowiu. Dwa najwięksi producenci ołowiu w Stanach Zjednoczonych — firmy American Smelting and Refining Co oraz American Metall Co. z jednej strony — z drugiej zaś trzej najwięksi producenci ołowiu angielscy — Broken Hill w Australji, Burma Corp. w Indjach Aryt. Cons. Mining and Smelting Co zawarli między sobą umowę, dotyczącą regulacji cen ołowiu. Umowa ta ma obejmować tylko rynki europejskie i wykluczać w ten sposób konkurencję na tym terenie między wymienionymi producentami.

(z) Międzynarodowy związek drzewny. Gielda drzewna w Bratislawie ogłosiła projekt statutu międzynarodowego związku drzewnego, o którego utworzeniu zadecyduje konferencja zainteresowanych czynników, która odbędzie się w końcu bieżącego miesiąca w Bratislawie.

(z) Dalsze protesty przeciwko nowej taryfie celnej St. Zjedn. A. P. Do licznych protestów, zgłaszanych przez obce państwa przeciwko projektowi nowej amerykańskiej taryfie celnej dołączyły się w ostatnich dniach: Holandia w sprawie cel na fajnase, żelatynę i materiały spożywcze, Portugalia w sprawie koronek, Anglia wniosła protest w sprawie sznurów, Finlandja o granity, Łotwa o groch, zapalki i konserwy rybne.

Urzędowa ceduła Gieldy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań dnia 28. 8. 1929.

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań, ładunek wagonowy, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań	
Żyto nowe suche zdadne do przemiału	25,00—26,00
Usposobienie słabe.	
Pszonica nowa sucha zdalna do przemiału	39,00—41,00
Pszonica 15 tonn par. Poznań	40,50
Usposobienie słabe.	
Jęczmień przemiałowy	26,00—27,00
Jęczmień browarowy	28,50—31,50
Usposobienie spokojne.	
Owies nowy	22,50—25,00
Usposobienie słabsze.	
Mąka żytnia wł. workach według urzędowo ustalonego typu (70%)	39,00
Usposobienie słabe.	
Mąka pszeniana 65% wł. worka	65,00 69,00
Usposobienie słabe.	
Trebry żytnie	19,25—20,24
Trebry pszenne	21,75—22,75
Rzepak	68,00—71,00
Groch Victoria	65,00—70,00
Słoma luźna	3,50—4,00
Słoma prasowana	5,00—5,50
Siano 1/2żne	8,00—10,00
Siano prasowane nadnoteckie	10,00—12,00
Ogólne usposobienie słabe.	

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Pożar w Izbie Rolniczej

Straty dochodzą do 40 000 zł.

W związku z pożarem w gmachu Wilk. Izby Rolniczej przy ul. Mickiewicza 33, o czym wczoraj donosiliśmy, dowiadujemy się dalszych szczegółów. Istotnej przyczyny pożaru narażenie nie stwierdzono. Ogień byłby przybrał bardzo groźne rozmiary, gdyby nie natychmiastowa akcja ratunkowa obydwu oddziałów straży pożarnej, które przystąpiły do gaszenia z wszystkich stron budynku, wyrębiając dach i usuwając łatwopalne materiały. Prace straży pożarnej

trwały kilka godzin. Straty wyrządzone przez pożar nie zostały jeszcze ustalone. Wysokość szkód ocenia się na sumę od 30 do 40 tysięcy zł. — Większe szkody powstały wskutek spalania się więzania dachu i częściowego spalania się mansard, w których ogień powstał. W rozszalałym żywiole uległy zniszczeniu akta i plany. Wielkie szkody wyrządziły również strumienie wody, którymi gaszono pożar. (k)

Ciężka praca strażaków, zajętych gaszeniem pożaru.

Na fotografii widzimy belkowanie dachu, trawione pożarem

Utrapienie mieszkańców okolicy Bramy Dębińskiej

Obywatele zamieszkali w pobliżu Bramy Dębińskiej wysłali do władzy policyjnej wnioski, zaopatrzone licznymi podpisami, domagający się przywrócenia spokoju, zakłóconego przez imprezy znajdujące się przy Bramie Dębińskiej t. zw. parku rozrywkowego. Wnioskodawcy uważają się, że na terenie parku rozrywkowego rozlegają się we dnie i w nocy hałasy, krzyki i kłótnie, toczą się bijatyki, słychać ciągle trąbienie i muzykę katarynkową. Poza tem, jak wywodzą wnioskodawcy, dzieją się tam rzeczy niesłychanie gorszące. Wnioskodawcy proszą policję o zajęcie się tą sprawą w interesie ich spokoju jak i w interesie zagrożonej moralności.

Osobne wnioski w tej samej sprawie wyszły: od Sanatorium św. Elżbiety przy ul. Łąkowej 1/2, od dyrektora kliniki chirurgicznej Uniw. Pozn. prof. dr. Jurasza i od nacz. lekarza stacji wewn. Szpitala Przemienienia Pańskiego dr. Meissnera. W wnioskach tych zwraca się uwagę na wielką szkodliwość hałaśliwej impre-

zy dla zdrowia pacjentów, umieszczonych w tych zakładach. P. dr. Tuszewski, kierownik Sanatorium św. Elżbiety, daje przytem wyraz zdziwienia, jak policja mogła pozwolić na umieszczenie podobnego przedsiębiorstwa w pobliżu szpitala.

Sądymy, że wnioski te i zażalenia są zupełnie uzasadnione. Parki rozrywkowe i tym podobne hałasujące przedsiębiorstwa należy umieszczać jaknajdalej od mieszkań ludzkich. Przy drodze Dębińskiej jest zresztą dosyć na to miejsca odpowiedniejszego od Bramy Dębińskiej.

„Wpływ przez Poznań“

Dotąd 80 zgłoszeń.

Ostatecznym terminem zgłoszeń do biegu „Wpływ przez Poznań“ o puhar „Ilustracji Wielkopolskiej“ jest jak nas informują, czwartek godz. 16. Zgłoszenia przyjmuje się w redakcji „Ilustracji Wielkopolskiej“ oraz na pływalni związkowej przy Drodze Dębińskiej. Ponieważ w czwartek zostanie rozpoczęty druk programów, późniejsze zgłoszenia uwzględniane nie będą.

Jak już informowaliśmy, wszyscy niestowarzyszeni zawodnicy winni

złożyć się do egzaminu, który polega na przepłynięciu 1.500 m na pływalni związkowej. Egzamin odbywa się wobec trenera O. Z. P. p. Wöllera codziennie popołudniu, do soboty włącznie.

Zawodnicy rozbierać się będą na pływalni związkowej, a ubierać w ogrodzie szelągowskim. Dla ułatwienia transportu tych rzeczy winien każdy zawodnik zapakować je do walizki oznaczonej imieniem i nazwiskiem zawodnika, celem łatwiejszego odszukania właściwej. Zgłoszeń wpłynęło dotąd nadspodziewanie wiele, bo przeszło 80, w tem 12 pań. (wz)

KALENDARZYK

Środa, 28 sierpnia 1929.

Słońce: wschód 4,56 — zachód 18,50 — długość dnia 13 godzin 54 min.

Księżyc: wschód 22,01 — zachód 14,48 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura umiarkowana + 12 st. C., wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 mm, pogodnie. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 23 st. C., najniższa + 10 st. C.

Kal. rz.-kat.: Augustyn B. — jutro Ściecie św. Jana.

Kal. słow.: Wyszomir — jutro Racibor.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka 27 Grudnia, ulica 27. Grudnia 18. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka św. Piotra, pl. Świętokrzyski.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. M. Focha 47.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ul. Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

Wielkopolskie Muzeum Wojskowe, na rożnik Franciszka Ratajczaka i Artyleryjskiej otwarte jest w dnie powszednie od g. 9—18-tej, w niedzielę i święta od 9—14-tej.

OSOBISTE

—* Odnaczenie papieskie. Ks. Stanisław Węzyk, proboszcz w Chojnicy, powiatu poznańskiego, dnia 1 lipca r. b. odznaczony został przez J. Św. Ojca św. Krzyżem Złotym „Pro Ecclesia et Pontifice“ w dowód uznania zasług, położonych około religijnych potrzeb wojska w Biedrusku.

—* Na czas urlopu wypoczynkowego prezesa Izby Kontroli Państwowej w Poznaniu p. Mikołaja Zawadzkiego kierownictwo jej objął, z dniem 26 bm., wiceprezes p. Władysław Bobrowski.

ZEBRANIA, ZJAZDY

—* Zebranie stowarzyszeń na Lazarzu. Zarządy Tow. Młodych Polek, Tow. św. Stan. Kostki, św. Kazimierza, Rycerzy Orła Białego, Inwalidów Cywilnych — wszystkich członków Tow. Powstańców i Wojaków im. Andrzejewskiego, Lazarz-Górczyn i Młodzież przedpoborową uprasza się o przybycie w czwartek 29 bm. o godz. 8 wieczorem na salę św. Antoniego przy kościele Matki Boskiej Bolesnej na św. Lazarzu, celem omówienia pilnych i bardzo ważnych spraw. Zarząd Tow. Powstańców i Wojaków, Lazarz-Górczyn.

—* Z Okr. Koła Zw. Inwalidów Woj. W związku z majacymi się odbyć wyborami do Rady Miejskiej odbędzie się w czwartek 29 bm. o godz. 18 zebranie członków w dużej sali Królowej Jadwigi przy Alejach Marcinkowskiego.

—* Zebranie Wydziału Eucharystycznego Sodalicyi Pań Miejskich w Poznaniu odbędzie się w piątek, dnia 30 bm. o godz. 17 na salce „Tanich Kuchen“, ul. Ratajczaka 31. Wykład wygłosi ks. prałat Zakrzewski z Rzymu. O liczny udział członków i gości prosi Zarząd.

KOMUNIKATY RÓŻNE

—* Zarząd Sodalicyi Marjańskich Młodzieży i Uczniów Kupieckich podaje do wiadomości, iż w niedzielę, 1. września br. urzędują wycieczkę na Powszechną Wystawę Krajową za wyjątkową zniżką biletów. Koledzy mający zamiar wziąć udział w powyższej wycieczce, zechcą się zgłosić najpóźniej w czwartek 29 bm. między 8—9 wieczorem w lokalu Związku Pracowników Kupieckich, ulica Podgórną 12 b. II.

—* Związek Polaków w Niemczech, Dzielnica III. Pociąg zbiorowy do Westfalji i Nadrenji wyrusza dnia 4 września rb. o godz. 17,22 z głównego dworca w Poznaniu. Wracający zechcą się zgłosić 3 godziny wcześniej w poczekalni III. klasy u kierownika celem odbioru biletów. Tych, którzy nie opłacili podróży powrotnej, upraszamy o zgłoszenie się u p. Matelskiego w Poznaniu, przy ul. Cieszkowskiego 8.

—* Egzamin wstępny w Państw. Szkole Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu odbędzie się w dniach 12, 13 i 14 września br. Przyjmuje się kandydatów po ukończeniu 7 klas szkoły powsz. lub 4 klas gimnazjum. Chłopcy muszą mieć skończonych lat 15, zaś dziewczęta 16. Bliższych informacji

Przy ischias (zapalenie nerwu kulszowego) po zażyciu zrana naczco szklanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa następuje lekkie obfite wypróżnienie, do którego przyłącza się później przyjemne uczucie wypróżnienia się. Lekarskie pisma specjalne stwierdzają, iż woda Franciszka Józefa działa trwale i dodatnio przeciwko przekrwieniu wątroby i jelit, jak również przy hemoroidach, cierpieniach gruczołu krokowego i katarze pęcherza moczowego. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 3392

Kurjer Poznański

Adresy gości PwK

Publikowanie adresów celem odnalezienia się przybywających

patrz wydanie poranne

udziela sekretariat Szkoły (ul. Jezuicka 5 od 11 do 12) i wysyła prospekty Szkoły (warunki przyjęcia) na żądanie za opłatą 20 groszy (znaczkę pocztową). Ostateczny termin przyjmowania zgłoszeń upływa z dniem 10 września.

—* Komisja wakacyjna Koła Romanistów Uniw. Pozn. udziela informacji nowo wstępującym studentom, w sprawie studjów filologii francuskiej. Dyżury odbywają się codziennie od 12—13 w lokalu Stow. Polsko Francuskiego 26/27 I. p.

—* Rekolekcje abstynentów. Rekolekcje specjalne, rozpoczynają się w czwartek 29 bm. o godz. 19,30 w kościółku Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej — dla członków i kandydatów Katolickich Kół Abstynentów i bractw wstrzemięźliwości m. Poznania.

—* Niema posad na poczcie. Dyrekcja Poczty i Telegrafów w Poznaniu oznajmia, że w jej okręgu niema już wolnych posad zarówno w służbie urzędniczej jako też podurzędniczej.

Ilość kandydatów, prynotowanych do służby urzędniczej, pokryje normalne zapotrzebowanie do kwietnia 1930 r., a w służbie podurzędniczej do końca przyszłego roku. Wobec takiego stanu rzeczy przedstawianie wniosków o przyjęcie do służby pocztowo-telegraficznej jest obecnie zupełnie bezcelowe.

KRONIKA MIEJSCOWA

—* Z targu. Dnia 28. b. m. na pl. Sapiężyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 5,60—6,40 zł; masła mleczarskiego 6,40—6,80 zł; twarogu 1,00—1,40 zł; mendel 2,60—2,70 zł; litr śmietany 2,60—3,00 zł; litr mleka pełnego 38—40 gr; za mięso: 1 kg stoniny świeżej 3,20 do 3,40 zł; stoniny wędzonej 4,00—4,20 zł; wieprzowiny 3,20—4,40 zł; wołowiny 2,70—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,00 zł; skopowiny 3,20—3,60 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4,00—4,20 zł; za drób: para kurcząt 4,00—5,00 zł; kura 4,00—5,00 zł; perlica 6,00—8,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; para gołębi 2—3 zł; za ryby: 1 kg szczupaka 6,00—7,00 zł; karpia 6,00—7,00 zł; lina 5,00—5,60 zł; węgorza 6,00 zł; karasia 3,40—4,00 zł; leszcza 4,00—4,40; okonia 3,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 1,60 do 2,00 zł; za jarzyny: 1 kg ziemniaków 10—12 gr; pepek marchwi 10 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 15 gr; 1 kg szpinaku 60—80 gr; jarmużu 40 gr; 1 kg fasoli 30 do 50 gr; fasoli szparagowej 80 gr; 1 kg rabarberu 30 gr; 1 gl. salatkii zielonej 5 do 10 gr; białej kapusty 50—60 gr; modrej i włoskiej 50—80 gr; 1 p. rzodkiewek 20 gr; 1 p. kalarepy 15 gr; 1 kalafior 0,30—1,50 zł; 1 mdl. ogórków 40—70 gr; 1 kg bobu 1,20 zł; 1 kg pomidorów 0,80—1,00 zł; za owoc: 1 kg wiesien 2,00—3,00 zł; jablek 0,50—1,20 zł; gruszek 0,60—1 zł; porzeczek 2,00—2,40 zł; agrestu 1,60 zł; śliwek 1,20—1,60 zł; czarn. jagód 1,60 — 2,40 zł; borówek (brusznik) 1,40 zł; 1 kg winogron 4,00 do 5,40 zł; 1 kg jeżyn 1,20 zł; za grzyby: 1 kg pieczarek 3—4 zł; 1 kg borowików 3,00—5,00 zł; maślaków 2,00 zł; kurków 2,00—3,00 zł; kozaków 2,40 zł; sówek 2 zł; za 1 mendel raków płacono 1,00—2,50 zł. 1 kg chleba 40 gr. — Dowieziono bardzo dużo drobiu i owoców; szczególnie śliwek. Masło podrożało nieco, poza tem ceny bez znaczących zmian. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

—* Kradzieże i włamania. W Banku dlaHandlu i Przemysłu skradziono p. Wylegale Józefowi, zamiesz. przy ul. Śniadeckich 15, portfel, zawierający 71 dolarów. — Magistratowi m. Poznania skradziono z szopy na Sołacz 10 m. węża, wartości 80 zł. Z mieszkania p. Kapeli Bo-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Koenigsmark“.
Aurora: „Talizmus życia“
Bajka: „Noc miłosa skazańca“.
Casino: „Noc miłosa skazańca“.
Colosseum: „Ludzie podziemi“.
Corso: „Bitwa morska przy wyspach Falklandzkich“.
Edison: „Moja żona tańczy charlestona“.
Kapitol: „Bohater bez laurów“.
Metropolis: „Ich czworo“.
Odeon: „Człowiek śmiechu“.
Renaissance: „Ostatni carowie“.
Słońce: Spadkobierca Casanowy“.
Stylowe: „Świat nocy“.
Wilson: „Krzyżowa droga kobiety“.

lesława przy ul. Sołackiej 4, skradziono za pomocą włamania się płaszcz męski, 2 płaszcze damskie i inne przedmioty, łącznej wartości 1100 zł. — Z woza pozostawionego przy ul. Dąbrowskiego narożnik Kochanowskiego skradziono na szkodę majątkości Ławica 25 kg skóry na półszorki. — P. Wojtasikowi Stanisławowi, zamiesz. przy ul. Strusiej 8, skradziono w Banku Ziemiańskim przy Al. Marcinkowskiego 5 weksli po 1000 zł. — W Teatrze Nowym skradziono p. Sokołowskiemu Kazimierzowi, zamiesz. przy Rynku Łazarskim 8, portfel z zawartością 30 zł i wykaz osobisty. — P. Durka Marji, zamiesz. przy Grochowskich Łakach 4, skradziono torbę w kościele Katarzynek. W torbie znajdowało się 50 zł. — Z mieszkania p. Kramera Wilhelma przy ul. Zwierzynieckiej 6, skradziono 2 ubrania, parę spodni, marynarkę kamizelkę, płaszcz letni męski, płaszcz kolejarzki i inne przedmioty. Z chlewu p. Nowaka Józefa z Głównej przy Gnieźnieńskiej 59, skradziono 7 gęsi. — P. Banasiowi Feliksowi przy ul. Gen. Umińskiego 25 skradziono z pracowni krawieckiej, przy ul. 27 Grudnia płaszcz męski i materiały na ubrania łącznej wartości 2700 zł. — Z składu p. Maciejewskiego Jana przy Górnej Wildzie 65 skradziono większą ilość towarów łokciowych.

Z OSTATNIEJ CHWILI

—* **Skutki alkoholu.** W niedzielę wieczorem wracał gospodarz p. Częstochoński powózką z Gębic do Procyńna. Na polowie drogi zatrzymało go trzech pijanych parobków z Dzierżazna, żądając zabrania ich ze sobą. P. Cz. wzbraniał się. Pijacy jednak na wymówki nie zważali i weszli gwałtem do powózki, odbierając jednocześnie p. Cz. lejce z rąk. Stanąwszy w Procyńnu przed restauracją p. Kubasika, wymuszali od p. Cz. wydania dla nich wódki i odwieszenia ich do Dzierżazna. Właściciel restauracji nie chciał wódki sprzedać, napominał awanturników aby się rozeszli. Wówczas jeden z nich Andrzej Kucharczyk, wyrwał deskę z płota i uderzył nią p. Kubasika z całej siły w głowę. Stan p. K. jest bardzo groźny. — Sprawcę napadu aresztowano. (rg)

—* **Wykoleiły się wagony na stacji kolejowej w Pamiątkowie w pow. poznańskim.** Z powodu przedwczesnego przedstawienia zwrotnicy pociąg wpadł na nieodpowiedni tor, skutkiem czego wypadły z szyn 4 wagony towarowe. Na miejsce wypadku przybył pociąg ratunkowy i usunął przeskodę. Wypadku w ludziach nie było. (k)

—* **Pożar wybuchł w Szamotułach** w zabudowaniach p. Cezarego Matuszewskiego. Spalili się chlew z inwentarzem, stanowiącym własność robotników dominjalnych oraz dach domu robotniczego. Straty powstałe przez pożar ocenia się na około 3 tysiące zł.

—* **Postrzelony w czasie bójki w Zębocowie** w pow. odolanowskim został przez nieznanego osobnika 21-letni malarz Józef Dolata, z Topoli Małej. Nieznany sprawca strzelił z rewolweru i ukrył się po wypadku. (k)

—* **Spadając z płotu w Śródcie w pow. średzkim** 8-letni Bolesław Waligóra, syn zam. tamże rolnika Józefa, odniósł złamanie kręgosłupa w dwóch miejscach, wskutek czego śmierć nastąpiła natychmiast. (k)

JARMARKI

—* **Rogoźno.** Dnia 3 września br. odbędzie się jarmark na konie i bydło. Trzody chlewnej nie wolno sprzedać.

—* **Pleszew.** Jarmark na bydło odbędzie się dnia 5 września b. r.

—* **Nowy Tomyśl.** Dnia 5 września odbędzie się jarmark kramny oraz na bydło i konie.

—* **Janówiec.** Dnia 5 września odbędzie się jarmark ogólny na konie, bydło i kramny.

Z WIELKOPOLSKI

—* **Gniezno (Oszustwo).** W tych dniach został poszkodowany kupiec Kulesza w Gnieźnie, mający swój magazyn przy ul. Warszawskiej 3. Do p. Kuleszy przybył pewien osobnik przedstawiający się jako kapitan Maciejewski z 69 p. p. w Gnieźnie, legitymując się równocześnie dowodem służbowym. W rezultacie swej „wizyty” rzekomy Maciejewski zakupił bielizny i materiały za 180 zł, wpłacając zaliczkę 60 zł. Oszustwo wydało się dopiero po kilku dniach, po stwierdzeniach przeprowadzonych w garnizonie gnieźnieńskim. Przypuszczać można, iż rzekomy Maciejewski oszukańczy swój manewr powtórzy, wobec czego podajemy jego rysopis. Osobnik ten jest średniego wzrostu, ciemnoblondyn, chodzi w mundurze kapitana wojsk polskich i piaszczu gumowym koloru ciemnoniebieskiego. W zachowaniu się jest on niezwykle układny i zręczny. Wszczęte natychmiast dochodzenia nie dały jeszcze pozytywnego wyniku. (k)

—* **Strzelno (Pożar).** W Witkowie z nieustalonej przyczyny spalili się stodoła i chlew rolnika Mieczysława Roszaka. Pastwą płomieni padło również żniwo tegoroczne, łącznej wartości około 25 000 zł. (k)

—* **Żnin (Z Rady Miejskiej).** Porządek obrad ostatniego posiedzenia Rady Miejskiej ibył obfity. Na wstępie wprowadzono w urząd II. ławnika p. Józefa Piątkowskiego. Zaakceptowano wniosek firmy

Schmidt o zewolenie ustawienia stacji benzynowej na pl. Klasztornym. Wobec ujawnionych w ostatnim czasie złośliwych wybrków w ogrodach miejskich, polegających na niszczeniu lawek, uchwalono wyznaczyć nagrody w wysokości 5 do 30 zł za wykrycie sprawców. Załatwiono jeszcze szereg innych spraw aktualnych. W końcu uchwalono nadać kpt. Tomaszewskiemu dyplom obywatela honorowego m. Żnina w uznaniu zasług położonych w walkach powstańczych z r. 1918/19 dla wyzwolenia Żnina. (zk)

—* **Września (Pożar).** W Spławiu spłonęła stodoła napełniona zbożem, chlew, siewczarnia i inne narzędzia rolnika Franciszka Nowickiego, łącznej wartości około 36 tysięcy zł. Według wszelkich poszlak ogień został podłożony zbrodniczą ręką. (k)

—* **Kępno (Pożar od pioruna).** W Nowejwsi Książęcej w folwarku majątkości księcia Birona Kurlandzkiego uderzył grom w stodołę połową napełnioną zbożem, paląc ją doszczętnie. Wysokości strat nie zdołano narazie ustalić.

—* **Kradzież gotówki.** W Ryćcu włamano się w tych dniach przy pomocy rozbicia ściany drewnianej do mieszkania p. Jana Kurka. Wkrótce zdołano ustalić sprawcę w osobie zamieszkałego w Tokarzewie Jana Szymkowiaka, u którego znaleziono skradzione pieniądze w kwocie 170 złotych. (k)

—* **Obrzycko n. W.** (Oszust w rękach policji). Dnia 24 sierpnia rb. przychycono w gminie Piotrowo powiatu czamotulskiego Wincentego Sobkowiaka, pochodzącego z okolicy Śremu. Przychycony Sobkowiak dopuszczał się w okolicy tutejszej oszustw, kupując rzekomo gospodarstwa rolne. Oszust niedawno zwolniony z więzienia karnego, był poszukiwany przez Sąd Okręgowy w Gnieźnie, dokąd został przez tutejszą policję odstawiony.

—* **(Nowa rozmównica telefoniczna).** W poczekalni tutejszego Urzędu Pocztowego postawiono w tych dniach nową rozmównicę z zastosowaniem nowoczesnych udogodnień. Z nowej celi telefonicznej można prowadzić rozmowy w godzinach urzędowych z najodleglejszymi miejscowościami, przyczem porozumienie jest bardzo dobre i nie następuje żadnych trudności (os)

—* **Chodzież (Aresztowanie — kradzież)** Aresztowano tu ucznia malarskiego Władysława Kite z Czarnkowa, który dopuścił się kradzieży roweru u swego majstra Kazimierza Nidzielińskiego. Rower odnaleziono i zwrócono poszkodowanemu.

—* **W czasie jarmarku w Wieluniu** skradziono robotnikowi Stanisławowi Wernerowi z Piłki 370 zł w gotówce. Niewyśledzony dotychczas sprawca użył znanego triku z rzekomą zgubą dolarów, a przy „rewizji” u Wernera zamienił mu pieniądze na skrawki papierów. Obydwaj sprawcy zdołali umknąć niepoznani, a odszukanie ich napotyka na tem większą trudność, że Werner zauważył kradzież dopiero po powrocie do domu.

Z POMORZA

—* **Grudziądz.** (Budowa szkoły rolniczej). Do W. Tarpna pod Grudziądzem przeniesioną zostanie szkoła rolnicza i hodowlana znajdująca się obecnie w Dębowejłacie pod Wąbrzeźnem. Z rozparcelowanego majątku W. Tarpna, przeznaczona została na rzecz szkoły resztówka, obejmująca 680 mórg obszaru i zabudowania gospodarcze. Budynki potrzebne na urządzenie zakładu naukowego, internat dla uczniów i mieszkania profesorów wybudowane zostaną według wykonanego już planu. W obecnym roku staną dwa wielkie gmachy, przeznaczone na mieszkanie, zakład naukowy zaś stanie w przyszłym roku. Myśl urzędzenia w T. szkoły rolniczej uważać należy za bardzo trafną, warunki tamt. są wprost idealne na urządzenie tego rodzaju placówki naukowej. Bliskość Grudziądza jako znacznego ośrodka handlowo-gosp. i kulturalnego wpłynie niewątpliwie dodatnio pod wzgl. przygotowania młodzieży do życia praktycznego. (ski)

Zjazd przemysłowców filmowych

Ostatni dzień obrad delegatów związku właścicieli teatrów świetlnych toczył się w sali teatru „Stylowego”. Przewodził p. prof. Woycicki, prezes związku zrzeszeń właścicieli kin w Warszawie. Wielkie zainteresowanie wzbudziły referaty traktujące o podstawowych zagadnieniach branży filmowej. Referat o projekcie rady naczelnej przemysłu filmowego w Polsce wygłosił p. prof. Woycicki nawołując do stworzenia wspólnej organizacji właścicieli kin i przemysłowców filmowych. Następnie p. St. Zagrodziński, delegat związku przemysłowców filmowych w Warszawie, wygłosił referat o kulturalnym znaczeniu kino-teatrów w Polsce, a redaktor L. Brun referat o stosunku kina do prasy. Po zamknięciu zjazdu dokonano w sali kina „Stylowego” pamiątkowego zdjęcia zjazdu delegatów, poczem zwiedzano zbiorowo wystawę.

W związku z uchwałami powziętymi w dniu 26 b. m. wypada zaznaczyć, że rezolucje co do zebrania funduszu kin na cele ufundowania jednostki bojowej dla obrony powietrznej państwa wyszła z inicjatywy p. J. Zagrodzkiego, prezesa warszawskiego związku właścicieli kin i została poparta przez wszystkich delegatów. (k)

SPORT

Kolarstwo

Mistrzostwo Polski na przestrzeni 200 klm. odbędzie się dnia 1. IX. 1929 r. na szosie: Poznań — Strzelno — Poznań. Wyścig odbędzie się według przepisów Polskiego Związku Tow. Kolarskich. Zgłoszenia nadadł przyjmuje Kl. Sp. H. Cegielski ul. G. Wilda nr. 142, gdzie udziela się zawodnikom wszelkich informacji.

K. S. „Pogoń” Mogilno urzędują w niedzielę 8. 9. zawody kolarskie i to bieg główny na trasie 55 klm. — Mogilno, Gębice, Orchowo, Trzemeszno, Mogilno — o puhar wędrowny, bieg otwarcia 15 klm., dla nie-stowarzyszonych 15 klm. i pocieszenia 15 klm. Zgłoszenia do 7. 9. należy kierować do E. Nowickiego, Mogilno J. Hallera 2. Wpisowe 1 zł.

Lekka atletyka

Związek czechosłowacki, urządził przed spotkaniem z Polską zawody eliminacyjne które przyniosły następujące wyniki: 100 m: 1. Engel 11, 2. Effenberg o 1/2 m, 3. Holub 11,3; skok w dal: Hofmann 6,93, 2. Knenicky 6,92, 3. Stregl 6,86; 3000 m: 1. Dvorsky 1:59,5, 2. Ost 2:03; skok w wyż: 1. Martynek 1,75, (poza konkurencją 1,80); 200 m: 1. Knenicky 23,1, Novotny i Holler po 23,4; 400 m przez pł.: 1. Sourek 58,4, 2. Lipcik 59,5; skok o tyczce: Korejs, Kodada i Stregl po 3,60 przy rozrywce pierwszy 3,70; 400 m: 1. Wimmer 51,2, 2. Fletscher o 1/4 m; 5000 m: 1. Nedobity 15:45,2, 2. Slezacek o 5 m; 4x100 m: Engel, Knenicky, Vykoupil i Effenberg 44,2; 4x200: Mor. Slavia w składzie: Vykoupil, Uhlir, Fleischer i Effenberger w czasie 1:31,2; trójskok: dr. Zander 12,90, 2. Zigmund 11,97.

Bieg rozstawni 4x100 o puhar wędrowny „Głosu Leszczyńskiego” odbędzie się dnia 15. 9. br. o godz. 16 na boisku „Sokoła” w Lesznie. W powyższym biegu mogą brać udział tylko członkowie gniazd Sokolich „Dzielnicy Wielkopolskiej”. Każdy zawodnik musi się okazać legitymacją Związku. Wpisowe wynosi 1 zł. od jednego zespołu. Zgłoszenia prosimy skierować do dnia 10. 9. br. na ręce druha nac. okr. St. Szurkowskiego, Leszno — Dworcowa 55.

Piłka nożna

—* **„Warta” — „Fortuna” Lipsk.** Do spotkań powyższych wystawiają obydwie drużyny pełne składy. Warta w sobotę występuje w składzie: Fontowicz, Nowicki, Flieger, Przykucki, Wojciechowski, Scherfke I, Radojewski, Knioła, Scherfke II, Dembiński, Rochowicz. W niedzielę: Fontowicz, Smiglak, Nowicki, Przykucki, Wojciechowski, Scherfke I, Radojewski, Staliński, Scherfke II, Przybysz, Rochowicz. Pierwsze spotkanie „Warty z „Fortuną w roku ub. w Lipsku, po wyrównanej walce zakończyło się wygraną „Warty” 1:0.

RUCH W TOWARZYSTWACH

—* **Stow. Polskiej Młodzieży Kat. pod wezw. św. Kazimierza Poznań-Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 28 bm. o godzinie 20 na salce parafjalnej.

—* **Stow. Młodz. Polsko-Kat. pod wezw. ś. Stanisława Kostki Poznań-Wilda.** Zebranie w piątek, 30 bm. o godz. 19,30 w parafjalnej salce zebrzeń. Będzie ciekawy referat jednego z członków oraz wiele ważnych spraw.

—* **Koło Towarzyskie Rękodzielników.** Miesięczne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 3 września o godz. 19 w lokalu zebrzeń, Nowy Rynek 4. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy, m. i odczyt p. Jana Żurawskiego; w kasie półmortalnej Serja 56—68 do zaplacenja.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: 2.078,80 zł wpłacono dnia 27. 8. 29. Komitetowi Budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa.

Na nowo złożono: Wiktor Gładysz, Poznań, 25 zł; M. M. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dal. błogosławieństwo 20 zł; N. N. 5 zł; Schepke Stanisław 10 zł; Stanisława Saturnianka z podziękowaniem Sercu Jezusowemu i św. Teresce za wyleczenie z ciężkiej choroby z prośbą o dalszą opiekę, 10 zł; Ludwik Brzykcy 2,50 zł, razem 72,50 zł.

Nabędne dzieci m. Poznania: Ludwik Brzykcy 2,50 zł.

Na ubogich miasta Poznania: Wiktor Gładysz, Poznań 25 zł; razem z poprzednio pokwitowanymi 40 zł.

Na Czytelnię Ludową: Wiktor Gładysz, Poznań 25 zł.

Na kościół w Sołaczcu: Wiktor Gładysz, Poznań 25 zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 92 zł.

Na głodujących rodaków na Wileńszczyźnie: Wiktor Gładysz 50 zł; razem z poprzednio pokwitowanymi 70 zł.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Janina Kukawa, robotnica 19 l. Zofja Zimniakówna 1 r. 3 m. 18 dni. Józef Orzel agronom 83 l. Apolonja Germanowa z d. Konieczna 67 l. Leon Pieszak 2 m. 4 dni. Antonina Matuszewska, z d. Sommerfeld 65 l. Teodor Weiss 2 l. Stefan Jankowski, robotnik 24 l. Petronela Gąsiorowska z d. Józefowiczówna 83 l.

TEATRY

—* **Z Teatru Wielkiego.** Dziś w środę, „Pomsta Jontkowa”. W czwartek 29. bm. ostatni występ na naszej scenie Zygmunta Zaleskiego. Znakomity ten artysta pożegna Poznań kapitałną swoją partją Tonia w operze „Pajace”, inne partje śpiewają pp. Fontanówna, Maj, Perkowicz i Sendeki. kapelmistrz p. Wojciechowski. Przedstawienie uzupełni balet „Szeherazada” z pp. Jedyńską, Statkiewiczem, Sawickim, Chranzowskim, Henrykiem i in. kapelmistrz p. Leszczyński.

—* **„Hrabina”, opera Moniuszki** dana będzie na otwarcie sezonu w niedzielę 1. września. Kierunek muzyczny objął nowy dyrektor opery p. Wojciechowski. Przedstawienie będzie miało charakter uroczysty, gdyż teatr będzie święcił 10-letni jubileusz swego istnienia. Przemówienie wygłosi prezes Rady Miejskiej p. senator Hedinger.

—* **Teatr Polski.** Dziś po raz 9 pełna niefrasobliwego humoru krotochwila W. Rapackiego „W czepku urodzony”, na której publiczność bawi się wybornie. Jutro po raz 79 rekordowa krotochwila Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia”, która stale wypełnia teatr po brzegi.

—* **Gościnne występy Antoniego Fertnera.** Dziś i dni następnych świetna farsa Hennequin'a i Veber'a p. t. „Kto kogo?” z gościnnym występem znakomitego artysty scen polskich Antoniego Fertnera, kreującego niezrównanie postać Parmelacza. Występy tego mistrza sceny należą do najwyższych wydarzeń bieżącego sezonu i ściągają do Teatru Nowego tłumy publiczności. Obok naszego znakomitego gościa występują pp. Cieszkowska, Czarnecka, Peszyńska, Żeromska oraz pp. Mazanek, Płonka-Fiszler, Kitka-Sokołowski, Stróżewski, Szarski i Tyłczyński. Reżyserja p. Adama Bystrzyńskiego.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Dziś i codziennie o godz. 19-ej min. 15, wielka rewja p. t. „Kulig”, o godz. 22 min. 15 pełna humoru „Jazda na Wystawę”. 120 osób na scenie — 800 kostjumów. Bilety wcześniej nabywać można w składzie cygar p. Zygarełowskiego, ul. Gwarna, narożnik ul. 27. Grudnia i w kasie teatralnej przy ul. Śniadeckich 12. dp 1586

Pałac dancynowy P. W. K. Wesoła Miasteczko.

Dziś i codziennie od godz. 8—2 w nocy, występy pierwszorzędnych sił artystycznych. Kwartet Lanckoy, tancerka Baccarel, wirtuozki na ksylofonach Palusa (cudowne dzieci), orkiestra Karasińskiego i Kataszka. Wstęp wolny. dw 1435

Teatr Wielki

DZIŚ — „Pomsta Jontkowa”, opera w 4 aktach Bolesława Wallek-Walewskiego.

Czwartek, 29. 8. „Pajace” i „Szeherazada”. Piątek, 30. 8. „Polska krew”, operetka w 3 aktach.

Sobota, 31. 8. „Farinelli”, operetka w 3 aktach.

Niedziela, 1. 9. Otwarcie sezonu 1929/30 „Hrabina”, opera w 3 aktach Moniuszki (Premjera).

Poniedziałek 2. 9. „Wesoła wdówka” operetka w 3 aktach.

Początek o godzinie 20. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuścić nie będzie.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „W czepku urodzony”. Czwartek, 29. 8. „Maman do wzięcia” Piątek, 30. 8. „Maman do wzięcia”. Sobota, 31. 8. „Maman do wzięcia”. Niedziela, 1. 9. „Maman do wzięcia”. Poniedziałek, 2. 9. „Maman do wzięcia”.

Początek o godzinie 20. Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Kto kogo...?” — gościnny występ Antoniego Fertnera. Czwartek, 29. 8. „Kto kogo...?” gościnny występ Antoniego Fertnera.

Początek o godzinie 20. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarełowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Dziś i codziennie o godz. 19,15 wielka rewja polska w 19 obrazach „Kulig” — O godz. 22 arcywesoła rewja „Jazda na wystawę”.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarełowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej, ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K., Dwór Huggera, Centr. Restauracja PWK.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

DYWAN Z WILANOWA

Otrzymujemy następujące uwagi:

W numerze 390 „Kurjera Poznańskiego” postawił korespondent warszawski (W. Z.) kilka pytań, dotyczących sprzedaży dywanu po Janie III, na które opinia publiczna pewnie nie zaraz dostanie odpowiedź. Na jedno z nich pragnąłby niniejszem odpowiedzieć porównawczo, jednak wyraźnie dodaje, że nie mam zamiaru oceniać samego dywanu wilanowskiego.

Otóż w roku 1928 odbyła się aukcja cennych zabytków historycznych dworu wiedeńskiego w Amsterdamie. Między innymi sprzedano tam w czerwcu dywan pochodzący z Ispahanu za 21,900 funtów szterl. W lipcu tego samego roku sprzedano tak zwany „Kaiserteppich” (katal. wiedeński) za cenę 22,000 funtów szterlingów. Dywan ten miał rozmiary 8,3 na 3,5 mtr. czyli powierzchnia jego wynosiła 29 metrów kwadratowych. Dywan wilanowski ma powierzchnię 33 metrów, jest więc o wiele większy, a osiągnął cenę tylko 20,000 ft. Wprawdzie takie porównanie rozmiarów nie jeszcze nie znaczy, nie chodzi tu bowiem o towar rynkowy, lecz o przedmiot wartości artystycznej, lecz można przyjąć za pewne, że ów pośrednik, który dywan wilanowski kupował, miał zamiar przesłać go do Londynu, gdzie takie sztuki osiągają olbrzymie ceny i dokąd w ostatnich latach niejedną z naszych dywanów powędrował. Sam znam takie wypadki, którym przeszkodzić niestety nie zdołałem.

Wiktor Stachowiak.

Miłosław, Zamek.

NAUKA

Z badań nad Kochanowskim. Zbliżająca się rocznica wielkiego poety polskiego renesansu zbliża nas też coraz bardziej do tajników jego twórczości. Nie trzeba wątpić, że przyniesie ona tak bardzo potrzebną monografię o poecie. Tymczasem zaś polscy uczeni dorzucają ciągle nowe przyczynki do badań nad wieszczem czarnolaskim.

Lwowski znawca humanizmu Lempicki, reasumując w Sprawozdaniu Tow. Naukowego we Lwowie poprzednie badania nad Trenami, zauważa, że kwestja układów trenów, kwestja ich powstania, kwestja idei głównej są dalej otwarte. Układ ostateczny trenów przedstawia całość zwartą zarówno psychologicznie, jak artystycznie. Zasadniczą ideą jest uzależnienie spraw ludzkich od woli Boga. Poznański polonista Dobrzycki („Ze studjów nad Kochanowskim”, Poznań 1929) roztrząsa treść koledy wydanej we „Fragmentach” z r. 1590, rozstrzyga też kilka kwestyj co do autorstwa poety. Przypisywane przez Erzepkiego Klonowiczowi „Carmen macaronicum”, zwraca Kochanowskiemu mistrzowsko przeprowadzonym dowodem. Ta sama subtelność, miara i ścisłość cechuje i następnie wywody. Towarzystwom Przyjaciół Nauk, które wogóle mimo trudnych warunków i obojętności społeczeństwa, okazuje niezmierną energję wydawniczą, przybyła nowa cenna praca. (T. Gr.)

Dokształcający kurs dla lekarzy. Z Ciechocinka piszą nam: Organizuje się tutaj drugi dokształcający kurs dla lekarzy. Rozpocznie się on w dniu 1 września i trwać będzie cztery dni. Jako prelegenci wystąpią następujący lekarze: z Warszawy prof. Hirsfeld, docent Karwacki, Melanowski i Wojciechowski, — z Poznania: prof. Mayer, Karwowski, Jezierski i Wierzejewski, — z Krakowa: prof. Nowak i doc. Janiszewski, — ze Lwowa: prof. Graër i doc. Sabatowski, i z Wilna: prof. Szmurlo. W czasie kursu odbędzie się wystawa lecznictwa. (np)

OCHRONA ZABYTKÓW

Restauracja Pałacu „Pod Blachą”. Z Warszawy piszą nam: Równocześnie z odnawianiem Zamku Królewskiego, prowadzone są prace restauracyjne sąsiadującego z nim Pałacu „Pod Blachą”. Historyczny pałac księcia Pepi, zostanie po odnowieniu przeznaczony na mieszkania dla szefów kancelarii wojskowej i cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej. (oz)

Stare druki polskie w Wiedniu. Antykwariat wiedeński Edward Beyer's Nachf. wydał katalog zawierający wyliczenie polonica od XVI do XIX wieku. Wśród pozycji katalogu znajdujemy 208 druków i 137 portretów. Między innymi figurują: kronika M. Bielskiego, wyd. w Krakowie w r. 1564; kronika Kromera, Kraków 1611; Carte de la Pologne R. Zannoniego z roku 1772; „Korona” Niesieckiego, Zuchowskiego: „Proces kryminalny o dziecię w Sandomierzu od Żydów zamordowane”, wyd. w Sandomierzu w r. 1713 i wiele innych rzadkich i cennych dzieł. (lp)

LITERATURA

Angielska powieść Polaka. Nasz korespondent londyński (z. gr.) donosi nam: Pojawila się powieść „Gathering of eagles” (Zebranie orłów) Val Gielguda, Polaka z pochodzenia, piszącego po angielsku. Jest to już druga powieść tego autora (pierwsza wyszła trzy lata temu). „Zebranie orłów” jest powieścią historyczną, osnutą na tle wyprawy Napoleona do Moskwy. W historyczne tło wplątano romans z piękną dziewczyną, która walczy w męskim przebraniu w armji napoleońskiej. Rzecz napisana zwięźle spotkała się z dobrym przyjęciem w poważnych piśmiech.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Odczyty o sztuce holenderskiej. — W końcu września odbędzie się w Poznaniu kilka odczytów o sztuce holenderskiej. Prelegentem będzie Holender p. Knuettel, znany i ceniony w Holandji krytyk sztuki P. Knuettel przyjeżdża na zaproszenie Polskiego Towarzystwa szerzenia sztuki polskiej wśród obcych i odczyty wygłaszać będzie w większych miastach Polski. (pk)

KONGRES MUZYKI KOŚCIELNEJ ODBĘDZIE SIĘ W POZNANIU

Pod protektoratem J. E. Księdza Kardynała - Prymasa Hłonda odbędzie się w Poznaniu kongres muzyczno-liturgiczny, a przy nim zjazd chórów kościelnych i organistów, oraz konferencja muzyków kościelnych. Kongres będzie otwarty w dniu 10 września o g. 11.15 w Auli Uniwersytetu po nabożeństwie w kościele Bożego Ciała. Przy organach zasiądzie prof. B. Rutkowski, a antyfony przed rozpoczęciem obrad wykona męski chór katedralny z Pelplina pod dykcją ks. dyr. J. Wiśniewskiego.

Po zagajeniu przez prezesa Związku Chórów w Kościelnych ks. Faustmana przemówi J. Em. Ks. Kardynał Prymas, poczem ks. kan. Lewandowski z Pelplina wygłosi odczyt na temat: „Istota i zadanie katolickiej muzyki kościelnej”. Następnie odbędzie się walne zebranie delegatów, na którym ks. Faustmann wygłosi odczyt p. t. „Jakimi drogami urzędowym wskazania zawarte w „Motu Proprio” i w „Divini cultus”. Na porządku dziennym jest po za sprawozdaniem zarządu zatwierdzenie statutu dla chórów kościelnych i przeprowadzenie zmian statutowych, wybór nowego zarządu oraz rezolucje. Wieczorem o godzinie 20 odbędzie się koncert organowy i motetów współczesnych polskich kompozytorów.

W drugim dniu, (11 września) odbędzie się kongres organistów, który poprzedzi o godz. 9 msza św. w Kolegiacie Farnej. W czasie nabożeństwa śpiewać będzie chór mieszany okręgu kujawskiego pod dykcją prof. Sobieskiego. O godz. 11 rozpoczynają się obrady walnego zgromadzenia organistów w sali Ogrodu Zoologicznego.

W trzecim dniu, (12 września) odbędzie się konferencja muzyków kościelnych w sali Księgarni św. Wojciecha przy Alejach Marcinkowskiego 22. Konferencję poprzedzi msza św. w Katedrze o godz. 8.45 w czasie której śpiewać będzie poznański chór katedralny pod dykcją ks. prof. Gieburrowskiego. O godz. 17 na zakończenie kongresu odbędzie się uroczyste nabożeństwo w kościele św. Marcina w czasie którego chóry wykonają wspólnie „De Deum”.

Organizatorzy proszą o uczestnictwo w kongresie duchowieństwo, chóry kościelne, organistów, dyrygentów, kompozytorów i muzykologów. Bliższych szczegółów udziela sekretariat przy ul. Św. Marcina 7/8.

PISMA NADEŚLANE

„Muzyka kościelna”. Miesięcznik poświęcony muzyce kościelnej i liturgji. Nr. 7—8. Treść: Kongres muzyczno-liturgiczny. — Odezwa do pp. Organistów. — Ks. dr. B. Gładysz: „O języku liturgicznym i potrzebie jego znajomości”. — A. Borawski: „Nowa era w dzwonolejnicztwie”. — Ks. Władysław Wargowski (Kraków): „Sekwencje”. — Wupe: „Z Diecezji Przemyskiej” (Małopolska). — Walne Zebranie Związku Organistów Archidiecezji Gnieźnieńsko-Poznańskiej. — Walne Zebranie Organistów Diecezji Włocławskiej. — Wiadomości bieżące. — Walne Zebranie Organistów Dioc. Chełmińskiej.

ZE SCENY I DOKOŁA SCENY

SHAWA „WIELKI KRAM” WYSTAWIONY W ANGLJI (Od naszego korespondenta)

Londyn, 23 sierpnia.

Festiwal schawowski w Malvern rozpoczął się 16 sierpnia odegraniem poraz pierwszy po angielsku „Wielkiego kramu” (The Apple Cart). Sztuka ta była jak wiadomo wystawioną po raz pierwszy wogóle nie w Anglii, ale w Polsce, w Teatrze Polskim w Warszawie. Stało się to przed paru miesiącami. Pierwsze przedstawienie angielskie było prywatne i wstęp na nie był możliwy tylko za osobistymi zaproszeniami. Miał przybyć dyrektor Teatru Polskiego dr. Szyfman, ale zmienił zamiar w ostatniej chwili i Polaków reprezentował tylko tłumacz Shawa p. Sobieniowski.

Równocześnie otwarto w Malvern wystawę, poświęconą twórczości Shawa. Sędziwy komedjopisarz był obecny i odpowiedział na przemówienie znanego kompozytora Sir Edwarda Elgara, stwierdzając w tonie żartobliwym wyższość muzyki nad literaturą i uderzając wobec niego w rzadki u siebie ton skromności. Wspomnił o swych młodych latach, kiedy był recenzentem muzycznym i zaznaczył, że poszczególne sztuki kojarzą się z sobą. Tak np. Szekspir wydobyl w „Wiele hałasu o nic” doskonałe efekty w wplecionej pieśni, dowodząc przez to, że musiał być miłośnikiem muzyki, a „mój przyjaciel p. Wells”, dodał Shaw, „wspaniale gra na pianoli”. Sir Edward Elgar ze swej strony zrewanżował się zapewnieniem, że namiętnie chodzi do teatru, mianowicie osiągnął rekord, będąc w ciągu miesiąca na 29 przedstawieniach — i w dodatku płacąc zawsze za bilety.

Recenzje o „Wielkim kramie” wypadły dość rozmaicie. Wszystkie prawie stwierdzają zbyteczność drugiego aktu i ujemnie oceniają postać faworyty króla Magnusa; dialog przeważnie chwala, ale trudno dziwić się, że nie znajduje walorów czysto dramatycznych tam, gdzie ich jest tak mało. Stwierdzają natomiast słusznie obfitość i oryginalność myśli, a recenzent „Timesa” zaczyna od wyrażenia radości z powodu, że „Shaw odkrył Anglję”. Rzeczywiście „Wielki kram” oznacza w twórczości jego wyraźny zwrot polityczny. W związku zarówno z tym zwrotem, jak sceptycznym poglądem Shawa na demokrację i pociąganiem do aktualności, pozostają podobno dalsze jego plany. Mianowicie tematem do którego opracowania przystępuje, czy już przystąpił, ma być Cromwell. Na ogół można głosić prasę o „Wielkim kramie” określić krótko: „succès d'estime”. Po prywatnym przedstawieniu nastąpiły już publiczne.

Z innych utworów Shawa wchodzi w program festiwalu w Malvern: „Z powrotem do Matuzala”, „Cezar i Kleopatra”, oraz „Heartbreak House” („Dom pekących serc”, czy też: „Boleściwej Erotomanji”). Wykonawcami są aktorzy z Birmingham i tam też „Wielki kram” będzie dalej grany po ukończeniu dwutygodniowego festiwalu.

Dr. Władysław Tarnawski.

ZGON CZŁOWIEKA TEATRU

Zmarły nagle w Warszawie śp. Adam Zagórski odegrał wybitną rolę w przedwojennym życiu kulturalnym Lwowa. Z ławy uniwersyteckiej, na której dał się poznać jako umysł bystry i samodzielnny, wyciągnął go rychło temperament do redakcji „Kurjera lwowskiego”. — Jako człowiek teatru rozwinął się rychło. Tadeusz Pawlikowski nauczył Zagórskiego stosować najwyższą miarę do wszystkich poczynań scenicznych. Nietylko Zagórskiego, Polskę całą również. To też najczęściej były wszystkie po Pawlikowski dykcje i reżyserje. Młody krytyk chostał je piórem ostrem i bezwzględnym, nie oszczędzając sztuk ni aktorów. Zagórski stał się biczem bożym na Ludwika Hellera, który będąc znakomitym administratorem i komendantem artystów, nie mógł wszakże zastąpić Pawlikowskiego. Świetnie pisane feljetyony teatralne Zagórskiego wnosily w atmosferę lwowską wiele ożywienia i spełniały ważną rolę wychowawczą.

Równocześnie jał się Zagórski twórczości scenicznej na odcinku wtedy

jeszcze ani znanym, ani modnym, ani docenianym. Stworzył jeden z pierwszych w Polsce teatr rewjowy. Było to w jakiś rok po pierwszych sukcesach krakowskiej Szopki „Zielonego Balonika”. Zagórski, sam urodzony piosenkarz i dowcipniś, postanowił ożywić i przetworzyć formę modnego wtedy kabaretu. Raczej z instynktu, niż z naśladowania (Paryża jeszcze nie był widział) tworzy pierwszą rewję aktualną. Cukiernię Michalika zastępując we Lwowie piwnica pod Szkołwronem, w której powstaje „Wesoła Jama”. Zagórski uświetnia każdy program rewją, stanowiącą jakby nadbudowę Szopki Krakowskiej. Miejsce kukielek zastępują aktorzy. Zagórski jest Boyem i Taperem równocześnie. W każdym programie ośniewa wynalazkami, które wówczas stanowiły okrutną nowość. Występuje na scenie prezydent Rutowski i Mefisto-Didur, lwowska kamienica wali się w takt doskonale spersyfikowanej melodji Moniuszki, ck. radca dworu w pełnym mundurze przy szpadzie śpiewa na nutę gwiazdeczki co błyszczala:

Chleb jest drogi, mięso drogie
Wziąć pieniędzy skąd?
Lecz strejkować ja nie mogę
Bo jest przecie rząd!
Chór: Lecz strejkować on nie może
Bo jest przecie rząd!

Prorocze niemal były koncepty i piosenki na temat dewaluacji pieniądza i głodu, który będzie następstwem drożyzny, to też kiedy je przypomnianno w dziennikach wówczas, gdy się stały odbiciem codziennej rzeczywistości (1917) czytelnicy wierzyć nie chcieli, że układano te piosenki na dziesięć prawie lat przed „oswobodzeniem” Lwowa przez Austriaków. Dużą część swych rewjowych utworów ogłaszał Zagórski drukiem pod pseudonimem „Osta”, przyszły historyk teatru będzie więc mógł łatwo ustalić ich wartość i ocenić ile nowości wniósł w tej mierze talent A. Zagórskiego.

Jeszcze jedno podkreślić należy. W czasach kiedy się nikomu nie śniło o regionalizmie w teatrze, A. Zagórski wprowadzał go z zapalem na scenę. Lwowianin z urodzenia i temperamentu, rozmyślał się wcześniej w pieśniach przedmieścia, umiał je chwycić doskonale u mularzy, pracujących na budowie u jego ojca, znanego architekta lwowskiego. Słynne też były wędrowki po peryferjach Lwowa, jakie odbywał śp. Zagórski wespół z Kaziemierzem Kamińskim w poszukiwaniu tekstu piosenki, której melodję zasłyszeli, siedząc nad czarną w kawiarni Schneidra, a której „batiar” zamarynowy strzegł zazdrośnie przed profanami.

W tejże kawiarni Schneidra urzędował stale — jak wiadomo — Jan Kasprowicz, hetman „gladjobosów tawernalnych” i król Artus Okragłego Stołu nad Pełtwią. Głośną była zagadka Zagórskiego o twórcy „Mojej pieśni wieczornej”, która wówczas żyła na ustach wszystkich:

Codzień prawie w Sznajdercafe
Lecz w osobnym pokoju
Profesorska puszcza lafę
Przy preferku czy wiściku.
Lub w domina go zasadzki
Wiodą German i Bernacki

Wielki Boże, Mocny Boże
Kto też taki to być może?

Tu się zasłona sekretu rozchyła
I tajemnicę zagadki rozkruszy:
„Błogosławioną niech będzie ta chwila
W której się śpiewa wieczorny hymn
[duszy”.

Po wojnie, powołany na kierownika Teatru Letniego, osiadł na stałe w Warszawie i po Teatrze Letnim był jeszcze dramaturgiem w teatrach szymonowskich, aby wreszcie oddać się w zupełności publicystyce. Ciężkie niedomaganie serca pozwoliło mu tylko w części zrealizować pełne zapału projekty dalszej pracy. Dał się przecież poznać jako krytyk literacki bardzo bystry i szybko orjentujący się, jako znawca teatru wybitny.

Ubyła światu literackiemu Warszawy postać wyrazista i zaznaczająca się dobitnie w życiu kulturalnym przez swój temperament i talent.

Poznań

Stanisław Wasylewski.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

W dniu wczorajszym na P. W. K. obecny był Kardynał monachijski ks. dr. Faulhaber. Na fotografii naszej widzimy Dostojnego Gościa w towarzystwie ks. Prymasa dr. Hłopa i generalnego dyrektora P. W. K. dr. Wachowiaka przed pawilonem samorządowym.

Przyjazd wycieczki parlamentarzystów francuskich

Ubiegłej nocy przybyła do Poznania zapowiadana wycieczka francuskich parlamentarzystów w liczbie 23 osób.

Pierwsze powitanie gości z Francji nastąpiło w Zbąszyniu o północy, gdzie parlamentarzystów francuskich przyjęli przedstawiciele M. S. Z. panowie radca Fiedler - Alberti i radca Henryk Sokolnicki, p. Wacław Potworowski pierwszy sekretarz ambasady polskiej w Paryżu, p. Dwernicki sekretarz grupy parlamentarnej polsko - francuskiej i p. Zóltowski jako przedstawiciel dyrekcji P. W. K. Przybyłym pięciu paniom wręczono piękne wiązanki kwiatów.

O godzinie 1,45 w nocy na dworcu w Poznaniu powitali gości prezydent miasta p. Cyryl Ratajski, prezes Stowarzyszenia Polsko - Francuskiego p. Zakrzewski, prezes grupy parlamentarnej polsko - francuskiej ks. Żdziśław Lubomirski, hr. Leon Łubieński, senator Kiniorski, radca Wyszyński z M. S. Z. i inż. Podoski z dyrekcji P. W. K. Parlamentarzyści francuscy udali się z dworca do hotelu „Polonia“, gdzie zamieszkali.

Dziś przed południem o godzinie 10 powitał ich w hallu hotelowym imieniem komitetu przyjęcia ks. Janusz Radziwiłł. W pół godziny później parlamentarzystów francuskich przyjął w westybulu reprezentacyjnym wystawy gen. dyrektor dr. Wachowiak, poczem, po wspólnej fotografii, udano się na zwiedzenie wystawy przemysłowej.

Otwarcie Targów Nasiennych

Na terenie wystawy rolniczej nastąpiło dzisiaj o godz. 11 otwarcie dwudniowych targów nasiennych, które zgromadziło około 150 interesentów z kraju i zagranicy, szczególnie z Niemiec.

Otwarcie Targów Nasiennych dokonał wiceprezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej p. Ponikiewski, zaś odnośne przemówienie wygłosił p. Kazimierz Otmianowski.

Podziękowanie wycieczki szwajcarskiej

Prezydent naszego miasta otrzymał od wycieczki przemysłowców i bankierów szwajcarskich, która ostatnio opuściła Poznań, następującą depezę:

Ratajski, Prezydent miasta
Gdynia, 26. 8. 1929.

Proszę przyjąć wyrazy naszej głębokiej wdzięczności za Wasze niezapomniane nigdy przyjęcie i nasze szczerze gratulacje dla Waszej wspaniałej Wystawy oraz nasze serdeczne życzenia dla miasta Waszego i Waszej ojczyzny.

Grupa Bankierów i Przemysłowców Szwajcarskich.

O godzinie 13 miasto Poznań wydało w ratuszu śniadanie na cześć gości.

Dalszy program dnia dzisiejszego przewiduje jeszcze obiad i raut na zamku.

W dniu jutrzejszym wycieczka z Francji będzie goszczona w Bonikowie przez ambasadora Polski w Paryżu p. Chłapowskiego, zaś wieczorem będzie na raucie, wydanym przez Stowarzyszenie Polsko - Francuskie.

W piątek planowane jest od rana zwiedzenie działu rolniczego P. W. K., poczem po śniadaniu w restauracji Huggera, wydanym przez komitet przyjęcia, parlamentarzyści francuscy udadzą się do Warszawy pociągiem o godzinie 16,15.

Niewyzyskane możliwości dochodu dla hodowcy koni

Posiadacze i hodowcy koni małą wagę zwracali dotąd na możliwości zysku, wynikające z racjonalnej konserwacji uciętych i wyczesanych włosów końskich. Przeważnie włosie to, przedstawiające dużą wartość, gniło wraz z innymi odpadkami stajennymi. A przecież posiadaczowi jednego konia pozostaje rocznie około 1 kg. uciętych wzgl. wyczesanych włosów. Na większym majątku stanowi to już rocznie kilkadziesiąt kg. Licząc przeciętnie około 9 zł za kilo, daje to już setki, a nawet tysiące złotych w nagrodę za trochę więcej uwagi w dziedzinie tak ciekawej zresztą jak koń i jego hodowla.

W ciągu dziesięciolecia istnienia gospodarstwa polskie — według skromnych obliczeń — straciły dzięki niewyzyskaniu tej dziedziny — dziesiątki milionów złotych. Majątek ten przeważnie zgnił, a w nielicznych tylko przy-

padkach trafiał do rąk handlarza, jednak przeważnie domokrajnego Żyda, co zarobek poważnie zmniejszało.

W hali przemysłu konfekcyjnego na P. W. K., zainteresowanie budzi stoisko firmy S. Jaskowski w Rawiczu. Widzimy tam piękne wyroby z tego lekceważonego włosia końskiego w postaci materacy, sznurów, pasów etc. Fabryka ta oddawna propaguje intensywnie wśród rolników i hodowców sprawę racjonalnej konserwacji włosia, jednocześnie zaś zapewnia producentom stały odbiór po standardowych cenach. Skupuje ona włosie zarówno segregowane i związane w pęczki, jak i wyczesane, luźne. Placi zaś od 5 — 11 zł za kg., zależnie od jakości. W celu spopularyzowania tej sprawy rozsyła firma liczne okólniki i broszury, wyjaśniające kwestję konserwacji włosia. Jednocześnie fabryka, będąca jedyną w Polsce, a jedną z największych w Europie, prowadzi usilną akcję u rządu, celem podwyższenia cła importowego na włosie. Około 1 i pół miliona złotych wydajemy dotąd rocznie zagranicę za przywóz wyrobów z włosia. Tembardziej godną poparcia jest akcja firmy Jaskowski, idąca w kierunku zatrzymania tej sumy w kraju i zatrudnienia polskiego robotnika. Jednocześnie należałoby wzmóc nasz eksport, lecz tylko produktów przetworzonych wzgl. półfabrykatów; eksport surowca powinien być zupełnie wykluczony. — Miejmy nadzieję, że usiłowania tej pożytecznej placówki przemysłowej zostaną uwieńczone powodzeniem, a nasi hodowcy i rolnicy wezmą powyższe wskazówki poważnie pod uwagę.

Zjazd ministrów przemysłu i handlu całej Europy

W dniu 12 września przybyć ma do Poznania celem zwiedzenia P. W. K. wycieczka 14 ministrów przemysłu i handlu z całej Europy.

Posel Stanów Zjedn. na wystawie

Do Poznania przybył celem zwiedzenia P. W. K. poseł St. Zjednoczonych we Warszawie, p. Stetson wraz z sekretarzem poselstwa p. Webb Bentonem i sekretarzem osobistym.

Wizyta komisarza sowleckiego

W pierwszych dniach września przybędzie do Poznania zastępca komisarza rolnictwa Z. S. S. R. dr. Kwirnyng.

Znaczenie Targów Hodowlanych

Na otwarciu Targów Hodowlanych w dniu 20 września r. b. obecnych będzie kilku ministrów rolnictwa z szeregu państw europejskich.

Stoisko firmy S. Jaskowski w Rawiczu, w hali konfekcyjnej na P. W. K., jedynej fabryki polskiej, produkującej wyroby z włosia końskiego.

Księżniczki krwi na wydaniu

Wobec poważnego zmniejszenia się liczby tronów w Europie, dorastające księżniczki krwi, oraz ich koronowani rodzice, mają obecnie więcej kłopotu z wyszukaniem odpowiednich kandydatów na mężów. Wprawdzie demokratyzacja sięgnęła nawet domów panujących i dwie księżniczki krwi, Mary angielska i Jolanta włoska, poszły za głosem serca i poślubiły „zaledwie” członków arystokracji, księżniczka Mary — lorda Lascelles, a księżniczka Jolanta — hrabiego Calvi di Bergola. Najświetniejszą „partją” wśród kandydatek jest niewątpliwie następczyni tronu holenderskiego, dwudziestoletnia księżniczka Juljanna. W przyszłym roku królowa Wilhelmina ze swą jedynaczką zamierza odwiedzić szereg domów panujących, prawdopodobnie więc w czasie tych odwiedzin do zaręczyn przyszedł królowej Holandji. Jako kandydatów do tytułu księcia — małżonka wymieniają księcia Jerzego angielskiego, oraz księcia Leopolda sasko-koburskiego. Również niedługo wstąpić ma w związki małżeńskie księżniczka Marja Jose belgijska, która podobno o kilku lat jest zaręczona z następcą tronu włoskiego, księciem Humbertem.

Księżniczkami na wydaniu są dwie siostry księcia Humberta, księżniczki Giovanna i Marja. O rękę pierwszej z nich, odznaczającej się wybitną urodą, zabiegają jednocześnie król Borys bułgarski i niedawno upieczony król albański Achmed Zogu. Ten ostatni podobno napotkał na oporne stanowisko włoskiej rodziny królewskiej i zwrócił swe afekty w stronę księżniczki rumuńskiej Ileany, niewiadomo jednak, czy i tu co wskóra, gdyż małżonka władcy Albanii oprócz innych zalet musi posiadać jeszcze nielada odwagę, by zdecydować się na stały pobyt w burzliwej Albanji.

Serję księżniczek na wydaniu zamykają dwie księżniczki hiszpańskie, Beatrycze i Marja Krystyna, odznaczające się oprócz niepospolitej urody również namiętnym zamiłowaniem do sportów.

Wykopalska z przed 2600 lat.

Ekspedycja naukowa uniwersytetu czikagowskiego, badająca tereny nad Tygrysem, w pobliżu miejscowości Khorsabad, dokonała doniosłego odkrycia archeologicznego, odkopując ruiny pałaców dwóch władców assyryjskich, Sargona II, i Senaheryba. Wspaniałe budowle, których szczątki obecnie odkopano, pochodzą z VII i VI wieku przed Chrystusem, czyli z przed 2600 lat. Najcenniejszą wśród tych wykopalski jest biblioteka z owych czasów w postaci kilkuset cegieł, pokrytych piśmem klinowym, zawierająca historję Assyrii od IX do VI wieku przed Chrystusem.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

- **P. Olszanowski, Odolanów.** Nie u nas, lecz w księgarniach. Ceny nie znamy. (O. K.)
- **Dziembowo.** Radzimy wnieść odwołanie do Urzędu Skarbowego. (K)
- **P. A. Pływackowa.** Także za ubiegły czas. (K.)
- **P. Cz. Szczepański.** Przysługuje Panu prawo do wynagrodzenia za czas do 31 sierpnia. (K.)
- **P. St. Gałęski.** Nie możemy udzielić tych informacji. (K.)
- **St. C. Buk.** Już nie istnieje, więc nie możemy podać adresu. (K.)
- **W. Ch. Śniadeckich.** Artykuł przejęliśmy z pism zagranicznych. Dalszych informacji nie znajdujemy tam. (K.)
- **P. Stefan Gintrowicz.** Wyniki podamy, o ile sami dowiemy się ich. (K.)
- **L. F. Sarnowa.** W pow. ostrowskim są: osada Skalmierzyce, poczta Ociąż, gmina Skalmierzyce Stare stacja kol. Śliwniki oraz gmina i dworzec Skalmierzyce Nowe. Skalmierzyce miasto nie istnieje. (K.)
- **N. N. Wolno.** (K.)
- **W. O. stały abonent.** Wkłady utraciły zupełnie wartość. (K.)

— **P. M. Płackowiakówna.** Niema Pani podstawy prawnej do żądania dopłaty. Zresztą strata Pani jest nieznaczna, bo równowartość 4200 mkp. z sierpnia wynosiła 1008 zł. (K.)

— **P. J. Płackowiak.** Równowartość wynosi 504 zł. Po zastosowaniu waloryzacji należność wyniesie znacznie mniej, wobec czego radzimy ugodzić się z dłużnikiem. (K.)

— **K. H. B.** Należy odczekać ratyfikacji umowy waloryzacyjnej polsko-niemieckiej z 5. 7. 1928. (K.)

— **Fr. B. Przemysław 27.** W stanie Floryda Stany Zjedn. Am. Półn. (K.)

— **W. W.** O ile to bank prywatny lub akcyjny z I. książeczki 18,45 zł, z drugiej około 7 zł, z trzeciej około 4 zł. O ile to jednak bank spółdzielczy, nie otrzyma Pan prawdopodobnie nic. (K.)

— **Danka B.** Poznań w r. 1914 około 150 tys. mieszkańców, Kraków około 200 tys. Obecnie Poznań około 240 tys. mieszkańców, Kraków 215 tys. (K.)

RADJO

Programy radiotelefonizacji

Czwartek, dnia 29 sierpnia 1929 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna (prof. Waxman); godz. **12.20** radiografja (syst. Fultona); godz. **12.50** komunikaty P. W. K.; godz. **13.00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy piennej; godz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **17.30** pogadanka na temat „Korespondencja krótkofalowa” (wygłosi kpt. Mickiewicz); godz. **17.50** komunikaty P. W. K.; godz. **18.00** koncert popularny (transmisja z Warszawy); godz. **19.00** nadprogram w wykonaniu art. Teatru Nowego pod kierown. reżysera p. Chmurkowskiego — oraz komunikat okazyjne; godz. **19.20** odczyt rolniczy p. t. „Metody określenia zapotrzebowania nawozowego gleby” (wygł. dr. Kazimierz Celichowski); godz. **19.40** rolnicza skrzynka radiowa (wygł. p. Józef Rządowski); godz. **20.00** odczyt p. t. „Plastyka Młodego Krakowa” (wygł. prof. Tad. Szantroch); godz. **20.30** recytal fortepianowy. Wykonawca: Teodor Demetriescu (słynny pianista). Program: 1: Bach: a) Koncert włoski, b) Partita C-moll, 2: Prokofieff: Sarkazmy op. 17, 3: Busoni: Toccaty (Preludjo-Fantazja-Giaconna; godzina **21.30** audycja wokalna Jadwigi Musielskiej (sopran). Program: 1. Mozart: Arja z op. „Wesele Figara”, 2. Wagner: Arja z op. Tannhäuser, b) Arja z op. Lohengrin, 3. Pieśni: a) D'Albert: Do ziemi rzecze kos, b) Brahms: Lazur nieba, c) Schubert: Król oich; godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. **22.15** radiografja (syst. Fultona).

Warszawa (1385,7 m) godz. 12.00 koncert gramofonowy; godz. **13.00** komunikat meteorologiczny, komunikaty przygodne; godz. **13.40** komunikat gospodarczy; godz. **16.30** program dla dzieci; godz. **17.25** „Sladem wypraw naukowych” — wygł. dr. Feliks Burdecki; godz. **18.00** koncert popularny. Wykonawcy: Orkiestra R. P. pod dyr. Jana Dworakowskiego, Gabriela Jabłońska (skrzypce) i prof. Ludwik Urstein (akomp.) godz. **20.05** „Najzabawniejsze ptaki pod słońcem” — wygł. dyr. prof. Wacław Roszkowski; godz. **20.30** transmisja z ogrodu Rekierta. Koncert orkiestry detej dyr. Al. Sielskiego z udz. J. Szmurlo (sopran) i H. Suczковского (art. opery), p. B. Szostakiewiczowej (akomp.) W programie muzyka popularna. W przerwie p. Tadeusz Bocheński odczyta fragment z Placówki Bolesława Prusa; godz. **22.00** komunikaty; godz. **22.45** muzyka taneczna.

Katowice (416 m) godz. 16.30 audycja dla dzieci i młodzieży p. t. „Na wiejskim podwórku”; godz. **17.00** koncert gramofonowy; godz. **17.25** odczyt p. t. „Wrażenia z P. W. K. w Poznaniu; godz. **20.00** odczyt z działu: „Sport” p. t. „Niebezpieczna Soła” — wygł. dr. Kazimierz Załuski; godz. **20.30** transmisja koncertu wieczornego z Krakowa; godz. **22.00** komunikaty; godz. **22.45** muzyka taneczna.

Rekord w dziedzinie radiowizji

Londynowi udało się przejąć z San Francisco, czyli z odległości 13.000 km., zupełnie dobrą transmisję radiowizyjną. Rekord ten jest tem godniejszą uwagi, że połowa linii powietrznej, łączącej Londyn z San Francisco, przebiega nad amerykańskim kontynentem, a fale elektro-magnetyczne przelatujące nad kontynentem, poddanym tak intensywnej elektryfikacji jak Ameryka, są narażone na nieprawdopodobną ilość przeszkód.

Sensacyjne oświadczenie Marconiego.

W rozmowie z korespondentem „Giornale d'Italia” Marconi oświadczył, że w niedalekiej przyszłości fale elektro-magnetyczne przenosić będą na odległość ciepło, światło i energję mechaniczną. To oświadczenie jest, być może, zwiastunem wylaniającej się z teraźniejszości bajecznej epoki, w której państwa wymieniać będą między sobą energję mechaniczną, jak towar, lub też całokształt naturalnych źródeł energii, jako to sily wiatraków, wodospadów, przypływów i odpływów morza etc., stanie się dobrem międzynarodowym, częściowo przydzielanem temu lub innemu kraju na odległość tysięcy kilometrów, z jednej półkuli ziemskiej na drugą.

Polityczny środek wychowawczy.

Głos przewodniczącego, nawołujący do porządku i przepadający w odmętach obstrukcji, przewalającej się po sali obrad orgja rozpętanych hałasów, jest dotychczas jednym z najsmutniejszych świadectw niewyrobienia parlamentarnego naszych czasów i jednym z najhaniebniejszych braków współczesnej machiny parlamentarnej. Dziś nieosiągnięta w porządku moralnym korektę powyższych stosunków zapoczątkowuje technika, ściślej zaś — przemoc techniczna, zastępująca brak niezbędnego własnowolnego podporządkowania jednostki — parlamentarną tresurą radja: Parlament belgijski, pierwszy posiadał w najbliższym sąsiedztwie prezydalnego krzesła — mikrofon, głośnik i instalację amplifikacyjną, zdolną skompensować fizycznie — sponstponowaną powagę głosu przewodniczącego. Dzięki tym urządzeniom głos ten nie jest już dziś narażony na zagłuszenie, lecz opanować może najgwałtowniejszy rozruch i nawoływać do porządku — niby głos tytana — dowolnie wzmoczonej skali.

KOMUNIKAT.

Ból w bokach i dolku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobołowania w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Jeżyk obłożony Gorzycą i niesmak w ustach. Odbijanie Wzdęcia i burczenie w kiszce. Bóle i zawroty głowy. Podenerwowanie. Uryns ciemna i metna. Są to początkowe objawy choroby wątroby, wstępne objawy kamieni żółciowych. Podczas ataków w dolku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej w pasie, krzyżu i sięga aż pod łopatkę. Wzdęcie brzucha rozsadzanie tęber. parcie na kiszce stolcowej. Niekiedy wymioty śluzi. Zimne poty. Niekiedy żółtaczka. Kuracja ziołami Choleki. Nasza uwaga od tej ciężkiej dolegliwości choroby Zioła Cholekina są do nabycia we wszystkich aptekach w składach aptecznych. Przy kupnie żądać przepisu użycia (wedł. Dr. Niemcewskiego). Wyrób Laboratorium fiz. chemiczne „Cholekina” Sp. z o. o. Warszawa. Nowy świat 5. Generalna reprezentacja na Stany Zjedn. Ameryki Północ. i Kanadę „IMICO” Box 63. Stevens Point. Wis. U. S. A.

Pw 3971-62.311

W domu czy w podróży....

..... można się dobrze ogolić i posiadać zawsze miłe uczucie czystości, używając nożyków Gillette. Miec zawsze paczkę zapasowych nożyków, by ich przypadkiem nie brakło.

Gillette

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono w złotych

32	Za pośr. X. Pr. Niesiołowski-go z Pleszewa z przen. 946,30	Wiaza	2,-	Kościelna	-50
	J. Matysiak	E. Zielińska	1,-	W. Dymala	3,-
	K. Thiel	Stasiewicz	-50	Ig. Boye	-50
	Lorentz	Wolański	-50	Szymczak	2,-
	Stugaj	Gilowa	2,-	Zelerańska	2,-
	Szczepański	Marcinkowski	-50	Schneider	1,-
	Mientny	Banasinski	-50	Bendiewicz	1,-
	W. Wodyński	Matysiak	-50	St. Majcher	1,-
	St. Budzyński	Walczak	1,-	Leszczyński	1,-
	T. Kaźmierczak	Duczmal	-50	Niekling	1,-
	B. Gierszewski	P. Banaszyńska	1,-	Zimny	2,-
	Świtala	Kosińska	-50	L. Baszyńska	1,-
	Kalowy	Kubicki	-50	W. Sala	2,-
	Kaluźna	Baranek	-50	Moderski	2,-
	Kozłowski	Matłokowa	-50	Stobieszczyk	1,-
	Błażej	Futak	-50	Marek	1,-
	Dymka	Banachowski	-50	R. Wojciechowski	1,-
	Koźlecki	Galewska	1,-	Lemke	1,-
	Rebiaszowa	Matuszczakow-	-50	Pr. Szlachetna	3,-
	Kaźmierczyk	Frenclova	3,-	A. Zboralska	3,-
	Cegielski	Witczakówna	-50	Freywówna	1,-
	Kierakowski	Kołodziejczak	-50	Hajdziony	1,-
	Fr. Głapiński	Krzykos	1,-	Bartczakowa	2,-
	Andersz	Borowiakowa	1,-	Cichocka	1,-
	Błaszczak	Kretzmanowa	1,-	L. Wrzeszczyński	1,-
	Majchrzak	Gembalski	-50	Hubertowa	1,-
	Prusiewiczowa	A. Stefaniak	1,-	A. Góralczyk	1,-
	A. Działoszyński	Tomiał	1,-	J. Bogajewicz	1,-
	T. Kucala	Grabias	-50	J. Białasowa	1,-
	Kuliszewscy	Osuch	-50	H. Wiczorkiewiczowa	2,-
	Witczak	Osuch	1,-	Białasowa	1,-
	Lutyński	Szymczak	1,-	Fr. Ligezińska	1,-
	Gansfort	Markiewiczowa	-50	M. Bednarek	1,-
	Potsadna	Markiewicz	-50	W. Piończówna	1,-
	Pawłowska	Kubiak	-50	M. Tyczyńska	1,-
	Cegiel	Tomaszewska	-50	J. Nadobna	1,-
	Walendowski	Głapińska	-50	F. Molińska	1,-
	Pietrowska	Zachura	1,-	R. Ferańska	1,-
	Torkowa	Grzeda	-25	J. Szyzowska	1,-
	Warszczyńska	Darowna	-40	C. Wiśniewska	1,-
	Trzebniki	Holewa	-50	A. Drzewiecka	1,-
	A. Malszykowa	Kaluźny	-50	J. Gaszka	1,-
	Majcharzakowa	Kowalska	2,-	A. Grzesiak	1,-
	Barsztynowicz	W. Frenzel	1,-	R. Banaszakowa	1,-
	Cieślak	Dawid	-50	M. Danielewska	1,-
	Kubiakowa	Osuchowa	1,-	M. Wołowiczowa	1,-
		Zawatzka	-50		

Razem złotych 1.000,45

Dnia 27 sierpnia 1929 r., o godz. 19, zasnęła w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa córka i siostrzyczka, s. p. zw 18 478

Władysława Anders

w 10 wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 30 b. m., o godz. 17, z Zakładu św. Józefa na cmentarzu św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pogrążeni rodzice z dziećmi.

Piątkowo, dnia 27 sierpnia 1929.

STENOTYPISTKĘ

znająca polskie i niemieckie

oraz

chlupca do posyłek

przyjmie zaraz Kw 764

„FEB AUTO”, Fr. Beszterda, Poznań, ul. Dąbrowskiego 2. Tel. 7066.

Akcje V. emisji

BANKU CUKROWNICTWA

są gotowe i wydajemy je za przedłożeniem noty ugodowej w skarbcu naszym w czasie godzin biurowych.

Bank Cukrownictwa, Spółka Akcyjna w Poznaniu.

nw 3400

M. Mindykowski
Poznań, ul. Żydowska 33.
Pw 4808-0,1147

Kilku

UCZNI

przyjmiemy w naukę. Zgłoszenia z rodzicami Wielkop. Fabr. Okuc i Zamk. Samoch.

„WYTWOK”,
Poznań, ulica Kopernika 4
Kw 765

Wróciłem

Dr. med. Marjan Szenic
 specjalista chorób dziecięcych
 Poznań, ul. Działyńskich 9.
 Telefon 2982. zw 18435
 Godziny przyjęć od 11-12 i od 4,30-6.

Wróciłem

Dr. Walter
 lekarz dentysta
 Jarocin, ul. Krakowska 7.
 Tel. 59. Kw 762

Kursy stenografji

i pisania na maszynach rozpoczynam z dniem 2 września
 Knaflewska, Kantaka nr. 1.
bpw 541

SIERPIEŃ i WRZESIEŃ

najodpowiedniejsze miesiące do zaopatrzenia się w Futro, kilkadziesiąt blamów i szlachetnych skór, jak opasy — wydry — karakuly zakupione gotówkowo z pierwszych źródeł umożliwiają najniższą kalkulację i cała korzyść przypada li tylko w udziale Szanownym odbiorcom. Pw 3267-30,60
 Futro wykonane na miarę, spód oposin, kołnierz oposin, mański najlepszy poszyty trwale i pięknie, cena zł 800
 Futro gotowe ze składu prima czarne poszyte, spód oryginalne skunksy, kołnierz naturalna wydra tylko zł 800
 To są futra, które każdy nosić może lat kilkanaście, spody na dziesiątki lat. Naturalnie mamy na składzie także futra w niższych gatunkach, sportowe oraz spacerowe czarne poszyte, czarny spód, kołnierz elektra seal, cena tylko 175,— zł. — Fachowe poszycia — przeróbki i modernizacja futer, wykonanie sumienne, ceny najniższe.

EDMUND RYCHTER - Poznań

ul. Fr. Ratajczaka 2, tel. 26-07, 54-25, 21-71, 54-15
 ul. Wrocławska 14 i 15. — Przy ul. Wrocławskiej zważać dokładnie na imienną firmę.

MUSZTARDA
Palmolive

Za gotówkę:

Reflektuję na kupno pierwszorzędnego poważnego przedsiębiorstwa handlowego lub też przemysłowego ewtl. przyjmę reprezentację fabryki krajowej lub zagranicznej, dobrze zaprowadzonej w b. dzielnicy pruskiej. Oferty szczegółowe do „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11, pod 35,53 Pw 4311-35,53

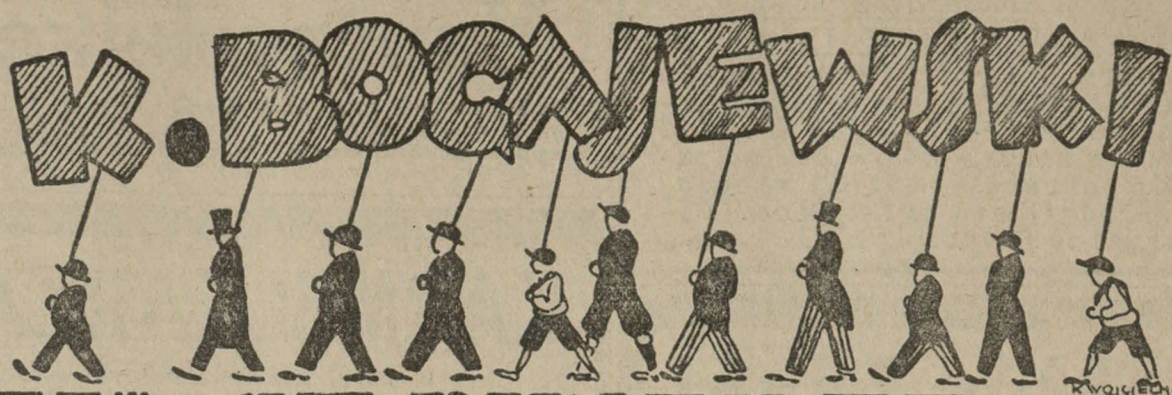
Młyn parowy i tartak

w mieście, w Wielkopolsce, z dobrą okolicą, maszyny najnowszej konstrukcji, z przemiałem 10 tonn na dobę, zaraz do wydzierżawienia.
 Warunki według umowy, do objęcia potrzeba około 20 000 zł włącznie z kaucją. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn pod dw 1835

Rolnik zawodowy — poszukuje dzierżawy

1000 do 2000 mórg magd. dobrej ziemi. Inwentarze kupi. Oferty uprasza pod zw 18 432 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

OTWARCIE MAGAZYNÓW KONFEKCIJ MĘSKIEJ i CHŁOPIĘCEJ

ST. RYNER 77

NASTĄPI w SOBOTĘ DNIA 31 bm. o godz. 10^{TEJ} RANO

Dom

II piętro z placem pod budowę zaraz na sprzedaż. Cena 85 tysięcy zł, wpłaty 45 tysięcy, resztę na hipotekę na dłuższy czas. Zgłoszenia upana Mrocza, Wjazdowa nr. 8. zw 2474

Na raty
 miesięcznie **18 zł.**
 Pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński
 Poznań
 Aleje Marcinkowskiego 5.
now 551 52

Szyny kolejkowe
 około 500 m toru stałego z szyn 55 m/m wysokie bez progów tania na sprzedaż. Fr. Muszyński, Poznań, ul. Stawackiego 38. zw 1745

TYLKO
 Lakiery - Emalje - Farby
 marki
„SMOK“

są najlepsze i najtrwalsze.
 Kto „Smokiem” maluje,
 Nigdy nie żałuje. Kw 1829

Sprzedam lub wydzierżawię zaraz z powodu choroby zw 3399

pierwszy hotel

w powiatowym mieście z kompletnym urządzeniem hotelowym. Do obiektu należą 3 duże składy. **Moszczyńska, Nowe Miasto-Pomorz.**

Państwowa Inspekcja Budowlana w Inowrocławiu ogłasza przetarg na dw 1850

obicie blachą miedzianą nowej wieżycy

przy kolegiacie w Kruszwicy na dzień 9 września 1929 r., o godzinie 10.
 Szczegóły przetargu są ogłoszone na tablicy ogłoszeń Magistratu w Inowrocławiu i Kruszwicy oraz Państwowej Inspekcji Budowlanej w Inowrocławiu.
 Inowrocław, dnia 27 sierpnia 1929 r.

Państwowa Inspekcja Budowlana.

Polecamy na sezon siewów:

USPULUN | **GERMISAN**
 sucha i mokra zaprawa | sucha i mokra zaprawa

AZOFIX

szczepionka do pszenicy i żyta firmy Nitragin-Werke Dr. A. Kühn, Berlin. Uwagę pp. producentów zwracamy specjalnie na zaprawę Germisanem wedle nowego sposobu t. zw. G. K. B. (Germisan-Kurz-Beiz-Verfahren).

Zaprawa 50 kg. pszenicy kosztuje 1,02, żyta 51 gr. Chlubne orzeczenia najpoważniejszych instytucji doświadczalnych i renomowanych majątków. Pw 4887-32,62

Prospekty wszystkich zapraw wysyłamy na żądanie odwrotnie.

Oddział zapraw nasiennych oraz środków do zwalczania szkodników.

Drogerja Universum

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38. Tel. 27-49, firma zał. r. 1892.

Dobrze utrzymana maszyna pospieszna

fabrykatu „Eichle i Bachmann“ wielkości 63x90 ctm. korzystnie do sprzedania. Maszynę można obejrzeć w ruchu

w drukarni Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu przy ulicy Mickiewicza 2.
Pw 4800-85,85

Okazyjne kupno!

Kamienica 2-piętrowa z księgarnią, składem żelaza oraz drukarnią, zecernią, introligatornią w biegu, natychmiast do sprzedania. Wpłata conajmniej 180 000. Dzierżawa przynosi 2 800,— zł mies. Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów prosi się do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 18 451

Autobus

pierwszorzędnego fabrykatu z niezwykle solidną karoserją na 25-30 osób polecamy po cenie korzystnej z dostawą natychmiastową Pw 4826-85,60

BRZESKIAUTO, Sp. Akc.,
 Poznań, ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 6323 i 6366

CENTRALNA RESTAURACJA P. W. K.
 „DWÓR HUGGERA”
 Poznań, Śniadeckich 12
 urządza w sobotę, dnia 31 sierpnia 1929 roku wieczorem z okazji zamknięcia kabaretu
WIECZÓR POŻEGNALNY
 BALETU KABARETOWEGO
 oraz **WIELKI BAL JESIENNY.**
 Orkiestry: Jazz Sienkiewicza i orkiestra 68 pp. - Stoliki zamawiać naprzód telefonem nr. 6413 za opłatą zł 50,- które się od rachunku potrąca. - Strój wieczorowy. Podaje się tylko wino. Ceny normalne. Wstęp zł 2,- dw 1841/42

Rabka-Zdrój
 Zakład leczniczo-wychowawczy
 dra med. Józefa Olszewskiego
 przyjmuje chłopców od lat 6-10-ciu przez cały rok, najmniej na pobyt 4-ro tygodniowy. Nauka w zakresie 4-ch klas ludowych na miejscu.
 Prospekty na życzenie. zw 1841/1

Wapno nawozowe
 wszelkich gatunków:
 pa mielony kamień wapienny
 „ mielone wapno palone
 „ miał wapienny
 dostarcza korzystnie
GUSTAW GLAETZNER Centrala Materiałów Budowlanych i dachówek
 Poznań 3. Mickiewicza 36. Tel. 6580 i 6328. Założ. 1907 r.

Nasiennika
 młodszego, dzielnego fachowca, władającego poprawnie językiem polskim i niemieckim, w słowie i piśmie, **poszukuje poważnie przedsiębiorstwo.** Oferty z podaniem dotychczasowej działalności, referencji jak również warunków wynagrodzenia, przyjmuje „PAR”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 578. Pw 4301-64,340

Poważna Garbarnia
 w Wielkopolsce poszukuje dzielnego **PODRÓŻUJĄCEGO**
 na Małopolskę, Górny Śląsk i b. Kongresówkę. Oferty piśmienne do „Par”, Poznań, ul. 27 Grudnia 18 pod nr. 58,471 Pw 4059 58,471

Poszukujemy zaraz
ratynowanego ksiązkowego
 dobrze obznajmionego z ksiązkowością rolniczo-gospodarczą, który przez dłuższy czas zajmował stanowisko samodzielnego ksiązkowego na majątkach lub wykonywał czynności kasjera. Reflektanci, którzy mogą się wykazać kilkuletnią praktyką jak i dobrymi świadectwami, zechcą swe zgłoszenia z dołączeniem życiorysu, odpisu świadectw oraz podaniem pretensyj nadesłać do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 35,39 Pw 4298-35,39

Poszukuję biegłego
EKSPEDJENTA
 do oddziału wchwy. Zgłoszenia z podaniem warunków i odpisem świadectw uprasza
F. KAŹMIERSKI
 Specjalny skład bławatów
 Poznań, Stary Rynek 38/39.
 zw 18446

Fabrykanci tkanin bawełnianych (Baumwoll-Stückwaren) w Manchester, poszukują w celu opracowania większych miast Polski
podróżującego
 dobrze wprowadzonego u detalistów. Szczegółowe zgłoszenia kierować sub: „Box H. 20” do W. H. Smith & Son Ltd., Blackfriars, Manchester, Anglija. Tw 229

Nauczycielkę
 na wieś, poszukuję od 15 września r. b., do córki 15-letniej, celem przysposobienia jej do VI. klasy licealnej. Zgłoszenia proszę przesyłać: Szulcowski, Poznań, ul. Zwierzyniecka 9, I. zw 18 468

KARMELKARZA
 majstra, doświadczonej pierwszorzędnej siły poszukuje wielka fabryka wyrobów cukrowych w Wielkopolsce. Zgłoszenia z podaniem życiorysu, odpisami świadectw prosimy skierować pod **zw 18472** do eksp. Kurjera Poznańskiego. Dyskrecja zapewniona.

Kuśnierki
 możliwie samodzielne siły potrzebne zaraz.
J. Szkudlarek, Poznań, ul. Wrocławska 38, I.
 Pw 4314/5-85,54/5

Technik budowlany
 z ukończoną szkołą budowlaną, pewny w projektowaniu, z dobrymi referencjami **szuka posady.** Oferty do Kurjera Poznańskiego **zw 18476**

Bielski Fabryczny Dom Sukna
 z siedzibą w Poznaniu poszukuje zdolnych **podróżujących**
 dla odwiedzania urzędników państwowych, jak i komunalnych na województwo Poznańskie i Pomorze. Oferty Kurjer Poznański **zw 18475**

Poszukuję od 1 października r. b. — zdolnego **kierownika kancelarii**
 dobrze wpracowanego w sprawach procesowych i notarialnych, władającego także językiem niemieckim. Należy załączyć odpis świadectw i podać wysokość wymaganej pensji.
SUHRE — adwokat i notariusz — Lubawa (Pom.)
 dw 1854

Chodniki
K. Kużaj
 27 Grudnia 9
K. K. P.

Oryginały
Juljusza Kossaka,
 okazynie do nabycia.
 Informacje:
Odskok 3.
 dw 1895

LOS
 5 kl. Lot. Państw. **jeszcze kilka wolnych**
 1/4 losu 50,—, 1/2 losu 100 zł.
 Co drogi los wygrywa.
 Ciągnięcie codziennie, począwszy od 7.9. do 9.10. r. b.
 Główna wygrana 750 000 zł
WŁ. BILLERT
 Poznań, św. Marcina 19
 Konto P. K. O. 207970
 zw 18169

Restaurację
 w 5 morgowym ogrodzie z wielką salką parkietową, mieszkaniem w samym centrum **wydzierżawię zaraz.** Zgłoszenia
Kowalski,
Przepadek 1.
 zw 18 465

Nauczycielka
 potrzebna od 1. 9. 29. do dwoje dzieci, 13 i 8 lat wraz udzielaniem muzyki, pensja 80 zł miesięcznie. zw 18477
 Majętność Szywnań, Plebanka poczta Szywnań, Pomorze

Starszej panny
 nawskroś uczelej i dzielnej w ekspedycji **poszukuję do prowadzenia filii branży słodczy, z kaucją lub gwarancją.** Oferty pod „3482” do Biura Ogłoszeń IRO, Bydgoszcz, Herm. Frankego 3. nw 3397

Obszerna i samodzielna
praktyka lekarska
 jest w Śliwicach, wielkiej wsi kościelnej na Pomorzu, **zaraz do objęcia.** Spieszne zgłoszenia przyjmuje i udziela bliższych informacji
Apteka w Śliwicach.
 zw 18358

Ogrodzony plac
 4-morgowy, z ogrodem, przy dworcu kolejowym w Swarzędzu, zajęty obecnie przez firmę Józef Schenk, skład drzewa, jest od 1 października r. b. na nowo do **wydzierżawienia.** Reflektujących upraszam o złożenie ofert do 15 września r. b.
 nw 3395 **Magistrat: Stanisławski, burmistrz.**

Popieraj cel szlachetny i kupuj Losy I. Wielkiej Loterii Fantowej
Związku byłych Więźniów Ideowych na Poznańskie i Pomorze — Poznań, Al. Marcinkowskiego 19, III.
Ciągnięcie, dnia 28 września 1929.
5 000 Cennych Fantów Wygranych.
 Losy do nabycia: 1. w Fa. Fr. Zygarewski, Poznań, ul. Gwarna 12, narożnik 27 Grudnia 10. 2. A. Szejbrowski, ul. Gwarna 20. 3. St. Centkowski, Poznań, Al. Marcinkowskiego 5. 4. A. Kędziora, ul. Sieroca 5-6. 6. H. Szymański, pl. Św. Krzyski 3. 7. St. Swornowski, ul. Wjazdowa 10. 8. Skarbowy Zakład Sprzedaży Wyrobów Tytoniowych, Poznań, ul. 27 Grudnia, narożnik Kantaka. 9. K. Dybicki, ul. Wrocławska, narożnik Stary Rynek. 10. E. Linette, pl. Wolności 2. 11. St. Majcherek, św. Marcin 5. 12. Mańkowska, Al. Marcinkowskiego 19, skład papieru. zw 18 382

W gimnazjum miejskiem koedukacyjnym w mieście Grodzisku, wakuje z początkiem roku szkolnego posada nauczyciela filologii klasycznej.
 Uposażenie według ustawy z dnia 9. 10. 1923, o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska plus 15% dodatku komunalnego. dw 1851
 Zgłoszenia wraz z curriculum vitae i odpisami świadectw uprasza się skierować do Magistratu miasta Grodziska (Wlkp.).
Magistrat.

UCHWAŁA
 W sprawie kupca **Stanisława Kujaczyńskiego w Lesznie,** ul. Kościńska o odroczenie wyplat, wyznacza się termin do rozpoznania sprawy na **dzień 19 września 1929 r., o godzinie 10 przed poł.** w niżej podpisanym Sądzie, pokój 6.
 Wierzyciele mogą przybyć na rozprawę celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. nw 3006
 Leszno, dnia 28 sierpnia 1929 r.
Sąd Grodzki.

Na rzecz „**Domu Rzemieślniczego**” w Poznaniu, złożyli: pp. Dyr. Roman Leitgeber — Poznań zł 100,—; Maksymilian Zablocki — Poznań 500,— (II rata); Związek Zawodu Krawieckiego, Poznań 100,—; Towarzystwo Przemysłowców „Sobieski” — Poznań 100,—; zł. zw 18 473/a
 Szlachetnym Ofiarodawcom składam za tak hojny dar serdeczne podziękowanie staropolskiem Bóg zapłać.
 Dalsze datki uprasza się składać na konto P. K. O. nr. 208 702 Poznań, celem dopomożenia do wykończenia budowy.
 (—) **K. W. JuszczaK.**

Przetarg.
 W środę, dnia 4 września 1929 r., o godz. 10 przed poł. odbędzie się w biurze 16 Wydziału Powiatowego, powiatu poznańskiego w Poznaniu przy Wałach Leszczyńskiego 10, publiczny przetarg
drzew przydróżnych,
 które wskutek tegorocznych mrozów zmarniały.
 Wykaz wspomnianych drzew, oraz warunki sprzedaży tychże, wyłożone są we wspomnianym wyżej lokalu urzędowym codziennie od godz. 9—12 do wglądu zainteresowanych reflektantów, jak również przeczytane będą przed rozpoczęciem licytacji. L. dz. 4173/29 Z. D. dw 1849
 Poznań, dnia 28 sierpnia 1929 r.
 Przewodniczący: w z. (—) **ZenkteleR.**

Dnia 27 b. m., zaginęło nam 5 weksli z wystawieniem **Feliksa Pawłowski i S-ka, Warszawa, ul. Długa 42 i to:**
 Nr. 1255 płatny 5 grudnia 1929 r.
 Nr. 1256 płatny 7 grudnia 1929 r.
 Nr. 1257 płatny 9 grudnia 1929 r.
 Nr. 1258 płatny 11 grudnia 1929 r.
 Nr. 1259 płatny 13 grudnia 1929 r.
 Weksle powyższe unieważniamy i ostrzegamy przed ich nabyciem. Znalazcę weksli tych prosimy uprzejmie o zwrot takowych za wynagrodzeniem. zw 18 474
 Poznań, dnia 28 sierpnia 1929 r.
W. i St. Radomscy Sp. Akc.
 Poznań, Aleje Marcinkowskiego 26.

LICYTACJA
koni, wozów i szorów roboczych
 W piątek, dnia 6 września 1929, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: Pw 4318/9-35,62/3
 43 bardzo dobrych koni roboczych,
 20 par mało używanych szorów roboczych,
 25 dobrych wozów roboczych 2 1/2, 3 i 4 cal.
 Licytacja odbędzie się przy Drodze Dębińskiej 11 i rozpocznie się o godz. 10 przed poł.
 Obejrzeć można pół godziny przed przetargiem. Kredyt za poprzednią umową na miejscu.
Małeck, Poznań
 Droga Dębińska 11 — Telefon 11-90.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10-

29 POWSZECHNA WYBRAWA KRAJ.

Dreliszki

wszelki artykuły tapicerskie poleca Giergowicz. Małe Garbary 9. zdw 42 262

Dziewczyna

młodsza poszukuje posady do wszystkiego bez prania, religijnym domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 159

1 SPRZEDAŻE

Jak dotychczas 8,50

kosztuje nadal serwis do kawy porcelanowy, serwis obładowy porcel. 6 osob. 35 zł, serwis obładowy porcel. 12 osob. 55 złotych. Nowość „Alpaka Henneberg” bardzo tania tylko w Hurtowni Porcelany. Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 41 320

Meble

we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski. Woźna 12 (Butelska). bpw 550

Pianino

Wolkenhauer sprzedam. św. Wojciech 8, podwórze, parter, mieszkanie 16, przed południem 10-12, po południu 5-7. zdw 42 110

Kwiatowa 3

II. prawo, elegancki pokój niekrepujący lepszymu, solidnemu panu lub pani 1. 9. oddam. rw 5564

Encyklopedja

Trzaski, 5 tomów, opr. w półskórkę, okazynie na sprzedaż (250 zł). Oferty Kurjer zdw 42 241

Gramofon

tanio sprzedam. Ul. Ratajczaka 13, III. piętro. zdw 42 244

Koń

wóz pokryty na gumach sprzedam. Kowalski, Bukowska 9. zdw 42 200

Sprzedam

lornete w dobrym stanie za 50 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 187

Restauracja

na ruchliwej ulicy do sprzedania zaraz. Strzelecka 8, Restauracja. zdw 42 361

Szpic

młody biały, bardzo ładny piesek sprzedam. Chelmońskiego 4, IV. piętro. zdw 42 348

Skład

ul. Półwiejska sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 42 336

Sprzedam

dom w dobrym położeniu, przy stacji, w Junikowie, pierwsza stacja za Poznaniem, w domu tym znajdują się 4 pokoje i 3 kuchnie. Franciszek Sierant. zdw 42 161/2

Gospodarstwo

40 morgów ziemi pszenno-żytniej 6 morgów łąki, inwentarz żywy i martwy kompletny na sprzedaż w Puszczykowie Starem. Büttner. zdw 42 211/12

Majątki

folwarki, gospodarstwa każdej wielkości, cegielnie, młyny pałowe i wodne, parcele i place pod budowy przy Poznaniu, hotele, restauracje, oberże, domy w Poznaniu na przedmieściach z ogrodami, składy wszelkich branz sprzedam na korzystnych warunkach i niskich cenach Cyranik, Poznań, św. Marcin 63. zdw 42 298/99

Rower

wolnym biegiem, maszynę okrągłe czelonek, fuzje kal. 16, tanio sprzedam. Poznańska 38, III. lewo. zdw 42 265/66

Dom

maszynowy, 6 ubikacji, 3 morgi ogrodu, 7.000, wpłaty według umowy. — Wszepolska Agencja, Poznań, Długa 5. zdw 42 125/6

Wiolonczela 180 zł

bandonjon 100 gl. 100 zł. — Pyszczorski, Szmarzewskiego 26 a, dom boczny, parter. jw 2469/70

Fisharmonjum

wspaniałe, zagraniczne, 2 klawiatury z pedałami, dla kina lub kaplicy okazynie na sprzedaż za 5.000 zł. Oferty Kurjer zdw 41 749 a

Madonna

zakupiona w Rzymie, z czasów Rafaela, niezmiernie rzadka okazja, wysoka wartość artystyczna zaraz na sprzedaż, cena 10.000 zł. z powodu wyjazdu. Zgłoszenia Kurjer pod zdw 41 748 a

Wózki

dziecięce i budki obciążam cerata i reparaue. Guma, kółka na składzie. Siodlarnia, Szewska 11 bpw 555-6

Salonik

mahoniowy, brokat seledynowy, jak nowy 16 części, lustro, biurowo korzystnie do nabycia. Słowackiego 34. I. lewo. zdw 42 203

Skład

z mieszkiem umeblowanym z powodu wyjazdu sprzedam okazynie. Adres wskaże Kurjer zdw 42 180

Folwarki

natychmiast na sprzedaż kupna okazynie 275 m. pszennej ziemi, zabudowania w najlepszym stanie, dobre kompletne inwentarze, przy szosie, elektryczność. Cena 105.000, wpłaty 50.000, 810 m. pszenno-żytniej ziemi blisko większego miasta z inwentarzami. Cena 130.000, wpłaty 50.000, 420 mg. pszennej ziemi 240.000, wpłaty 120.000 poleca Cyranik, Poznań, św. Marcin 63. zdw 42 300

Parcele

blisko kościoła lazareckiego korzystnie sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 42 140

Sprzedam

maszynę krawiecką, palto zimowe, używane, chustkę turecką, antyk, Ratajczaka 33, II. piętro, lewo. zdw 41 852

Platformę

na 10 centnarów tanio sprzedam. Małe Garbary 3. Gilewski, rw 6551

Meble

kupuje się tanio we firmie Józef Szlachta, Wrocławski 15. zdw 38 797

Dla pań

plaszczki czarne najnowsze fasony na czas przejściowy do nabycia. Mody damskie, Podgórna 9. zdw 41 356

Gospodarstwo

60 morgów 5 km od Gniezna, żywy i martwy inwentarz sprzedam. Cena podług umowy. Wskaże Kurjer zdw 41 061

Gospodarstwo

45 morgów przy kolei blisko Poznania do sprzedania, sprzedający postawi połowę wartości na hipotece i pozostanie na gospodarstwie tytułem dzierżawcy, o ile pożądanie. Łaskawe oferty Kurjer zdw 41 821

Wille

7 pokoi, 2 kuchnie, 3/4 morgi ogrodu, przy Poznaniu, okazynie za 28.000, wpłaty 20.000 sprzedam Biuro Handlowe, Romana Szymańskiego 1. zdw 42 263

Futro

damskie, seale sprzedam tanio. Adres Kurjer zdw 42 276

Jadłodajnia

w Toruniu w śródmieściu pewna egzystencja z powodu choroby od zaraz do odstąpienia. Zgłoszenia do „Par” Toruń, Szeroka 46 pod „570”. Pw 4302-64.341

Wille

w Wągrowcu tanio sprzedam. Dutkiewicz Chwaliszewo 70. zdw 42 176

Rzadka okazja!

Fortepian „Blüthner” Altkwot wystawowy, w dobrym stanie sprzedam zaraz bardzo korzystnie. Oferty do Kurjera zdw 42 163

Dom

pod Poznaniem, maszynowy 2 pokoje kuchnia 2 morgi ogrodu, wpłaty 10.000 sprzedam „Argus”, Piekary 18. zdw 42 106

3,25

Torby szkolne, Torby do śniadania 1.25 W. Cysz, Szkołna 11. Pw 4298-35.2

Motor Diesela Deutz

bez kompresora, stacjonowany, 40 PS. bardzo dobrze utrzymany oraz luszczarka 15 ctr. produkcji na godzinę na sprzedaż. Oferty pod zdw 41 682 do ekspedycji Kurjera.

Skład

kolonialny, powiatowe miasto, dobrze zaprowadzony, za 8.000 sprzedam. Bobrowski, ul. Łąkowa 19, III. piętro. zdw 41 903

Hotel

w mniejszym mieście, bardzo ruchliwym, z składem kolonialnym, natychmiast do sprzedania podług umowy. Fr. Niedbański, Margonin, pow. Chodzież. zdw 41 694

Motocykl

(nowy) 14 KM Gillet, przejechał na 400 km, z gwarancją, z powodu wyjazdu zaraz korzystnie sprzedam. Zgłoszenia: Jadwiga Gasiorowska, Poznań, Wierzbicę 41 b, III. ptr., u p. Babińskich od 11-1 przed połudn. zdw 41 545

20 morg

w Poznaniu przy kolei w jednym planie, nadające się pod fabrykę lub plac budowlany, ogrodnictwo w całości lub częściowo w mniejszych parcelach zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia A. Łajp, Chwaliszewo 9. I. zdw 40 568

Poznański

skład dywanów właściciel Piotr Jakubiak ul. Wrocławska 20, przy Placu Świętokrzyskim, poleca dywany, chodniki linoleum po amanych niskich cenach. zdw 37 963

Wilk

tresowany na sprzedaż tania M. Tatarczewski, ul. Kręta 28. zdpw 41 996

Futra

damskie różne poleca tania M. Pałkowska, Masztalarska 7. I. bpw 400

Sygnety

z herbem w kamieniu Gasiorowski i Frankowski — św. Marcin 84. Telefon 55-28 bpw 350

Meble

wszelkiego rodzaju na raty na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, Marszałka Pocha 29 magazyn mebl. Telefon 64-25 Pw 3263 29 120

Tanio

się nabierzesz, umeblujesz w Domu Komisowym św. Marcin 78a Pw 3073

Sprzedam

maszynę krawiecką, palto zimowe, używane, kurtkę turecką antyk, Ratajczaka 33, II. piętro, lewo. zdw 41 852

Sprzedam

sprzet ca 7 morgów kartofli 3 morgi warzywniaka (pomidor, kalafior, katysa i inne kwaciastwo, chryzantemy, astry byliny i inne, oranżeria) 18 okien inspektorów wokolicy niedaleko Poznania (20 km). Do objęcia potrzeba 6.000 zł połowa gotówka zaraz reszta po sprzecie pod pewną gwarancją. Adres wskaże Kurjer zdw 40 527

Zaraz

na sprzedaż tanio czarne firmy Vieweg Wrocław, używane, lecz w dobrym stanie. Zgłoszenia Strzyżewski, Turów, p. Kościan. zdw 41 133

Sprzedam

kawiarnię, cukiernię połączoną z jadłodajnią w pełnym biegu, z powodu śmierci właściciela. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 377. nw 3381

Motocykl

Austro-Motorette okazynie do sprzedania z powodu wyjazdu. Oferty Kurjer zdw 41 900

Sprzedam

kamienice z ogrodem cena 38.000 lub zamienie na gospodarstwo I. Tomczak, Poznań, Górczyn, ul. Sielska 46. zdw 41 976

Skład

kolonialny z towarami z magła, z mieszkaniem sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 42 075

Skład

kolonialny z towarami z magła, z mieszkaniem sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 42 075

Skład

kolonialny z mieszkaniem i magazynem sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 41 642

Rower nowy

i używany tanio sprzedam. — Kwiatowa 9, IV. piętro. zdw 42 225

Magiel

dobrze utrzymany sprzedam. — Pankiewicz, Wielkie Garbary 42. zdw 42 219

Fiat 501

w najlepszym stanie sprzedam lub zamienie na mieszkanie z dopłatą. Zgłoszenia telefon 5805. zdw 42 216

Skład

kolonialny Rynku, pod Poznaniem, powodu wyjazdu całym towarem 4.500 zł, czynsz z mieszkaniem 75 zł miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 42 201

Rzeźnictwo

z mieszkaniem, warsztat, zapeł elektryczny, dobre położenie, nadające się na inne branże. Rynek Jeżycki 20. zdw 42 287

Futro

damskie, długie karakuly, zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 42 277

Skład

w Gdyni, nadające się na każdą branżę, najlepiej na restaurację, do sprzedania. A. Kalmuczak, Dąbrowskiego 26. lw 42 319

Motocykl

z przyczepką, marki „Indian”, gotów do jazdy, zaraz do sprzedania. Poznański zakład budowy chłodnic, ul. Strzelecka 14 a. zdpw 42 318

Jadalnica

dębowa, zegar tanio sprzedam. Bukowska 9, Stolarska. zdw 42 130

Gospodarstwo

102 morgi ziemi pszenno-żytnia, Dom 7 pokoi, zabudowania murywane, 3 konie, 11 bydła, 12 świń, maszynaria nadkompletna, wpłaty 25.000, pozatem wielki wybór w gospodarstwach różnej wielkości do kupna i dzierżawy polecamy „Argus”, Poznań, Piekary 18. zdw 42 104

Okazjal

elegancki 6 osobowy samochód „Ford” tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 42 134

Brylant

bez błędów 3/4 sprzedam tanio. Sieroca 8/9 II. prawo 1-3. zdw 41 923

Majątek

ziemski 283 morgi bez żadnej hipoteki zaraz do sprzedania z pełnym inwitem, ziemia pszenno-buraczana. W Gabrylski, Koniecznic, poczta Łążewniki kośc., powiat Gniezno, stacja Olekszyn zdw 41 972

Majątek

1.120 morg w kulturze, godzinie od Poznania kolej, pełne żniwa, inwentarz żywy i martwy nadkompletny, zamienie na kamienicę równie wartości lub z dopłatą. Wiadomość do Kurjera Poznańskiego zdw 41 959

Skład

kolonialny dobrze prosperujący z jedną ubikacją sprzedam. Adres Kurjer zdw 41 951

Zmuszona

koniecznością sprzedam oryginalny obraz Kozuchowskiego „Razsyn” najwięcej dajacemu. — Oferty Kurjer Poznański zdw 41 949

Parcele

korzystnie sprzedam zaraz. Adres Kurjer zdw 41 933

Sprzedam

natychmiast używana lokomobile parowa w dobrym stanie po cenie przystępnej Józef Strzyżewski, Wilkowo poczta Buk. zdw 41 920

Duża

jadalka kompletna na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 41 912

Kamienica

Poznań, piękny obiekt, IV. piętra, wolne mieszkanie, 3 składy, dzierżawa 25.000, cena 250.000. — wpłaty 150.000, pospiech konieczny. Ślusarek, Poznań, Dąbrowskiego 49. zdw 41 970

Fiat

501 sprzedam Skarbowa 5, warsztaty. zdw 42 005

Zbiór

znaczków pocztowych bog. album sprzedam za 150 zł oraz lunetkę prima za 100 zł Śniadeckich 30, II. prawo. zdw 42 036

Trzykołowy

rower z bukią oraz rower zwykły sprzedam w dobrym stanie. Wojciechowski, Marszałka Pocha 55 zdw 42 031

Fryzjerowi

sprzedam łalkę woskową do okna wystawowego. Adres wskaże Kurjer zdw 42 081

Dom

10 ubikacji, ogród, blisko rynku, parku. — Balicki, Krotoszyn, Ostrowska. zdw 42 089

Trykotaże miarowe:

eleganckie garsonki, suknie, szlafroczy, pulowery, swetry, ubranka, kostiumy sportowe wykonuje „Tricot”, Rom. Szymańskiego 10, III. róg placu Świętokrzyskiego. Pw 4209-55.505

Miasto

powiatowe główna ulica jest piekarnia cukiernia od właściciela do wynajęcia. Mieszkanie obszerne, objęcie około 5 tys., w tem kaulcja, urządzenie i dzierżawa. Kontrakt długoletni. Kurjer zdw 42 305

Składy

poleca także poszukuje „Informator”, Ratajczaka 15. zdw 42 280

Kamienica

na Chwaliszewie, przynosiąca rocznie 6.300 zł. na sprzedaż. — Adres wskaże Kurjer zdw 42 226

5 KUPNA

Fortepian-pianino

lub fisharm., nadające się do lokalu celem kupna poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 39 132

Kupię

drogerję lub urządzenie drogerijne. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 608

Kupię

w Poznaniu przedsiębiorstwo handlowe lub przemysłowe dobrze prosperujące. Wpłaty około 75.000. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 945

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie duży pokój kuchnie, pierwsze piętro na portierstwo. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 264

2 pokojowe kulturalne mieszkanie w Warszawie zamienie czasowo na odpowiednie w Poznaniu. Oferty do Kurjera zdw 41 614

Zamienie mieszkanie z kuchnią w Czarnkowie na takie same w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 41 952

Zamienie pokój z kuchnią na podobny lub większy z stróżostwem. Adres wskaże Kurjer zdw 42 315/16

Zamienie z powodu choroby dobrze prosperujący skład bławatów, bielizny, towarów krótkich, kapeluszy konfekcji damskiej z całym urządzeniem, towarem wraz domem i około 4 morgowym ogrodem. obiekt 70.000 zł w powiatowym mieście około 9.000 mieszkańców (poznańskie) na rentujskiej nowsz kamienice, możliwe w bliskości Poznania. Oferty Kurjer zdw 42 095

11 POKOJE UMEBL

Miesięcznie pokoje wynajmuje. Hotel Francuski. zdw 40 605

Pokój czysto umeblowany u bezdzietnego małżeństwa panu do wynajęcia. Małeckiego 22. III. lewo. zdw 41 493

Pokój ładny dwóch panów od 1. 9. Białecka, Szkolna 9. Pw 4684-58, 472

Pokój frontowy solidnemu panu sw. Józefa 9 a, parter, prawo. zdw 41 841

Pokój frontowy, elektryczność, utrzymanie, inteligencji Wypiańskiego 9, I. pr., lewo. zdw 41 979

Pokój dobrze umeblowany, czysty, słoneczny z światłem elektrycznym, łazienka, z całkowitem utrzymaniem na 2 osoby wynajme. Plac Karmelicki 1a, I. prawo, obok kościoła Bożego Ciała. rw 6533

Elegancki pokój od 1. 9. wynajme blisko Wystawy, Matejki 40 41, I. Bernhardini zdw 41 974

2 chłopców gimnazjalnych z całym utrzymaniem przyjeżdżają na pokój. M. Sobkowiak, Wielkie Garbary 49. rw 6543

Pokój umeblowany do wynajęcia. Słowackiego 38, parter, lewo. zdw 41 955

Frontowy pokój umeblowany wynajme. — Wielka 6, II. prawo. zdw 41 950

Pokój dobrze umeblowany do wynajęcia. Plac Działowy 10, II. zdw 41 932

Pokój frontowy wspólny panu, Długa 13, III. lewo. zdw 41 930

Elegancki pokój, elektryka, łazienka, osobny wchód, Łazarz, tylko lepsze panu Adres Kurjer zdw 41 989

Pokój umeblowany solidnemu panu od 1. 9. do wynajęcia Wierzbicice 39 a, dom ogrodowy, II. lewo. zdw 41 995

Wynajme od 1. 9. 29 pokój umeblowany w willi Fredry 8, Zgłoszenia Aleje Chopina 4, po południu. zdw 41 988

Dwa pokoje umeblowane, duże, frontowe z telefonem, wysoki parter, centrum, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia telefonicznie 5495. zdw 42 128

Pokój umeblowany do wynajęcia. — Szwajcarska 19, wysoki parter, prawo. zdw 42 123

Pokój solidnym panom tania. — Górna Wilda 13, III., prawo. rw 6559

Pokój umeblowany panu lub panią wynajme. Wielkie Garbary 12, II. front. rw 6562

Pokój dla pana. Mostowa 15, Stryżkowska. zdw 42 249

2 pokoje dla spokojnego pana i bezdzietnego małżeństwa od 1 września. Wroniecka 18, III., lewo. zdw 42 225

Na wspólne pokoje przyjeżdżają uczniowie z utrzymywaniem i opieką. 100 zł miesięcznie. Wielkie Garbary 16, III., front. zdw 42 283

3 inteligentnym panom wynajme na stałe zaraz lub później 2 pokoje i większy z dwiema łazienkami, 1 z jednym łazienką Słowackiego 44/46, II., pięt., prawo. zdw 42 354

Niekrepujący pokój dla dwóch panów tania. Wielkie Garbary 13, II. zdw 42 284

Pokój czysty, słoneczny od 1. 9. 29. — Woźna 9, III. lewo. zdw 42 191

Poszukuje się pana do wspólnego pokoju. Krzyżowa 5, II. lewo. zdw 42 189

Pokój do wynajęcia dla 2 pań z użyciem kuchni. Mickiewicza 3, parter, prawo. zdw 42 193

Pokój dla przyjeżdżających ul. Grunwaldzka 30, Sobik. zdw 42 198

Wynajme lepsze panu 2 elegancko umeblowane pokoje z balkonem, cena przystępna ul. Grobla 19, front. II. lewo. zdw 42 185

Wynajme pokój na 2 osoby całym utrzymaniem od 1. 9. lub 15. 9. studentom lub pensjonarom. Własna pościel pożądana. Adres Kurjer jw 2472

Pokój umeblowany do wynajęcia od 1. 9. Matejki 61, III. pr. Wosiński. jw 2471

Pokój umeblowany frontowy, o 2 łóżkach do wynajęcia na czas dwóch tygodni. Św. Marcin 2, III. p., prawo. zdw 42 345

Przyjme panią lub chłopczyka na stancję z utrzymaniem, fortepian do dyspozycji. Opieka rodzicielska, przy ulicy Podgórznej. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 841

Panu (om) inteligentnym pokój umeblowany Kwiatowa 9, parter, prawo. zdw 42 334

Pokoiku umeblow. poszukuje pan w centrum. Zgłoszenia do Kurjera zdw 42 332

Pokój umeblowany wynajme. Kraszewskiego 19, drugie, lewo. zdw 42 165

Pokój umeblowany dla 1 lub 2 panienek. Kopernika 8, I. lewo. zdw 42 158

Przyjme pana na wspólny pokój. Kreta 4, Kaczmarek. zdw 42 153

Pokój frontowy bardzo ładny, czysty, widok na Warte 1—2 osoby. Woźna 14, II. I. róg Mostowa. zdw 42 179

Pokój umeblowany. Szwajcarska 21, parter, prawo. zdw 42 190

Pokój do wynajęcia od 1. 9. 29. Rybaków 26, Dabert. zdw 42 188

Woźna 15b II., prawa, lepszy pokój panom. zdw 42 072

Pokój do wynajęcia. Zupańskiego 19, parter, lewo. zdw 42 071

Pokój umeblowany na dwie osoby. Wszystkich świętych 3, Bartz. rw 6552

Umeblowany pokój solidnemu panu. Działyskich 2, Schaefer. zdw 42 229

Pokój frontowy, słoneczny z światłem elektr. i osobnym wejściem do wynajęcia od 1. 9. Piekary 8a, I. zdw 42 182

Elegancki pokój do wynajęcia. Plac Nowomiejski 5a, III., lewo. zdw 42 184

Wspólny czysty pokój 2 panienkom wynajme 4 20 zł. Paszkiewiczowa, Woźna 7, III., wejście Słusarska. zdw 42 173

Pokój dla 1—2 panów wynajme. Słodowa, Wierzbicice 49. zdw 42 164

Elegancki pokój frontowy wynajme solidnemu panu od września. Plac Nowomiejski 6a, I. zdw 42 074

Gimnazjalistów przyjme na stancję, opieka, dobre odżywianie zapewnione. Polaczek, Podgórzna 14, wysoki parter. zdw 42 223

Małżeństwu wynajme pokój, używanie kuchni 50 zł. „Fragut”, Kozia 21. zdw 42 208

Pokój jasny, czysty, elektryczność. Bez pościeli. Dla 1 lub 2 panienek od 1. 9. Wierzbicice 2, II., prawo. zdw 42 236

Pokój umeblowany od 1. 9. do wynajęcia. Grobla 4, parter, lewo. Stankiewicz. zdw 42 240

Do wynajęcia pokój frontowy, umeblowany od 1. 9. 29. Wąły Król. Jadwigi 26, II. lewo. zdw 42 203

Pokój dla lepszego pana do wynajęcia. Kopernika 5, III., prawo. zdw 42 214

Pokoje przyjeżdżnym (stałe) utrzymaniem (bez). Półwiejska 2, III., prawo. zdw 42 233

Pokoje paniom kształcącym, utrzymanie, fortepian. Goderska, Półwiejska 2, II. zdw 42 234

Pokój dla 2 pań, panów wynajme. — Wierzbicice 11, III., lewo. zdw 42 213

Pokój umeblowany z niekrepującym wejściem lepsze panu wynajme. Chwaliszewo 67, III., prawo. zdw 42 317

Pokój z utrzymaniem inteligentnemu panu. Tomaszewska, Młyńska 13, I. zdw 42 325

Pokój frontowy, elektryczność, niekrepujący wynajme panu. — Polzin. Woźna 11, II. zdw 42 327

Pokój skromny dla 2 panów wynajme od 1. 9. Cwojdzńska, Dąbrowskiego 64, I. lewo. jw 2475

Pokój mały skromnie umeblowany frontowy wynajme. Zupańskiego 8, II. pr. prawo. zdw 42 151

Pokój umeblowany dla solidnego pana od 1. 9. 29. Skarbowa 2, parter, prawo. zdw 42 148

2 pokoje na biura lub umebl. wynajme. — Św. Marcin 18, III. lewo. zdw 42 146

Pokój 2 panom. Jeżycka 45, parter, prawo. zdw 42 145

Pokój duży, frontowy, umeblowany dla jednej lub dwóch osób do wynajęcia. Werwiński, Wrocławska 13 zdw 42 140

Pokój umeblowany dwóm paniom odnajme. Adres wskaże Kurjer zdw 42 138

Wynajme pokój frontowy, dobrze umeblowany. Schubert, Jeżycka 36, II. pr. prawo. zdw 42 135

Pokoje dni, tygodniowe, 5 min. wystawy. Słowackiego 34, I. lewo. zdw 42 202

„Informator” poleca pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przyjeżdżających 3—5 złotych dziennie. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 42 282

Pokój frontowy z balkonem do wynajęcia. Ul. Grunwaldzka 13, III., prawo. zdw 42 287

Pokój słoneczny tania 2 osobom zaraz wynajme. Za Bramką 12 a, II. prawo. zdw 42 290

Słoneczny ładny pokój od 1 10 tylko kulturalnemu panu wydzierżawie. — Przyjmuje 3—5. Lipczyńska, ul. Wielka 9, III. piętro. zdw 42 018

Ładny pokój bez pościeli wynajme lepszemu panu. Szamarzewskiego 8, II. lewo. zdw 42 016

Pokój umeblowany wynajme (Wilda), Czajca 2 a, I. lewo. zdw 42 011

Pokój umeblowany wynajme solidnemu panu 1. 9. Orzeszkowej 2, I. zdw 41 926

Pokój do wynajęcia Kilińskiego 10, Kędziora. zdw 41 921

Dobrze umeblowany pokój na 2 osoby zaraz lub 1. 9. do wynajęcia. — Szewska 14, II. pr., prawo. zdw 41 917

Dobrze umeblowany pokój do wynajęcia Welcker, Plac Bernardyński 2. zdw 41 918

Frontowy słoneczny umeblowany, wynajme inteligentnemu panu od 1. 9. Półwiejska 13, II. lewo. zdw 41 913

Pokój wspólny i osobowy dla pań. Zielnickiewicz. 3 Maja 5. zdw 42 002

Pokój z osobnym wejściem z klatki schodowej od 1. 9. do wynajęcia. Pościel pożądana. Wierzbicice 41b I. pr., prawo. zdw 42 001

Pokój umeblowany panu lub pani wynajme. Czesława 8, Maik. zdw 41 998

Pokój gimnazjalistom (gimnazjalistom) lub pracującemu małżeństwu. — Stary Rynek 10, III. wejście Kurzanoga 10. zdw 42 033

Pokój umeblowany osobne wejście dla dwóch panów 1. 9. do wynajęcia Górna Wilda 30, Łabenda. zdw 42 030

Pokój dla 2—3 kształcących się panienek, kuchnia warszawska. Wąły Jagielly 20, II. prawo. zdw 42 043

Pokój umeblowany do wynajęcia. Jan-kowski, Kreta 23. zdw 42 028

Pokój umeblowany frontowy wynajme panu 1. 9. Matejki 54, Ziółkiewicz zdw 42 050

Umeblowany frontowy pokój od 1. 9. wynajme Karnowska, Gasiorowskich 12. zdw 42 047

Wynajme pokój na dwie osoby. Fr. Ratajczaka 11 a, I. przejście, I. piętro, lewo. zdw 42 068

Pokój frontowy, umeblowany od 1. 9. 29. do wynajęcia. Bukowska 41, parter prawo. zdw 42 069

Przyjme na pokój umeblowany, osobny wchód, 2 panie lub panów. Warszawska 14, w podwórzu warsz. III. wchód, III. prawo. zdw 42 056

Pokój frontowy, umeblowany wynajme. Wielkie Garbary 36, III. piętro, lewo. zdw 42 088

Pokoik umeblowany, z klatki schodowej, światło elektryczne, bez pościelowej bielizny, od 1. 9. do wynajęcia. Ul. Mickiewicza 18, II. piętro, prawo. zdw 42 084

Pokój elegancki dla dwóch panów, pań. Wielkie Garbary 1, II., lewo. zdw 42 082

Pokój dla dwóch spokojnych panienek z utrzymaniem. Św. Marcin 22, I., prawo. zdw 42 087

Pokój z użyciem kuchni od 1. 9. Gen. Prądzyńskiego 42, II. lewo (Wilda). zdw 42 306

Małżeństwu bezdzietnemu wynajme pokój umeblowany użyciem kuchni. — Fabryczna 35, I. pr. lewo. zdw 42 307

Pokój dla solidnego pana z utrzymaniem lub bez do wynajęcia od 1. 9. Woźna 11, II. zdw 42 289

12 SZUKA POKOJU

Pokój wynajme od 1 października w Śródmieściu widny, słoneczny z elektrycznym oświetleniem, wejście z przedpokoju, z własnym korzystaniem z łazienki. Piśmiennicze zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 745

Poszukuje od 1. 10. dla dwóch studentek Niemiecki pokój z utrzymaniem przy dobrej, polskiej rodzinie, znajomość języka niemieckiego pożądana. Oferty w języku niemieckim proszę kierować pod adresem Anna Tiahr, Rozgarty, pow. Chelmno, poczta Rudnik-Grudziądz. zdw 41 698

13 LOKALE

Stajnia do wynajęcia (Łazarz). Zgłoszenia Oredownik zd 40 406

Ubikacja dla kolodziejki do wynajęcia (Łazarz). Zgłoszenia Kurjer zdw 40 407

Lokalu na cichy przemysł poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 606

Skład paszy kompletnie urządzone sprzedam Deierling, Górna Wilda 160, I. zdw 41 934

Lokal nadający się na składnicę lub inne przedsiębiorstwo wprost od gospodarza. Piekary 13 b, parter. zdw 41 910

Skład w Kościele przy ulicy Poznańskiej z dwoma dużymi oknami wystawowymi z przyległym mieszkaniem jest zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza. Blizszych wiadomości udzieli Julian Jerzykiewicz, Kościan, ul. Poznańska nr. 51. zdw 42 007

Na biuro duży pokój, parter, front, centrum miasta, wydzierżawienia. Adres wskaże Kurjer zdw 42 098

Lokale biurowe, ubikacje przemysłowe poleca, także poszukuje, „Informator”, Ratajczaka 15. zdw 42 279

Lokalu na składnicę piwa, ze stajnią poszukuje browar wprost od gospodarza. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 42 160

Biuro kompl. urządzone z użyciem telefonu oddam. Sebel, Sew. Międzyńskiego 4, II. zdw 42 337

14 DZIERŻAWY

Skład 2 okna wystawowe, nadający się do wszelkiej branży, z 3 pokojami, kuchnią, centralnym ogrzewaniem, gazem, elektrycznym oświetleniem, przy najruchliwszej ulicy, przy kościele, w większym powiatowym mieście, w nowo zbudowanym budynku, wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. nw 3361

Dla kupca-bławatnika okazja. Dobrze prosperujący skład bławatów do wydzierżawienia w mieście, gdzie gimnazjum, seminarjum, fabryki. Przejście może nastąpić ewentl. zaraz lub od 1 stycznia. Gotówki potrzeba 20 tys. zł. Dzierżawa z mieszcz. 200 zł mies. Zgłoszenia przyjmują Gendolla i Weydmann hurtownia towarów włóknistych. Poznań, ul. Wielka 21. zdw 42 034

Skład kupca-bławatnika okazja. Dobrze prosperujący skład bławatów do wydzierżawienia w mieście, gdzie gimnazjum, seminarjum, fabryki. Przejście może nastąpić ewentl. zaraz lub od 1 stycznia. Gotówki potrzeba 20 tys. zł. Dzierżawa z mieszcz. 200 zł mies. Zgłoszenia przyjmują Gendolla i Weydmann hurtownia towarów włóknistych. Poznań, ul. Wielka 21. zdw 42 034

Skład kupca-bławatnika okazja. Dobrze prosperujący skład bławatów do wydzierżawienia w mieście, gdzie gimnazjum, seminarjum, fabryki. Przejście może nastąpić ewentl. zaraz lub od 1 stycznia. Gotówki potrzeba 20 tys. zł. Dzierżawa z mieszcz. 200 zł mies. Zgłoszenia przyjmują Gendolla i Weydmann hurtownia towarów włóknistych. Poznań, ul. Wielka 21. zdw 42 034

Skład kupca-bławatnika okazja. Dobrze prosperujący skład bławatów do wydzierżawienia w mieście, gdzie gimnazjum, seminarjum, fabryki. Przejście może nastąpić ewentl. zaraz lub od 1 stycznia. Gotówki potrzeba 20 tys. zł. Dzierżawa z mieszcz. 200 zł mies. Zgłoszenia przyjmują Gendolla i Weydmann hurtownia towarów włóknistych. Poznań, ul. Wielka 21. zdw 42 034

Pokoju umebl. 2 łóżkami, centrum wzgl. Wilda możliwe z użyciem kuchni. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 141

Próżnego pokoju lub skromnie umeblowanego poszukuje starszy pan od 1. 9. 29. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 224

Małżeństwo z jednym dorosłym dzieckiem szuka zaraz dużego, dobrze umeblowanego pokoju w pobliżu placu Nowomiejskiego lub placu Wolności. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 258

Pokoju próżnego z kuchnią lub użyciem poszukuje profesor z matką. Zgłoszenia do Kurjera zdw 42 237

Pokoju niekrepującego, warunek — łazienka i elektryczność, poszukuje od 1. 9. poważna pani. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 215

Skromnie umeblowanego pokoju poszukuje małżeństwo bezdzietne. Oferty Kurjer zdw 42 227

Pokoju umeblowanego w centrum od 15. 9. poszukuje dwóch panów z utrzymaniem ewentualnie bez. Oferty z warunkami do Kurjera pod zdw 42 070

Poszukuje 1—2 pokoi z frontu, nadających się na pracownię młd. Oferty do Kurjera zdw 42 344

Od 1 września poszukuje pokoju umeblowanego z pościelą warunek dobrze działające centralne ogrzewanie i niekrepujący, w śródmieściu możliwe nie wyżej II. piętra. Oferty pod zdw 42 346 do ekspedycji.

Skromnego pokoju (centrum) 1 lub 2 osoby. Oferty ceną Kurjer zdw 42 186

Pan poszukuje ładnego pokoju niekrepującego od pierwszego w śródmieściu. Oferty Kurjer, Stary Rynek rw 6565

Skromnie umeblowanego pokoju poszukuje młode małżeństwo z użyciem kuchni. — Oferty Kurjer, Stary Rynek rw 6566

13 LOKALE

Stajnia do wynajęcia (Łazarz). Zgłoszenia Oredownik zd 40 406

Ubikacja dla kolodziejki do wynajęcia (Łazarz). Zgłoszenia Kurjer zdw 40 407

Lokalu na cichy przemysł poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 606

Skład paszy kompletnie urządzone sprzedam Deierling, Górna Wilda 160, I. zdw 41 934

Lokal nadający się na składnicę lub inne przedsiębiorstwo wprost od gospodarza. Piekary 13 b, parter. zdw 41 910

Skład w Kościele przy ulicy Poznańskiej z dwoma dużymi oknami wystawowymi z przyległym mieszkaniem jest zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza. Blizszych wiadomości udzieli Julian Jerzykiewicz, Kościan, ul. Poznańska nr. 51. zdw 42 007

Na biuro duży pokój, parter, front, centrum miasta, wydzierżawienia. Adres wskaże Kurjer zdw 42 098

Lokale biurowe, ubikacje przemysłowe poleca, także poszukuje, „Informator”, Ratajczaka 15. zdw 42 279

Lokalu na składnicę piwa, ze stajnią poszukuje browar wprost od gospodarza. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 42 160

Biuro kompl. urządzone z użyciem telefonu oddam. Sebel, Sew. Międzyńskiego 4, II. zdw 42 337

14 DZIERŻAWY

Skład 2 okna wystawowe, nadający się do wszelkiej branży, z 3 pokojami, kuchnią, centralnym ogrzewaniem, gazem, elektrycznym oświetleniem, przy najruchliwszej ulicy, przy kościele, w większym powiatowym mieście, w nowo zbudowanym budynku, wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. nw 3361

Dla kupca-bławatnika okazja. Dobrze prosperujący skład bławatów do wydzierżawienia w mieście, gdzie gimnazjum, seminarjum, fabryki. Przejście może nastąpić ewentl. zaraz lub od 1 stycznia. Gotówki potrzeba 20 tys. zł. Dzierżawa z mieszcz. 200 zł mies. Zgłoszenia przyjmują Gendolla i Weydmann hurtownia towarów włóknistych. Poznań, ul. Wielka 21. zdw 42 034

Skład kupca-bławatnika okazja. Dobrze prosperujący skład bławatów do wydzierżawienia w mieście, gdzie gimnazjum, seminarjum, fabryki. Przejście może nastąpić ewentl. zaraz lub od 1 stycznia. Gotówki potrzeba 20 tys. zł. Dzierżawa z mieszcz. 200 zł mies. Zgłoszenia przyjmują Gendolla i Weydmann hurtownia towarów włóknistych. Poznań, ul. Wielka 21. zdw 42 034

Skład kupca-bławatnika okazja. Dobrze prosperujący skład bławatów do wydzierżawienia w mieście, gdzie gimnazjum, seminarjum, fabryki. Przejście może nastąpić ewentl. zaraz lub od 1 stycznia. Gotówki potrzeba 20 tys. zł. Dzierżawa z mieszcz. 200 zł mies. Zgłoszenia przyjmują Gendolla i Weydmann hurtownia towarów włóknistych. Poznań, ul. Wielka 21. zdw 42 034

Skład kup

2a NAUKA

Kursy

kroju szycia damskiego. Wpisy przyjmuje Amalia Klawiterowa, Marii Magdaleny 1. III., narożnik Raczynskich. d 1825

Na

kursy kroju i szycia przyjmuje. Hel. Sroczyńska. Poznań, Wrocławska 26/27. zdw 41 001

R. de Brugiere

lektor U. P. udziela lekcji języka francuskiego ul. Matejki 59. zdw 41 457

Rutynowana nauczycielka

(studia na Uniwersytecie Berlińskim, Poznańskim), udziela lekcji niemieckiego i francuskiego. Także korepetycje w innych przedmiotach do 4 gimn. Polna 13. I., lewo. zdw 41 897

Korepetytor

potrzebny na wieś do 2 chłopców drugiej i trzeciej klasy przyr. mat. gimnazjum. Zgłoszenia z referencjami. Hoffman, Górki, p. Markowice. zdw 41 160

Angielka

rodowita udziela lekcji konwersacji. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 017

Nowożytnych

starożytnych języków udziałem. Wszelka pomoc szkolna także za obiad. Konwersacja, tłumaczenie, egzaminy. Oferty Kurjer zdw 42 099

Łaciny

do matury udzielam Górna Wilda 36 m. Maselkowskiego. Zgłoszenia listownie. zdw 42 288

Kursy kroju

szycia damskiego. Wpisy przyjmuje Amalia Klawiterowa, Marii Magdaleny 1. III., narożnik Raczynskich. dw 1824

Kursy

stenografii polskiej, niemieckiej, pisanie na maszynie wszelkich systemów, mieszczące kwartalnie i półrocznie dla początkujących i uzupełniających. Księgowość prywatnie. Zgłoszenia przyjmują kursy Tyran-Zaworskiej, ul. Strzelecka 33, narożnik n. Świętokrzyskiego i Jeżyce Poznańska 28-30. III. zdw 40 798-9

Bezpłatne kursy

gospodarcze dla córek funkcjonariuszy państwowych kwartalnie, półrocznie, roczne. — Wykwintne obiady stołownia Szkoły ul. św. Marcina 68. nw 8394

25 MUZYKA

Pianista

do kabaretu od 1. 9. potrzebny. spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 41 587

Poznańska szkoła

gry fortepianowej przyjmuję wpisy na nowy rok szkolny od 11-1 i 3-5 przy ul. Wodnej 8, II zdw 41 629

Poszukuje

dzierżawy pianina za miesięczną opłatą. Oferty Patrona Jackowskiego 21, II, lewo. Gawroński. zdw 41 915

Gry

fortepianowej uczy tanio uczeni. ca konserwatorium. Słowackiego 33, parter lewo. zdw 41 956

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 80 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenę dr bnyh

Gospodyni

intel. z dobrymi świadectwami szuka posady do samotnej osoby. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 41 112

Biuralistka

z dłuższą praktyką biurową, tylko w języku polskim. Zwolniona z powodu likwidacji zakładu, poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 41 750

Ślusarz

maszynowy i tokarz potrafi także prace budowlane i instalacje szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 835

Kelner

kawaler lat 23 poszukuje posady lub jako kierownik Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 41 736

Młynarz

dzielny w swym zawodzie 10 lat praktyki obeznan w maszynarstwie młynarskiej, uprawy kamieni, wyrobów kasz z motor ssaco gaz, wykonuje przebudowę młyna poszukuje posady zaraz. Mroczyński, Wonna, poczta Szwarcowo pow. Lubawa. zdw 41 704

Praktykant

biurowy z ukończoną Szkoła Handlową poszukuje posady w Poznaniu. Zgłoszenia przyjmuje B. Pawełski, Łomnica, powiat Nowy Tomyśl zdw 41 244

Posługi

poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 370

Bankowiec

szuka posady w Banku, handlu lub przemysłu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 41 542

Kresowianka

inteligentna poszukuje posady gospodyni. Doskonale zna gospodarstwo wiejskie, polską, rosyjską kuchnię. Oferty Gdynia, szosa Gdańska willa Małgorzata II, p. R. P. dw 1821

Piekarz - cukiernik

samodzielny, dobry fachowiec szuka odpowiedniej posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 41 489

Ogrodnik

żonaty egzaminowany przez Wilk Izbe Rolniczą, poszukuje posady w majątku, z dobrymi świadectwami, znający dobrze swój zawód od 1. 10. 29. Zgłoszenia do Kurjer zdw 41 449

Dziewczyna

uczniwa samodzielna szuka posady od 1. 9. 29. ewentualnie 15. 9. do starszego państwa albo samotnej osoby Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 41 476

Uczniwa

bufetowa z kilkuletnią praktyką szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 41 500

Niania

lat 26, zdrowa i czysta, wdowa, kochająca dzieci z dobrym poleceniem szuka posady z syciem w małym mieście lub kościelnej wiosce. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 436

Czeladnik młynarski

dobrze obeznan z motorem ropowym, poszukuje pracy. ewtl. w mylnie wodnym. Oferty przesyłać pod adresem W. Krüger, Szamocin, pow. Gódniew. dw 1846

Aptekarska

siła pomocnicza żeńska z 6 letnią praktyką, dobrze polecona, obeznan z wszystkimi pracami aptek, biegła w takse, recept, władza językiem polskim, niemieckim i niemieckim, szuka posady w Poznaniu ewentl. na prowincji lub majątku. Oferty Kurjer zdw 39 817

Pisarz - sofer

z praktyką gospodarczą, równocześnie mechanik samochodowy poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 56.3. Pw 4805-56.4

Dwie dzielne

ekspedjentki z branży konfekcji damskiej poszukują posady na prowincji. Oferty Kurjer rw 6563

Dziewczyna

sumienna poszukuje posady do wszystkiego od 1. 9. Oferty Kurjer zdw 42 200

Pracznia

prasowalnia czysta, sumienna poleca się w domu. Oferty piśmiennie. Gozdowa, Waly Zygmunta Augusta 2, u p. Degórnia. ul Dzieci Wrzesińskich 3. zdw 42 257

Dziewczyna

z wioską szuka pracy przy gospodyni (kucharzu) w majątku blisko Poznania. Zgłoszenia Małeckiego 17, Poznań, Ciemiński. zdw 42 243

Sierota

poszukuje posady zamiejscowej do składu, branży obojętnej, językiem polskim, niemieckim, zaraz lub 1 września. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 42 248

Uczniwa

dziewczyna szuka posady do wszystkiego od 1. 9. 29 lub od 15. 9. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 232

Kucharka

młodsza znająca kuchnię polską i francuską poszukuje posady, najchętniej na wieś. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 195

Panienska

poszukuje posady do szycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 197

Dziewczyna

ze wsi lat 17 poszukuje posady do wszystkiego początkująca. — Oferty Kurjer zdw 42 194

Gospodyni - kucharka

w średnim wieku z dobrym gotowaniem posiadająca chlubne świadectwa przyjmie posadę od 1. 9. 29 ewentualnie do wszystkiego do małej rodziny w lepszym domu. Oferty Kurjer jw 2473

Sofer

kawaler sumienny, trzeźwy, znający się na reparaacjach maszyn poszukuje posady prywatnej z dobrem świadectwem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 42 152

Starsza

dziewczyna szuka posady po południu. Oferty Kurjer zdw 42 155

Panienska

z dobrej rodziny lat 20 szuka posady do wszystkiego z dobrym świadectwem Oferty Kurjer St. Rynek rw 6550

Sofer-kowal

poszukuje posady prywatnej zaraz, miejscowość obojętnej. Zgłoszenia Górna Wilda 52, J. Knazmierczak. zdw 42 352

Ekspedjentka

z branży kolonialnej poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 353

Za

złożeniem kaucji 1.000-1.500 zł szukam posady jako bufetowej, ekspedjent lub inkasenta. Oferty Kurjer zdw 42 350

Freblanka

lat 22 która już była przy dzieciach poszukuje posady, najchętniej w majątku. Łaskawe oferty Kurjer zdw 41 527

Kowal

maszynista, starszy znający naprawę maszyn parowych i narzędzi rolniczych poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 41 589

Uczniwa

fryzjerska szuka posady. Michał Szczurek, Nekla, pow. Środa. zdw 41 574

Osoba

inteligentna, lat średnich z dobrem gotowaniem, dobrymi świadectwami obejmie posadę u samotnej osoby, do prowadzenia domu w Poznaniu lub na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 579

Poszukuje

posady inkasenta, woźnego lub magazyniera ewentl. z gwarancją Zgłoszenia Kurjer zdw 41 597

Młynarz

samodzielny w swym zawodzie poszukuje stałej pracy zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 551

Śłużąca

poszukuje posady od pierwszego września na dwie — trzy osoby. Helena Strugałówna, Poznań, Wspólna 3, u p. Róka, Daniec. zdw 41 555

Uczeń

fryzjerski szuka posady od 1. 9. Wielkie Garbary 53, u p. Krawca. zdw 41 619

Maszynistka -

biuralistka znająca wszelkie prace biurowe, pisanie na maszynie, biegła w liczeniu, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 664

Księżkowa

z dłuższą praktyką w większych przedsiębiorstwach handlowych, biegła w języku polskim i niemieckim, szuka posady w Poznaniu ewentl. na prowincji lub majątku. Oferty Kurjer zdw 39 817

Aptekarska

siła pomocnicza 8 letnią praktyką obeznan z wszelką pracą aptek, biegła w takse, recept, władza językiem polskim, niemieckim w słowie, piśmie poszukuje 1. 10. lub później posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 686

Panienska

inteligentna przystojna poszukuje posady ekspedjentki do piekarni i cukierni. Oferty Kurjer zdw 41 030

Nauczycielka

z chlubnymi rekomendacjami, szuka odpowiedniej posady. Kurjer Poznański pod zdw 87 282

Sofer

kawaler poszukuje posady, miejscowość obojętnej. — Zgłoszenia przyjmują Teodor Rosicki, Wrzesnia, ul Dzieci Wrzesińskich 3. zdw 40 835

Wychowawczyni

inteligentna poszukuje posady od 15 września Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 40 832

Biuralistka

z doświadczeniem buchalteryjnym z ukończonymi kursami handlowymi i praktyką, znająca języki, poszukuje posady od 1 września rb. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 833

Majster

pluga parowego, ślusarz maszynowy i tokarz z długoletnią praktyką szuka posady. Oferty Kurjer zdw 41 978

Techniczka

dentystyczna dla operatywy i techniki poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 41 975

Kowal - maszynista

podkrywacz koni, dzielny w swym zawodzie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 41 973

Dziewczyna

z gotowaniem bez prania szuka pracy od 1 lub 15. Oferty Kurjer Stary Rynek rw 6537

Panna

z prowincji z porządnej rodziny szuka posady do wszystkiego bez samodzielnego gotowania zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Stary Rynek rw 6532

Lepsza

dziewczyna do wszystkiego poszukuje posady od 1. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 960

Bona

wychowawczyni poszukuje posady, najchętniej na wsi. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 957

Marszantka

poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 954

Sofer

poszukuje posady prywatnej. — Oferty Kurjer zdw 41 939

Ogrodnik

lat 24 poszukuje posady. Oferty Z. Kosmowski, Poznań, ulica Sienna 12. zdw 41 929

Krawcowa

biegła z dobrymi świadectwami przyjmie posadę zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 955

Pracznia

przyjmuje pranie w domu i poza dom. Wielkie Garbary 50, front III, pr., prawo. zdw 42 020

Przyjmę

zaraz posadę w majątku lub większym gospodarstwie rolnym jako samodzielną gospodynię, (dotychczas prowadziłam własne gospodarstwo) wraz z żoną, która może pełnić obowiązki gospodyni. Na zadanie obowiązków. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 950

Inteligentna

panienka umiejąca pisać na maszynie poszukuje posady do biura lub jakiegokolwiek składu, miejscowość obojętnej. Oferty Kurjer zdw 42 015

Poszukuje

posady inkasenta lub woźnego, stawie kaucji 1.000-1.500. Oferty Kurjer zdw 42 013

Absolwentka

Miejskiej Szkoły Handlowej poszukuje posady. Pierwszy miesiąc bezpłatnie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 42 010

Panienska

młodsza znająca księzkowość stenografii, pisanie na maszynie szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 42 009

Aptekarska

siła pomocnicza żeńska, biegła w taksonomii recept z dwuletnią praktyką poszukuje od 1. 9. posady Łaskawe zgłoszenia kierować Kurjer zdw 41 909

Biuralistka

inteligentna, z ładnym charakterem pisma z roczną praktyką pisząca na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 908

Kawaler

lat 24 sumienny i uczciwy szuka posady woźnego z kaucją. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 41 907

Nauczyciel - wychowawca

długoletni rutyn. referencje poważne, konwersacja francuska, biegła, poszukuje posady do niższych klas na wyjazd lub mieście Oferty Kurjer zdw 41 968

Czeladnik

blacharski poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 42 006

Agronom

z kilkunastu tysiącami zł gotówki szuka zatrudnienia w jakimś przedsiębiorstwie jako wspólnik lub t. p. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 008

Sofer

ogrodnik kawaler z praktyką poszukuje posady od 1. 9. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 000

Kawaler

władza językiem polskim, niemieckim, francuskim i rosyjskim, obejmuje posadę szofera, portiera lub inkasenta na autobus, na żądanie kaucja. Oferty Kurjer zdw 41 909

Panienska

z ładnym charakterem pisma pisząca również na maszynie poszukuje posady jako początkująca. Oferty Kurjer zdw 42 058

Bona - freblanka

z długoletnią praktyką z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 1. 9. lub 15. 9. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 42 052

Panna

z dobrego domu szuka posady do dzieci lub lepszych prac domowych. Zgłoszenia do Kurjera zdw 42 029

Gospodyni

kucharki, pokojowe, dziewczyny z gotowaniem polecam W. Puszcowa, św. Marcina 16/17 zdw 42 052

Uczniwa

osoba szuka posady z gotowaniem do samotnej osoby lub małej rodziny Oferty Kurjer zdw 42 049

Panienska

z lepszej rodziny znająca język polski i niemiecki szuka posady do składu lub bufetu od 1. 10. Zgłoszenia Kurjer zdw 42 045

</

28 WOLNE MIEJSCA

Absolwent (ka)
wzrostu szkół handlowych lub liceów, możliwie z matura seminarjalna, z doskonałą stenografią polską i niemiecką Gabelbergera systemu, poszukiwany. Dyrekcja biur. Toruń, Żeglarska 25, II. dw 1806

Służąca
starsza, czysta i pracowita, umiejąca gotować z dobrymi świadectwami potrzebna do wszystkiego zaraz. Zgłoszenia: Majetność Bogusławki, poczta Sulecin, powiat Środa. dw 41 472

Uczeń
szewski potrzebny. Kuśnierski, Zielona 5. dw 41 514

Pomocnika
drogerzysty dyplom. dobrego fachowca oraz 2 uczeni od 1. 10. poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 1818

Kartoniarki
przyjmie Wielkopolski Kartonaż Dąbrowskiego 79. dw 41 534

Apteka
w Czarnkowie poszukuje od 1. 9. 29. żeńskiej siły pomocniczej z dłuższą praktyką ewtl. praktykanta (ki). Wolne mieszkanie i utrzymanie. Referencje i warunki proszę nadesłać Kurjer dw 1828

Apteka
szuka od 1. 10. 29. dobrze wpracowanej siły pomocniczej. Podać warunki przy wolnym utrzymaniu. Oferty Kurjer dw 1827

Marszantka
młodsza, także i w ekspedycji dzielna, potrzebna od 1. 9. Oferty z dołączeniem fotografii, podaniem pensji, przy wolnej stancji. W. Zaremba, Brusy, Pomorze. dw 41 692

Do organizacji

bardzo intratnego przedsiębiorstwa przemysłowego poszukuje się rzutkiej osobistości z kapitałem lub bez, posiadającej stosunki w sferach przemysłowych i finansowych oraz zdolności kupiecko-organizacyjnej. Po zorganizowaniu przedsiębiorstwa objęcie w nim stanowiska nietykalnego. Za pracę organizacyjną zapewnią się udział w przedsiębiorstwie. Oferty: **Poznań, Jasna 8. — Instytut doświadczalny.** Pw 4304-35,47

Potrzebna
służąca wiejska, czysta, uczciwa, umiejąca bardzo dobrze gotować. Zgłoszenia tylko czwartek od 5-7 Plac Asnyka 4, I. ptr. na lewo. dw 41 961

Fryzjer
damsko-męski zaraz potrzebny. Zielński, dworzec główny. dw 41 948

Poszukuje
na wyjazd do 4 letniej dziewczynki Niemki freblanka skromnych wymagań. Pożądana muzykalność. Zgłoszenia osobiste z najlepszymi referencjami od dnia 28 sierpnia do 1 września, Poznań ul. Półwiejska 37, II. ptr., P. Glińska. dw 41 947

Służąca
młodsza z gotowaniem do wszystkiego zaraz potrzebna. Focha 76, prawo II. dw 41 937

Dziewczyna samodzielna
starsza lepsza, uczciwa, pracowita z dobrym gotowaniem i praniem, prasowaniem sztywnej bielizny do wszelkiej pracy domowej z własną pościelą potrzebna zaraz lub 1. 9. Zgłoszenia do biura Drukarni, Plac Sapieżyński 3 dw 41 936

Biuralistka
pisząca biegle na maszynie z praktyką biurową zaraz potrzebna. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer dw 41 931

Anonserki
do kuchni poszukuje restauracja od 1. lub 15. 9. 29. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 41 984

Dziewczyna
inteligentna, pracowita, umiejąca szyć do 3 szkolnych dzieci i lekkich prac domowych może się zaraz zgłosić lub od 1. 9. Drygas, Plac Nowomiejski 9. dw 41 982

Uczennica
potrzebna M. Tatarczewski, Poczta 3, skład cukierków. dw 41 997

Biuralistka
z ładnym charakterem pisma biegle pisząca na maszynie potrzebna zaraz. Oferty wraz z odpisami świadectw. Kurjer dw 41 994

Pokojuowa
potrzebna do dworu, uczciwa i pracowita. Majetność Górszewice poczta Kaźmierz, pow. Szamotuły. dw 41 992

Nauczycielka-
wychowawczyni potrzebna do 2 dziewczynek 6 i 8 lat z muzyką i francuskim. Zgłoszenia z podaniem pensji i odpisem świadectw proszę do Majetności Górszewice, poczta Kaźmierz, pow. Szamotuły. dw 41 991

2 czeladników
stolarskich na meble i budowie przyjmie Jan Jachmann. Pniewy dw 41 538

Młynarz
możliwie mistrz, kawaler, dzielny fachowiec starszy do samodzielnego prowadzenia młyna z dobrymi referencjami, z kaucją 1.000 zł na młyn wodno-motorowy (gaz ssący) może się zgłosić od 15. 9. 29. Młyn Leśnik p. Kwilcz. dw 41 724

2 fryzjerki
dobre siły i pomocnik potrzebni zaraz. Marszałka Focha 84. (na rożnik Sezanieckiej). dw 41 831

2.000 złotych
miesięcznie zarobić może każdy Natychmiast wypłacamy pr. w. w. zotówka. Zgłoszenia kierować pod: „Organizacja” Biuro Buch staba Lwów Jagiellońska 7. nr 712

Fryzjerka
i pomocnik mogą się zgłosić. Kościelna 11, fryzjer. jw 2654

Poszukujemy
panów (nie) jak też domokrażnych do sprzedaży pokupnych artykułów. Znaczący na odpowiedź zaliczyć Em-Ka-Werk Mysio-wice G/Sl Pw 8367 71.493

Poszukujemy
panią inteligentną, wymowną, bardzo ujmującą w obcym, w celach propagandy prywatnej dla wytwornego artykułu garderoby damskiej, bez obowiązków sprzedaży. Stała wysoka pensja i procenty. Warunek wiek minimalnie 30 lat. Zgłoszenia własnoręcznie pisane z referencjami pod 35.25 do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 4690-35,25

Posługaczka
dziewczyna zgłosić się Mostowa 5, III. prawo. dw 41 944

Inteligentne
rzutkie osoby poszukujemy na prowizję ewentl. gaże dla akwizycji anonsów do poważnego wydawnictwa. Jasna 8. Instytut. Godziny 16-18. dw 41 937

Dziewczyna
z gotowaniem do 2 osób potrzebna Puszczkowo willa Zaczęcie. Dobra pensja. W Poznaniu można się zgłosić czwartek lub sobota, godz. 3-4, ul. Szyperska 17, II. piętro, prawo. dw 41 971

Dziewczyna
potrzebna do pomocy Śniadeckich 28, sutereka. dw 41 927

Młynarz
samotny doświadczony na wskroś w swym zawodzie znajduje stałą posadę. Reflektuje się na siłę pierwszorzędną. Oferty z odpisami świadectw należy spiesznie skierować Młyn motorowy Kisz-kowo, pow. Gniezno. dw 41 925

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna Kwaśnik, Poznańska 28/30. dw 41 923

Dochodząca
przyjmie starszy pan Staszka 20 drugie piętro, lewo. dw 41 919

Służącej
do wszelkich prac domowych od 1. 9. poszukuje. Szewska 14, II. ptr., prawo. dw 41 916

Ekspedjentki
P. W. K. potrzebne. Filipowska, Śniadeckich 6. dw 41 911

Czeladnik
piekarski potrzebny W. Cyrkler, Chwaliszewo 6. dw 41 966

Pomocnik
fryzjerski potrzebny Górna Włda 82. dw 41 965

Pomocnik
fryzjerski pierwszorzędną siłą potrzebny od 1. 9. do większego zakładu. Adres wskaże Kurjer dw 41 964

Służąca
do wszelkich prac domowych może się zgłosić zaraz. Zgłoszenia przyjmuje tylko w składzie. Ol-szyńska, ul. Poczta 29. dw 42 037

Służąca
młodsza potrzebna zaraz lub 1. 9. 29. Jeżycka 2, lewo, I. piętro, lewo. dw 42 026

Potrzebna
od 1. 9. dziewczyna do wszystkiego. Zgłoszenia Soldenhoff, Kreta 4, III. dw 42 022

Kroczyni dzielna
potrzebna na konfekcję dziecięcą. Józef Fischer, Magazyn Konfek-cji dziecięcej, Stary Rynek 91. rw 6 457

Idźcie dziś na DANCING

Dzisiejsze tańce pozwalają na wyładowanie energii, ludzie są szczuplejsi i będą zdrowsi! Dlatego tyle mamy dancingów cieszących się powodzeniem! Pw 4669-81,79

Sfotografuj swoją dancierkę i towarzyszkę zabaw.

Później będzie to najmilszą pamiątką tych czasów.

Dobry aparat za 75, 100 lub 150 zł kup w firmie

KAZIMIERZ GREGER

w Poznaniu, przy ul. 27 Grudnia nr. 20.

Nauczycielka
wychowawczyni, z pozwoleniem nauczania, z pierwszorzędnymi poleceniami, która się zajmie dziećmi przez cały dzień, potrzebna zaraz do chłopca i dziewczynki 5 w. 8 letniej. Pożądane początki muzyki i franc. — Pensja wysoka. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Pozn. pod dw 1847

Fryzjerskiego
pomocnika który odnoliwie poszukuje zaraz. Zakład fryzjerski dla pań i panów, Bydgoszcz, Niedźwiedzia 4. nw 3398

Dziewczyna
do wszystkiego, z dobrymi świadectwami potrzebna od 1. 9. — Zgłoszenia godz. 8 wieczorem, ul. Działynskie 10, parter, lewo dw 42 109

Pokojuowa
rutynowana, uczciwa potrzebna od 1. 10. do lepszemu domu. Zgłoszenia Kurjer dw 42 310

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. — Wjazdowa 8. dw 42 057

Ekspedjentki
dzielne z konfekcji damskiej mogą się zgłosić. Aleje Marcinkowskiego 15, Magazyn futer. dw 42 130

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Marszałka Focha 64. dw 42 065

Potrzebna
panna zwinna do obsługi gości i prac domowych bez spania. Romana Szymańskiego 1, parter, lewo. dw 42 137

Służąca
potrzebna od pierwszego bez prania. Dobre świadectwa. Krzyżowa 7, II. prawo. dw 42 066

Krawcowa
na płaszcz damski może się zgłosić. J. Stachowiak, Zupańskiego 19. dw 42 174/5

Służąca
uczciwa, kochająca dzieci, najchętniej przychodnia, potrzebna zaraz. Jeżycka 7, II. dw 42 079

Służąca
potrzebna zaraz. Walczak, Wrocławska 4, I. dw 42 147

Uczeń lub wolontarjusz
może się zgłosić. Zakład fryzjerski. Półwiejska 6. dw 42 080

Krawcowa
działa na wszelką garderobę poleca się w dom. Oferty Kurjer dw 42 078

Służąca
potrzebna od 1. 9. ewentl. 15. 9. Zgłoszenia w godz. od 4-8 po południu. Skład kolonialny, Kolejowa 48. dw 42 083

Krawcowa
potrzebne zaraz. Schildknecht, Mielżyńskiego 22. dw 42 073

Dziewczyna
potrzebna zaraz do wszelkich prac domowych. — Ul. Dąbrowskiego 96, parter, prawo. dw 42 086

Naklejaczki i stebnerki
do pracowni cholewek mogą się natychmiast zgłosić. Reflektuje się tylko na dobre siły. Zgłoszenia W. Godeński, skład skór, Woźna 19. dw 42 169

Panienska
znająca kuchnię i do bufetu zaraz lub 1. 9. potrzebna do kawiarni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 42 094

Inkamentaria
lub inkamentka z kaucją 500 zł zaraz. Zgłoszenia Kurjer dw 42 359

Pomocnik
ogrodnicy może się zgłosić. Janicki, Gniezno, Żuławy 8. nw 3403

Szwaczki
poza dom wprawne w szyciu lepszych fartuchów potrzebne. — Marian Garstecki, Fabryka Fartuchów, ul. Kozia 19. rw 6560/1

Szofer
do obsługi „Fiata” wszelkich prac domowych i koni potrzebny zaraz. L. Grabarski, Gostyń, św. Duchy 17. nw 3402

Dziewczyna
z dobrym gotowaniem potrzebna od 1. 9. 29. Zgłoszenia pomiędzy 5-6 wieczorem. Dudziński, ulica Strzelecka 25, parter dw 42 295/6

Mieszkania

5-6-cio pokojowego z komfortem, wysoki parter lub I. piętro (ewtl. wyżej, jeżeli winda) poszukuje ewtl. zamienię

obecne mieszkanie komfortowe, 4 pokojowe, przy Starym Rynku. — Oferty Kurjer Poznański, filja Stary Rynek rw 6555

Wille

7-mio pokojową z komfortem kupię przy wpłacie do 25 000,— gotówką. Oferty Kurjer Poznański, filja Stary Rynek rw 6554

COLOSSEUM, św. Marcin 65.

LUDZIE PODZIEMI!

wspaniały dramat psychologiczno kryminalny reżyserji genialnego **Józefa von Sternberga.**

Role główne kreują:

GEORGE BANCROFT
CLIVE BROOK
EVELYN BRENT
I FRED KOHLER

Pw 4808-85 16

Dziewczyna
zaraz potrzebna do wszystkiego. Deja, Fabryczna 38. dw 42 323/a

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Św. Marcin 14. dw 42 217

Młodszy
pomocnik krawiecki może się zaraz zgłosić. W. Lewandowicz, Staszka 18. dw 42 272/3

Służąca
do wszystkiego potrzebna. Sebel, Sew. Mielżyńskiego 4. dw 42 338

Laborantka
biegła w kopjowaniu i dziewczyna do posyłek potrzebne zaraz. Aleje Marcinkowskiego 24, skład dw 42 329

Potrzebna
służąca do wszystkiego od 1. 9. Zgłoszenia Jeczowski, piekarnia, Plac Sapieżyński 6. dw 42 353

Fryzjerka
potrzebna. Witkowski, plac Działynski 11. dw 42 322

Dziewczyna
do wszystkiego i dwoje dzieci, uczciwa potrzebna. Długa 18, front. Wojciechowska. dw 42 342

Poszukuje
dzielnej i rzetelnej służącej, efekt w gotowaniu. Reflektuje się li tylko na pierwszorzędną siłę. Zgłoszenia ul. Chwaliszewo 68, prawo, Wawrzyniakowa. dw 42 302

Kasjerka
znająca księzkowość rolnicza Szumana potrzebna zaraz na majątek. Zgłoszenia piśmienne „Pamiętnik”, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 1. dw 42 339

Bona
freblanka I. kl. potrzebna od 1. 10. r. b. do 2 dzieci, 7 i 9 lat. do Warszawy. Zgłoszenia Kurjer dw 42 309

Fryzjerka
zaraz potrzebna, posada stała. F. Ubowski Szamotuły, Rynek 19. nw 3396

Starsza
energiczna gospodyni-anonserka zaraz potrzebna. Restauracja, Sew. Mielżyńskiego 5. dw 42 259

Stała
posada dla wspólnika człowieka inteligentniejszego z mniejszą gotówką. Zgłoszenia „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 56.7. Pw 4312-56,7

Dziewczyna
14-16 lat, na cały dzień do dziecka i pomocy potrzebna. — Drożdżewska, Małe Garbary 5, w podwórzu, III. piętro. dw 42 204

Dzielna
książkowna która zna dokładnie amerykańską księzkowość oraz sprawy podatkowe może się od 1. 9. zgłosić. Jan Weiss, hurtownia kolonialna, Wolsztyn. dw 42 343

Krawcowa
działa na wszelką garderobę poleca się w dom. Oferty Kurjer dw 42 078

Dziewczyna
do dziecka jednorocznego bez spania potrzebna. Zgłoszenia od 6-8. Szubiński, Gwarna 9. dw 42 189

Krawcowa
potrzebne zaraz. Schildknecht, Mielżyńskiego 22. dw 42 073

Ekspedjentka
z branży sprzętów domowo-kuchennych potrzebna. Oferty z odpisami świadectw i podaniem pensji proszę do Kurjera dw 42 231

Naklejaczki i stebnerki
do pracowni cholewek mogą się natychmiast zgłosić. Reflektuje się tylko na dobre siły. Zgłoszenia W. Godeński, skład skór, Woźna 19. dw 42 169

Ekspedjentka
działa może się zgłosić. Marian Lesiński, skład porcelany, ulica Wroniecka. rw 6558

Inkamentaria
lub inkamentka z kaucją 500 zł zaraz. Zgłoszenia Kurjer dw 42 359

Dziewczyna
młoda potrzebna zaraz. Nowicka, ul. Stawna 12. rw 6556

Służąca
potrzebna 1. 9. Bojanowska, Wrocławska 14. dw 42 285

Pielęgniarka
do dwojga dzieci w wieku 2 i 8 lat, sumienna i akurata potrzebna zaraz. Zgłoszenia z odpisem świadectw do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 35(49) Pw 4306-35,49

Służąca
samodzielnym gotowaniem, praniem zaraz potrzebna. Kutner, Wielka 5, 3-5. rw 6553

Chłopiec
do posyłek natychmiast potrzebny. Zgłoszenia z rodzicami do Biura Technicznego, św. Wojciech 31, I. piętro, w godz. 4-6 po południu. Pw 4307-35,48

Krawcowa
do sycia gimn. spodenek dla składu poszukuje. Zgłoszenia Kurjer dw 42 166

Ręczniarka
umiejąca także szyć na maszynie i dziurki ręczne do męskiej konfekcji Eisig ul. Poznańska 26. dw 41 993

Ucznia
lepszym wykształceniem szkolnym poszukuje. Drogeria Dyczkowski, św. Marcin 20 dw 42 157

KINO KAPITOL przy Placu Świetokrzyskim.

Dziś i dni następne!
Wstrząsający dramat w 10 akt. p. t.

„Bohater bez laurów“

z Richardem Barthelmessem.

Początek o godz. 5, 7, 9. W niedzielę o 3, 5, 7 i 9-tej.

Pw 4317-85 59

Humor zagraniczny

— Słyszałem, że doczekałeś się drugiego potomka?
— O Boże! i ty go słyszysz na przedmieściu?
(Humorist) S. F.

Przedpłata na wrzesień 1929 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe”: w Poznaniu w eksped. z 4.00 w agencjach w mieście z 4.50 z odnośnikiem do domu w Poznaniu z 4.70 z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.86 kwartalnie z 14.58. pod opaską w Polsce z 9.00 pod opaską w innych krajach z 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strażników i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami pocztowymi 200 gr. od 1-lamowej milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąteczne do godz. 9 przed południem. Drobne ogłoszenia słowo napisowe, (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia. powstałe wskutek mairycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3807, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.